

౩౦౪౪౩౩ ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ జూలై నెల 20 వ తేది శనివారము } No 94
సంపుటము. ౫ } కాళయక్తి నామ సంవత్సర ఆషాఢ మాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨. } సంచిక ౬౪

కాళయక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

కింగళ సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాశితములపై చక్కగ ముద్రించబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాళయక్తి సంవత్సరము ప్రతులు మూత్రమే సిద్ధముచేసి యందుండుపలన కలయవారు	వెల రు	2-0-0
వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము.		
ఆంధ్రపత్రికా సంవత్సర చందాదారులకు	" "	0-8-0
" ఆర్థసంవత్సర "	" "	0-12-0
ఆంధ్రపత్రికా సంవత్సర, తేదీ దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు	" "	1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

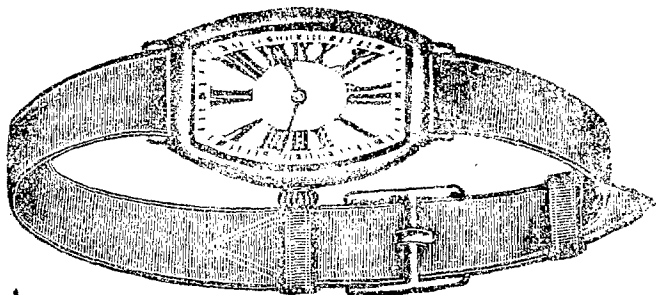
అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపాదము

తామరలైలము	గజ్జికలైలము	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-8 0-8-0	డబ్బీ 1-8 0-4-0	సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము దీప్తి 6, తంబుకెట్టి వీధి మదరాసు.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను !

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే !

ఎలక్ట్రా వాచీలు

క్షణక్షణ తేడాలేక పని చేయును. ఏ దేశమందున్నను ఏ సలమందు యుంచినను సరిఅయిన గంటలను తెలుపును. భూసైన్యములకును, నావికాదళమునకు,

(1049)

వ్యాయామక్రీడాపరులకును అనుకూలించును.

గడియారములు పెక్కు రకములు మావద్ద గలవు. నమ్మకమైనవి. చాల స్వల్పధరలు. సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైనకాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయ చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమునకు పయోగించు గడియారములు కలవు.

అందఱి వద్దను దొరకగలవు.

ఏజెంట్లు:— జి. ఇ. సంపత్తు శెట్టి అండుకో, ఎన్.ప్లనేడు, మదరాసు.

కారదాంబ

ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యన చాటకము.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమిందుబాపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యై దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు, యువస్వామిలు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములగలవు. వెల రూ 1-8-0. పోస్టేజి వేరు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

సర్వవృచ్చిక విషసండివిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

536

దుష్టములతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు. కుటుంబములకు రుజువుచేయువారులకు రూ 100 ఇనాం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకుం దుండవలసిన మోక్షోదధి. ఆంధ్ర, మూసాని, తేలకైదులలో పాక్షికగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములుం చినను మందు సుఖముగావుడు, తేలునకు మూత్రమే కాక ఎలక. కుక్క, పాము, జిట్టి పెండ్లలకు విషజంతువుల కాటులకు నువయోగించును. కలపాకెట్ 1-8 0-8-0 పోస్టేజి 0-8-0. 1 దజా పాకెట్ కల రూ 5-0-0. పోస్టేజి వేరు.

ఒకసారి 2 ప్యాకెట్లు తిప్పించుకొనవారికి పోస్టేజి ఇనాం. పత్రకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును. తిరునామా:— ధనలక్ష్మీ 30 వెన్, 1-8 వెంకటేశమే శ్రీ, వీధి, పోకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

AWARDED GOLD MEDAL 490

IN THE

BARODA EXHIBITION

For its Sweet Lasting & Delightful Smell

TO

THE WORLD-RENOVED

OTTO PARASTAN (REGD.)

Therefore, please just try and enjoy.

Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/4 dram. Card. 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0

Sample Free on sending 3 annas postage stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR

PARASTAN HAIR OIL (REGD.)

Free from mineral oils. Best for the Hair.

Prize Re. 1, and Postage Extra.

Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.

No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

What is a Myers Pump.

Read the following and you will know it.

Rev. A. F. A. Nendoerffer, Manager, A. E. L. M. Training School, Rajahmundry, writes on 24th April 1918:—

"I take great pleasure in referring to your Deep Well d on Pump, which has been placed for 72 feet deep well in the A. E. L. Ma School Compound.

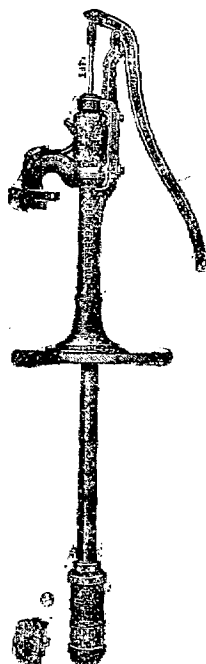
Nearly 300 students of our school have very freely used the pump for drinking, garden and other purposes, during the past year, the pump is as good to-day as it was on the day it was set (one year ago). It works very easily and has a beautiful flow of water. I like the make-up of your pump, it is neat and attractive. I sincerely thank you for having given us the fullest value our money.

Fresh Stock Just Arrived.

We also carry a large stock of Plows, Sugar-cane Crushers, Fertilizers for Sugar-cane and other Crops and all other agricultural implements.

Write at once for further particulars stating your requirements.

K. B. JOSHI & Co., 321, Hornby Road For Bombay.

ఆంధ్ర పత్రిక

1-7-18 మొదలు చందావివరము.

దినపత్రిక సంచికతో

చందా సం॥ కు	రు.	18-0-0	18-8-0
6 మాసములకు	9-0-0	9-12-0	
3 ,,	4-8-0	5-8-0	
1 ,,	1-8-0		

వి. పి. ఖర్చులను చేరే తమరు ధరించవలయును.

లోకము చందాదారులకు మాత్రము

సప్తపత్రిక చందా సం॥ కు	15-0-0
... .. 6 మాసములకు	7-12-0
... .. 3 మాసములకు	4-0-0
... .. 1 మాసమునకు	1-6-0
విడిపత్రిక.	0-1-0

వారపత్రిక సంచికతో

చందా సం॥ కు	3-0-0	4-0-0
-------------	-------	-------

మేనేజరు : ఆంధ్ర పత్రిక.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ అమృతార్ణవ రక్తమును కలిపి చేసి పిర్వమును పాచ్చిం చి బలమును కలిగించి యుద్ధశక్తిని చేసి చేతి కాల్చి మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘతాయ, భేదాలు, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగునానిని తప్పక నివారించును. 219 అర్థశాన డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0-0. వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవింద్, అలంకరిత హృదయము, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

విక్రయమునకు

తెలంగాణ ప్రక్కన వున్నాలో మాగాణి భూములు బంగాళా కట్టుకొనుటకు వీలైనవి. ఇతర విషయములకు నారాయణ గురువయ్య శెట్టి యెస్టేటు మానేజరును (వాసి తెలిసికోవచ్చును. 1229 నెం 188, ఆదియప్ప నాయనివీధి, మద్రాసు.

మలయ చందనము

(1251) పెగరోగమునకు తుతారము. మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్తము లేదు. పిచికారీ మున్నగు కఠినచికిత్సల పనిలేదు. రుచ్య మైన మా మలయచందనము ఎటుపు, తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల పెగరోగమును మూడు పూటలలో మాన్పును. డబ్బి 1-కి 2-0-0.

గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి. విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కు డిపో, మాంటు రోడ్, మద్రాసు. ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన ధరలకు దొరుకును. క్యాటలాగు ఉచితము. డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీవతి, వి. పి. ఎం. పి. సి. ఎం. (946-887) మేనేజరు.

కలరాకు భయపడ వద్దు. డాక్టరు జె. కె. రావుగారి. సూపర్ ధావనకటి. కలరాను రెండు పూటలలో తప్పక తుడుచును. మందు నువ్వుగొంతువల దిసివిధము మందుతో పంపబడును. సీసా 1-కి 0-8-0 మాత్రము. (1209) ధన్యంతరి ఆశ్రమము, 45, బిగ స్ట్రీట్, బ్రిష్టికేసు, మద్రాసు.

సి. ఆర్. కాసు (బారిష్టరు) గారు సురేంద్రనాథ టెన ి గారిపై లక్షనూపానులకు మానవత్వపు దావా తెచ్చిరి.

నూతనరోగము అలవాటుకును ప్రాకి కల్గురు కం పెనీ సూపరింటెం డ్మెంటుకు మొదలుతలినది.

సవరను యుద్ధశక్తియుటకు ప్రయత్నములన్నియు ముగిసి నవనియు అచ్చులు ఇంగ్లండునుండి వచ్చెననియు ప్రభుత్వము వారు ఇక ఈ సాక్షులను చెలాచుడి చేసెదననియు పయ్యెనీరు పత్రిక వాయుచున్నది.

క రాచీయందు విషపడిన జ్వరము బొంబాయి కల కత్తాల జ్వరమంత తీవ్రముగ లేదనియు యూరపియును కీరో గము తగులలేదనియు, చురణములు కలుగలేదనియు, వివిధ కా ర్యాఅయోధ్యోగులలో నూటికి 15 మందికి మాత్రము జ్వర మువచ్చి వారు పనినుండి నిలచిపోయిననియు తెలియుచున్నది.

ఎస్. పి. సేతుగారు (లక్నో) సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికలో వ్రాయుచు ఇంగ్లండు గవర్నరు జనరలు హిందూ దేశాంగ కార్యదర్శులచేత తయారు చేయబడిన సంస్కరణము లలో భాగ్యభిన్నుత్వి ద్యోతకములగు సంస్కరణము లవియే యని అంగీకరించుట న్యాయమనియు, చారిత్రమున ప్రథమ పర్యాయము ప్రభాకరుమహాశయ ప్రభుత్వశక్తియునకును వ్యత్యాసము లేకుండుట తలచింపెననియు వ్రాసిరి.

ప్రముదనాథ టెన్టీ గారు (కలకత్తా) మాంటెగుషెయ్యు ఫర్స్ట్ సంస్కరణములు స్వరసపాలన మార్గమున ప్రథమ సోపా నమనియు, ఇవి నువ మనుకొనినవానికంటె చాలతక్కువగ నున్నవని, ఉత్సాహ కరముగ లేవని అంగీకరింపక తప్పదనియు వ్రాసిరి.

ఇటీరల బంగాళము నందు గలిగిన భూకంప ప్రమాద ము సందర్భమున మరొకరి నవ్వ వివరములు తెలియపర్చిరి. హిందూ దేశము నందలి ఇంకే భాగమున కంటె అస్సామునకే అమితవత్వము గలిగిరి. ప్రమాదమార్గములకు, వార్తామార్గము లును ముఱుల సక్రమము గ నేర్పలు ప బ డ క పోయినను, మార్క్వి, బార్యుజోలాయి లోయల ముండును కనా రు నం ది త ర ఖా గ ము లం దు ను ఇంచుమించుగా బంగాళా లన్నియును, తే యా కు ని లు ర చే యబడిన యిండ్లును భ్వంసమయ్యెనని లేయామతోటలనుండి తెలియవచ్చినది. లన్నియును మేనేజరు కాలువిరిగినదనియు, అతని సలికిని గాయములు తగిలెననియు తెలియుచున్నది. ముండి చరబంగాళా భ్వంసమైనది. గిల్బర్ట్ కుటుంబమువారు ప్రాణ ములతో తప్పించుకొనిరి. ఆమెయును, సాంటుగోవక్ బంగా లాయను నేలగులిగిరి. ఈ బంగాళా లన్నియు 1897 న సంభృ గండయురు తప్పకొని నిలచినవి.

ఆసఫాలీ (బారిష్టరు) గారు ఢిల్లీయందు పన్యాసముల నీయగూడదని హిందూ దేశ రక్షక శాసనము క్రింద ఢిల్లీ ఫిఫ్ కమిషనరుగారు కాసిందిరి. ఈ యుత్తరువు సతిక్రమించెనని ఆసఫాలీగారిపై ఢిల్లీ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఎదుట కేసుచేయ బడెను. డి. డి. దావరు. ఎస్ కె. అజడ్ గార్లును మరొకందఱు స్టిడర్లును ఆసఫాలీగారి పక్షమున వాదించిరి. కేసు 17 వ తేదీ వారంభమయ్యెను. కేసును ఇంకొక మార్పుదల కావలెనని దావరు గారు వాయిదావేయించుడని మేజిస్ట్రేటుగారి కర్జీయిచ్చు కొనిరి. మేజిస్ట్రేటుగా కి అర్జీని కొట్టివేసి ముద్దయ సకాల మున కేసు మార్పుదల కర్జీ పెట్టవలెననియు ఇంతలో ప్రాసిక్యూ షను కేసువిచారంపబడుచుండుననియు చెప్పి విచారణ వారంభించిరి. అనేక సాక్షులు పరీక్షించబడిరి. జూను 16వ తేదీన కాని ఒకదినము ముందుగాని ఆసఫాలీ గారు పరస్పరసింధిసభకు వచ్చి యుద్ధిమని సాక్షులు చెప్పిరి. భర్మకాలయంకో యుపన్యా సము జరిగెననియు అనభట్ డెల్లితిమనియు ఇద్దఱు సాక్షులు చెప్పిరి. ప్రాసిక్యూషను విచారణ ముగిసిన వెనుక ఏమైన చెప్పెదవాయని మేజిస్ట్రేటు ముద్దయ నడుగగా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు సతిక్రమించి నకుమకొనలేదని చెప్పట తప్ప ఇం కేమియు చెప్పనని ముద్దయ చెప్పెను. ముద్దయపక్షమువారు కేసును జేటొ కచోటికి మార్పుట కకకాశ్ ముండుటకు కేసు అగడ్టు 5వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

హిక్మీలీ మహాహరముగు నువానిని (విజ్ఞాన చంద్రికా వారిచేసి.) ఆటో డిల్ బహార్. (విజ్ఞాన చంద్రికా వారిచేసి.) ఇక్కడ కావచ్చు నుతి కనుకనునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు నువానవగలది. ఆటో హోటాగాని, సారాంశముగాని, ధర్మబోధయే నిర్భణ చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు తెలుకరింగినచో, మనోగృహము నువానక ని స్ఫులవించును. ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలతో గూడెను. నిన్నులైబ (అర గ్రాం) సీసా 1-కి రు. 0-2-0 చిథ్యరకము లైబ 1-గ్రాం ,, ,, 0-1-2-0 సేరొకలైబ 2 ,, ,, 1-4-0 పెన్సలైబ 4 ,, తేక ప్లీ డ్మన్సు ,, ,, 2-0-0 వి. పి. ఖర్చుల రు 0-4-0 ప్రత్యేకము. కట్టెల, పట్టులునుంటి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులూను దొరకును. దీనికే అదేకమగు నులుసెంటు కలవు. కాపున, తాము తొనునపుడు విస్తామె ను, కాట్టెలను ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును తరికిరింపుడు. నీలబతో మిట్టహాసోదయక్కు నును అయలను తరికిరింపుడు గోరూకీ దినుకకాళికి ప్రాసినతో అలాగిచ్చుటగల నువానక కాట్టె ఉచితముగ పొందుదు.

సోలరేషం: ఆంగ్లోయండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, బామ్బాయ్ సీడ్, బొంబాయి. ఎర్రవాగు యెంకం: మెహతా పురమో థింకాల్డ్, వైద్యబాలాచంద్రు, నరకానా.

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypo-thermic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) ented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the west and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of

rea descriptive literature regarding this marvelous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the

Erectruss (A. P. DEFTT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

రాజకీయ సంస్కరణములు

(1)

ప్రతికాభిప్రాయములు: ప్రజాభిప్రాయములు

సుదర్శిని.

ఎంతకాలమునుండియో వచ్చును, వచ్చుననుకొను యిట్లు మాంటాగ్యూ నివేదికను వచ్చినది. ఆపుడే శత్రువులను గుత్తాహము ప్రబలింది. - దినపత్రికలు "సంస్కరణముల రాంగ్లేషులపట్టి స్వాతంత్ర్య ప్రేమల హస్తములనుండి చ్యుతులై లగనినవిగా భారతీయులచే సంగీకరింపబడదగవనియు" వాడుకొనినవి. కాంగ్రెస్ మస్టిస్ సంస్కరణముల రామోదించిన వారు తాము రామోదించిన విధమునకును దీరికిని మీ యంతయును పోలికలేదని యాగ్రహపేక్షలేరి. మాంటాగ్యూ విధానము కర్మిన్ విధానమును పోలియుండుట మరికొంత యాగ్రహమును కారణభూతమగుచున్నది. ఏలనన శత్రువులని ప్రజాసంఘములు, దినపత్రికలును కర్మిన్ విధానమును పండించినవారి. ప్రజలవిధానమును ఖండించిన తెలిసియు మాంటాగ్యూగా రావిధానమునే చురల ప్రజల కొరకుగానుట కడుసాహసము.....

ప్రస్తుతకర్మమెద్దియో తెలియక ప్రజలు తమతమ హక్కులనున్నరు. ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభ బొంబాయిలో జరుగవని నిశ్చయమైనది. ఈ సంగతులన్నియు విద్యాధికులకు కక్క ప్రజాసామాన్యమునకు తెలియవు వారు మహాంధకార బంధువులలో నున్నారు. ప్రత్యేక మండలసభలు దేశభాషలలో జరిపి ప్రజల యభిప్రాయముల కనుగొని కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు వారిని జంతువు గొంతును తేక కాంగ్రెస్ సభయందు కిల్చువలసి యున్నది. మండలసభలు కూడుటకు మున్ను విద్యాధికులు గ్రామములకు వెదలి యావిషయములు ప్రజలకు బోధించి వారిని మండలసభలకు కచ్చునట్లు జేసి వారి నిజాభిప్రాయములు కనుగొన తరువాత యీ కార్యమునకు గడంగవలయును. అంతియేకాని యెవరోజులకు విద్యాధికులొకటో జేరి వారికి గోచిన తీర్మానములు జేసి కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులకు తెలియరచుట న్యాయముకాదు. అది నిజమైన ప్రజాభిప్రాయము కాజాలదు. అధికారులు ప్రజలయొద్దకు వెళ్లి వారి అభిప్రాయ నిధిని సంస్కరణము తెలియో మేమెవరగు మనునట్లు సులభము జేయరాదు. అది విద్యాధికుల న్యాయబుద్ధికి గళంకమాపాదించును. ప్రభుత్వమువారు బ్రాహ్మణేతర సంఘములకులె మూయూండోలేదు బ్రాహ్మణ వక్తలే దనుకొనుండునట్లు జేయవలయును. ప్రజలకు ప్రస్తుతిస్థితిగతులు విశదమగునట్లు చెప్పవలెను. ఇప్పుడు వారికట్టి జ్ఞాన మియ్యవచ్చు మందు విద్యాధికులు సంస్కరణ విషయమున సలుపు ప్రయత్నములకు వారు సాయపడ లేకుండుటయే గాక నిరోధకులుగా కూడ నుండురు. అందుచే ప్రజలకు ప్రస్తుత స్థితినిగూర్చి సువ్యక్తపరచు మనసిన విధి విద్యాధికులపై నున్నది.

హితకారిణి

వేషము తెలుపబడినది.

1917 జనవరి 11 వ తేది మొదలు కాంగ్రెసు లీగు స్థితి ముగురించి తెలిసిన చరిత్ర శ్రేణివరకు ఒక మహాభారతమును మించినది. మాంటాగ్యూ ఇండియానుప్రియగునని వినినవాడు, ఆయన అంతయు నభివృద్ధిచిన వాడై చెవిని బడినవాడు, ఆయన భారతీ యాశయములను స్వయముగ తెలిసికొనుటకు ఇండియాకు రావోవు మన్నాడనన ప్రకటనములను దిలకించిన వాడు, ఆయన భారత తటమున నోడ దిగినవాడు. భారతీయులు జూపిన స్వగ్రోత్సాహములనే మిగుల సమయక విభాషణములకు తెలియవరకుకొనిరి. భారతీయులు మాయమర్మము తెలియనివారు. కిల్లకపటము తెలుగరు. వారికాత్మ వినిశ్చయ మొక్కటియే తెలియును. వారియానంద మవ్యక్తమగుచున్నది. వారి ప్రతాపము పరలోక భయంకరము. రెండును వారియందు ఆమితములే. ముప్పది సంవత్సరముల భారతీయుల జిజ్ఞాస తుదకు వాక్యతాయాత పరిపాలన ప్రసాదమునకు ప్రథమ సోపానములగు సంస్కరణ ములుగొన్ని యవసరమని గ్రహింప సమకట్టించినది సామ్రాజ్యశాసన సభాసభ్యులు పంపొమ్మండుగురి పథకము కాంగ్రెసు లీగుపథకము ఒక్కటియేమున ఒక్క ఆశయమునే ప్రకటించుచున్నది. ఈ యుభయ పథకముల ఫలితమునందు భిన్నత్వములేదు. కాంగ్రెసు, లీగు పథకముయొక్క పర్యవసానమునకు తోడులు చేసిన ప్రయత్నములు గాఢతమములని పాలకులకు తెలియకుండదు. జేరియు లవలంబించిన విధానములన్నిటిని నిపుడు శ్రవ్యకొనిన లాభములేదు. ఒకటిన్నర సం

వత్సరము భారతవర్షము ఘోరమయిన తపస్సుచేసింది. అనుకు ణముతసతపస్సు ఫలించినది, ఎవరు పాలకుల సమాజేములు, ర మాస్యసభలు జరిగినను అనయాశయము పండినది దిక్కులుచూచుచుండినది. చివరకు ఈనెల 12-వ తేదీతో వేషము తెరవబడినది.

భారతీయుల దృక్పథముననుండి కాంగ్రెసు, లీగు పథకమునా సర్వాంగ సుందర్యము యుండెను. మేమునర్హదమాం మేగు పథకమునా నిర్వృతాకారముతో వెలువడినది. అన్నియు నడుతులే; భారతీ యాశయములను ప్రశ్నార్థమొనరించు కాంగ్రెసు లీగు పథకమునకు దీనితో లవతేమైన పోలికలేదు. ఇదియొక క్రొత్తపథకము; భారతీయులు కోరినది యవస్థయూర్జిని గాదు. ఈవక్త స్వరూపమునగాదు. ఈ కుటిలత్వమునగాదు. ఇది 1917 సంవత్సరము ఆగష్టు 20 తేదీనాటి ప్రభుత్వ ప్రకటననునందలి యుద్ధాభివ్యయము వెక్కిరించుచున్నది. ఈ విశ్రమతయొక్క ప్రాణమునందు కర్మిన్ విశ్వామిత్రుడు చిందులుత్రొక్కుచు న్నాడు. వాల్మీకివ్యవోపదయ్యము వెదలినటుల ఈ మేమునర్హదమాం మేగు సంస్కరణపథకము జేరి యుండు. దిక్కుచున్న ముందివైచినది.

కాంగ్రెసు లీగు పథకమున కెందులను సంబంధములేని ఈ క్రొత్త పథకము జేరియుం యాదరణమున కెంతమాత్రము సువ్యక్తముకాదని చెప్పవలసియున్నది. కేవలము విమర్శనాధమై ఈ పథకమును నిర్మించితిమని చెప్పుచునే దీనికి గలిగిన ప్రమేయమేమో చెప్పుట ఈ రచయితల విధ్యక్తమై యున్నది మాం మేగు మంత్రి ఖంగ వండే శత్రువునకు వచ్చి దీనిపై పథకమును వెళ్ళబెట్టుటేనా! ఈ వక్తపథక నిర్మాణ కాలమున రచయితలకు కాంగ్రెసు లీగు పథకము స్ఫులియించుండెనా యని సంశయము గలుగుచున్నది. 'ప్రతిభి పరిపాలనయొక్క పరమావధి బాధ్యతాయుత పాలనప్రధానము' అననభయ ప్రధాన వివాదకముమందు నిష్పయోజనము గావలసినదేనా! సామ్రాజ్య శాసనసభ కకు బంధముగ స్థితి కాన్పియును, ప్రాంతీయ శాసనసభల కను బంధముగ గ్రాండు కమిటీయును నిర్మించు నుద్దేశ్యమేమి? ప్రజా ప్రతినిధుల కిప్పుడుండు కించ విధికారము నీవిధముగ లాగి జేయుట కీతంలేదు. చేయుచుదీనని విస్మయమగుటలేదా? సామ్రాజ్య శాసన సభలయందు కేవలమప్రజాసంబంధములగు విషయములను చర్చించు తరి స్వదేశ సంస్థానాధికులు పాల్గొని కచ్చునకుట యందేమి పరమాధ్యముగలదు? కార్య నిర్వాహ క సభ విధి జించుట, తత్సంస్థల పరిక్షిణింబులకు సర్వాధికారము మొనంగుట, కొన్ని సందర్భములయందు ఇండియా ప్రభుత్వమునకును, ప్రాంతీయ ప్రభుత్వములకును నిరంతరత్వ ప్రయోగమున కెడమిచ్చుట మున్నగు నిట్టి మార్పులు ప్రజాభిప్రాయములను యర్పలవలయుటకును అధికారవర్షమున కిప్పుడున్న నిరంతరత్వాధికార కృపాణము ద్వియుభ విశాసముగలకును సదుపాయములను జేయుచున్నది. ఇప్పుడే యధికారవర్షమువారి వాడి చుర్రలమైయున్నది. మారతాధికారము లందునకు వోడైన నిక నడుగవలసిందిలేదు. వేళ్ళకు తెక్కులు వచ్చినటులగును.

కురుక్షేత్ర యోధులు కిక్కురు చేతి కిక్కుర యుండిచిచ్చులు ఈ నవీన పథకమును చిత్రించి

శత్రువులను నుంచుటలో ప్రభుత్వము వారి యుద్దేశ్యము పరిశీలనార్హము. అద్యంతములను దొరతనమువారు అధికారవర్షమువారి నిరంతరత్వమును గాపాడుటకు కాదు. కాదు. అధికరించుటకే యత్నించుచుండునట క్రొత్తదికాదు. అటకమీద వెట్టబోయి ఆత్మీయ వేసింబుల భారతీయుల యభివృద్ధికోజుట రాజకీయస్వతంత్ర్యము లిన్యూబోయి వారి స్వస్వమును నిస్సారము జేయబూనుటకంటె ఈపథకముయొక్క యుద్దేశ్యము వేరెద్దియు గాన్పింపదు.

ఈ క్రొత్త పథకము వాక్యతాయుత స్వపరిపాలనమునకు సోపానములగున యేరాజనీ లిష్టించిన ననగలదా? కోరికొర కొట్టెట్టి మగనిని దెచ్చుకొనినటుల నున్నది. ఈనూతన పథకమును జీతించుటచే కాంగ్రెసు లీగుపథకము నిరాకరింపబడినది యంతే చాహాటముగ భవించుచున్నది. భారతీయుల జాతీయజీవమునకును, ఆత్మికాభివృద్ధికి జీవనూత్రమైన జేరియుచున్న పాలకుల దృష్టియందు కడు మల్గులగ జూడబడినదని చెప్పక చెప్పదున్నది. ఈ స్థితియందు జేరియుం కర్మమేమి? జేరియుచున్న సభా పరిష్కారణములందు జేరియుం ఆత్మీకారము పుట్టి ప్రమేయమైనది విశ్వాసముగల భారతీయుల కిల్ల ఈ నూతన పథకము కలకంపులు సుఖించుచున్నదని తెలియదగును. జేరియున్న లీగు పథక నిరాదరణమును దెలుపు నీమాం మేగు-మేమునర్హదమాం మేగుల కెంతమాత్రము సంబంధములేదని ప్రభుత్వము వారికి వివేదింపవలయును. తమకు సంబంధములేని పథకమును గురించి తా మెప్పుడు విమర్శమునకు గడంగుచున్నారో అప్పుడు వానినాదరించినటుల దృఢమగును.

ఈ తిరుణమున జేరియుం తమ విమర్శములను గట్టి వెట్టి తిమయభిప్రాయములను వెల్లడింపక ఆస్తిని నాస్తిని చికిత్సించేయక మానముద్రవహించుట సమమున్నార్థిక సుందరలదు. ఈమానము నూత్నపథక రచయితలకు గుణవారముగ నుండగలదు. ఈ మానోభావము సాత్విక నిరోధమా, సత్యాగ్రహమా, అశక్తతయో, అబలత్వయో జేరినైన వెల్లడించుగాక! జేరియుం కోరకులైన శత్రు యాశయముల నివారణకోరిరి. ఆప్రాధనము అనిర్వాక్యమై యున్నపుడు ఆసంకల్పము సత్యసంవర్ధనమైయున్నపుడు ఆమాశయములు ఆత్మిక వినిశ్చితములయి యున్నపుడు, ఆవశ్యము నిశ్చల దీక్షానిబద్ధమై యున్నపుడు తద్వికృత రూపమును నాడజాలరు. తదితరము స్వర్ణమైన నపేక్షింపరు. అటుల జేయుట ఆత్మనూతము, సత్యవాత్మ్య, భర్మోల్లంఘనమగును.

ఈ దృఢసమాధి ప్రభుత్వమువారి దృక్పథమును గిట్టుచున్నవేయగలదు. పరుష కలాతుల్యములయిన మానసికములను భేదింపగలదు. భేదమాను దినములు గడవినవి. ప్రాధనలుచేయు తిరుణములు సుగమినవి-ఏమి కోరికో కోరికి. లాభమో నష్టమో భారతీయుల భావి నిధన మందు గలదనిమ్మి. నివేదికములను బంకినీని. వచ్చిక నవియేరావలయు. అంతకన్న లాభవాడుకములకు సంస్కరణము లిచ్చినను నోడబడజాలరు. అందు భగ్యంభూతము గలదని యెఱుంగుచును. ఆత్మికబల మెవరుగలదో అచట దైవబలము తోడ్పడి సంకల్పసిద్ధియొదంగున్నగలదు.

ప్రజానాయక వాచకులు గొంతులు ప్రస్తావనలోని నూతనపథకము వాక్యతాయుత స్వపరిపాలనమునకు మార్గము దీయుచున్న దనుచున్నాడు. మరికొందరు అటులు కొన్ని

శ్రీ గుభయము లేదు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

శ్రీ గు శ్రీ గు

(1045)

ని వార కౌ మ భ ము లు

నూ మంటలు గడవిన యందుకి వత్సరములకు ఇండియా, గ్రాన్, సిలోన్ జేరియుండును, స్వదేశ సంస్థానముల నుండును అంతే శ్రీ గు కోరులను కాపాడుట లోకనిధిము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించి

శ్రీ గు సో క దు.

మోమాదిపానకము 6 టోన్సుల బుడ్డి ౧-కి త్తు ౧-౦-౦ | తిళాతిస్సు 1 టోన్సు బుడ్డి ౧-కి త్తు ౦-౧౨-౦
డిల్ 8 " " ౦-౧౦-౦ | డిల్ 1 " " ౦-౦-౦

పాల్గొండు పోట్లజేరినా. కోరునాటి మావెద్ద కావటలా గుచితముగ పంపబడును.

తంతి విలాసము:- "పండిట్" మదరాస్.

అ యు ర్వేచాత్ర మం, శిశి, ఆచారప్పన్ విధి, జి.టి. మదరాసు.

మాకుల నువ్వడించుచున్నాడు. తొలిలో లెక్కలు కాంగ్రెసు లోని పథకమున కామోదించివారు; పందొమ్మిండు గురు మెమోరాండమున సంతకములు పెట్టినవారు. నాడెట్లు కాంగ్రెసు లోని పథకమున కామోదించివారు తత్పథకముతో పెట్టి పాటియు లేని ఈ నూతన పథకమునకు సం తృప్తులగుటవలన ఇందలి సంస్కరణములకు కొడిమార్పుల నువ్వడించుటవలన మీ నాయకపద మెంతవరకు సాధకముగు నున్నదో మీరయ్యే ప్రాయము తెట్టి స్థిరములయివియో శక్తి క్త మగుచునేయున్నది. మీయెడ ప్రజలకు సరికదా ప్రభువుల కును నిశ్చయము తూర్పున దేమోనని తోచుచున్నది. నిర్విభాగప్రాయము, తదను గుణము పూర్తి లేని నాయకు లెవరిదృష్టియందు హాస్యాస్పదము కాకుండు? వారినాయక పదము, వారి ప్రజాప్రాతినిధ్యము ఈయెడ నిర్ధకములు కాక తప్పవు.

కాంగ్రెసు లోని సంస్కరణముల యెడలను ఈ నూతన పథకము నెడలను ఆమోదమును దెలుపుట యందు నాయక నాయకుల క్రమభిన్నత్వము శక్తి క్త మగుచున్నది. నూతన పథక మున కామోదముం దెలుపుటతో కాంగ్రెసు లోని పథకమును గూర్చిన మీ యామోద మిప్పుడు ప్రమాదముగ పరిణమించినది ఈ నూతన పథకమునొక విరిచిన యామోదముమాత్రము స్థిర మయినదని యుద్ధిహిను జేడయిన నవ్యుగలందా? ఇట్టి యుద్ధి భిన్నప్రాయము నాయకులని చెప్పికొను నంతటి వెట్టి బాధి కను భారముగ నుండరా?

“హుయ్యమానిటీ” పత్రిక

ఈ సంస్కరణముల జరిగినవారి కెల్లరకును ఆశాభంగ మును, ఆసంతృప్తియు గలుగక మానదు. కొన్ని ధ్యముల యందే నివేదికము జాతీయ వాదులచే వ్రాయబడినదా అను సందియ మును దెలుపునంతటి సంతుష్టికరముగ లిఖితమైనను, తత్సంస్కరణ కర్తలకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమన కుపకరించు యా దారకంతములగు నూచలను చేయ దైర్యము లేకపోయినది. వారెంతటి సదుద్దేశములతో నర్తించి జొచ్చినను అంగ్లో ఇండి యనుల యెడల గల భయముచే భారతీయులకు న్యాయమును ప్రసాదించు విషయమున వెనుకాడిరిని సంస్కరణముల వలన తెల్లనుగుచున్నది. వారన్ని పక్షముల వారిని తృప్తిపరచు నెంచి, యెవరిని సంతోష పెట్టు లేకపోయిరి. స్వయంనిర్ణయ సూత్రము ప్రపంచమునంతటను మారుమోగు నీ యనవర మున నిరంకుశాధికారమును వెంపొందించు నీ సంస్కరణముల నొకంగ బూనుట రాజనీతి కానేరదు. నైతిక జలసమర్థనము గావించు నిక్కాలముననే మన కిట్టి సంస్కరణములు ప్రసా దించబడినప్పుడు, కవిమనుల వలనను, కమిటీలవలనను యెట్టి లాభములును మనకు లభింపజాలదను నిరాశ కలుగుట సహ జము. “అనేక దినములనండి ఆకలిపడిచే బాధింపబడు వాని కొక నారించిపల “మొనంగిన” ట్టి సంస్కరణము లున్నవని యొకరు నుడివియున్నారు. ఈవాదమెంతయు సందర్భముగ నున్నది. నాటింజరన మిట్టి మనఃస్థానకు కొంచెము రుచినికలిగించి, ఆతని నెక్కుడు తుదార్చునొక చేయను. అందుచే నాతని బాధలను, ఆసంతృప్తియు ద్వీగుణీకృతము లగును. ఈ సం స్కరణములను సంసిద్ధ పరచునపుడు మాంటాగ్యూ గారిని బా ధ్యతాయుత ప్రభుత్వవిధికి మార్గదర్శకము లగుననియే తలంప వచ్చును. కాని మీరు నిర్బంధింప క్లిష్ట రాజ్యాంగ యంత్రము వంటిది ప్రపంచమున నెచ్చటను గానరాదు. ఇట్టి రాజ్యయం త్రమున నిరంతర సంఘర్షణమును, వైషమ్యమును వృద్ధిజేసి, వికృతములును, సహకారమును నశింపును. అధికారసంపన్నుడగు నిరంకుశాధికారుడు భారతీయులతో గూడి వర్తించు నేరగించుకొనును. గతి ముప్పదికర్షణములను న్నట్లే యిప్పుడుకూడ నాతడు స్థానిక స్వపరిపాలనమునకు ప్రతి ఘాతములను కల్పించుచునే యుండును. ఈ విధానము విడు, పనినర్థములలో సారవిహీనముగ జేయుటకును. భారత జేశ మునకు స్వపరిపాలనము లభింపుట కావీ మా ఘండమున నిక నొక సంగ్రామముగాని, పాలకుల కళాంతిని గలుగజేయు ఆం దోళనముగాని గావలసినదవును. గొప్ప పార్ల మెంటరీ పదము లను మనదేశమున కొనంగిన మాంటాగ్యూ-మెన్యుఫ్రెగ్టర్లు మనకు వందనీయులు. ఇందు అధికార వినిహితముగ ఆడెంబర ముకంటే వేరేమియు గానరాదు.

భారతదేశమును సంత్వష్టిపరిచి, సామ్రాజ్యమును బల వత్తరముగ జేయగల ఆశ కాకము దాటిపోయినదని మా యభి ప్రాయము. భావికాలమున నెంతయో మన కొనంగెదమని వాగ్దానముజేసి వర్తమానమున మన కిట్టి సంస్కరణమును లేకుండ జేసినారు. మింటో మోర్లే సంస్కరణము లొకంగ

బడినపుడు, విలేజీ పంచాయతీలు మొదలు రాజప్రతినిధి సభ వరకును ప్రభుత్వమువారి అధికారము ప్రజల హస్తమునకుట కవకాశములు గలదని గొప్పలేగారు. బలి కి యుండిరి. కాని యీ వాక్యముల సత్యము ఏమిట బయట పడినది. కొన్ని స్వల్పసంస్కరణముల కొరకు జాతీయవాదుల నేడు వత్సరములవరకు అన్యవాసమునకు దోలితిన గొప్పలే పిమ్మ ట పశ్చాత్తప్తయ్యెను. ఈ మహనీయుని తరువాత నాపద వి నాకృమించినవాడుకూడ తమ గురువుల వలెనే ప్రాతమాగ్ధ ముల ద్రోహియై న్నారు. మితవాదుల సానుభూతిని 24యం టకు హామీయూర్పణ నిర్బంధములు చేయబడుదురను భయ మిదివరకే వ్యాపించి యున్నది. కాని గత పదివత్సరములలోను దేశము అనుభవజ్ఞముగ పంచాదించిన దని తెలిసికొనవలెను.

మనయంద్యమమును భగ్న పరచు నుద్దేశముతో మనశత్రు వులకిల్పించు వైచమ్యచలను దేశమిక పరిగణింపదు. హిందూ దేశ నాజీయ మోక్షము ఇంగ్లీషువారి చేతులలో లేదు..... అది మన హస్తములయందే యున్నది. మనమైకమత్వము గలిగి యున్నయెడల మన ఆశయములు సులభముగ మనకు చేకూర గలవు. మన మైకమత్వములేక యున్నంతకాలము మనము స్వరాజ్యముం కనన్తులము; స్వరాజ్యము మనకు లభింపదు... యుద్ధానంతరమున హిందూ దేశమునందు అంగ్లో ఇండియనుల అధికారము ప్రబలముగును. బ్రిటను దేశపు అపస్థుల హిందూ దేశము కెల్లింప వలసివచ్చును. ఇట్టి విషయ ములు దేశమున న సం తుష్టి నిగలుగ జేయును. భారతీయులకును, అంగ్లో ఇండియనులకును సంఘర్షణ మెక్కు డగును. కావున నీదేశపుత్రులు అధికారసంపన్నులైన గాని దేశమున కొంతయు, రాజభక్తియు నుండజాలదు. కావున భారతదేశమునకు 15,20 వత్సరములలో స్వపరిపాలనము నొ సంకుట రాజనీతియగును.....

ఇక నీవిధానము నందలి పుట విషయముల నించుక చర్చించెము. భారత మంత్రితేమను ఆంగ్లేయులే భరించుట సమంజసము కాని ఇండియా ఆఫీసు తొలగింపబడు టశక్యంప రము. ఈపురాణ ప్రతిష్ఠా పన మును సం స్కరించుట వలన లాభములేదు... ఇందు లోపముల నేకములు గలవు. ఈ సంస్కరణములు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ స్థాపనము నకు దోడ్పడ జాలవు. స్టేటు కవుస్సులు ప్రజాశయ నిర్మాలు మన కొన సాధనముగ పరిణమించును. రాజప్రతినిధికిని గవ ర్నర్లకును గల తీవ్రస్వరూపాధికారము మున్నగు ఆటంకము లను జూచినయెడల బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నెరింగిన వారికి విధానము హాస్యాస్పదముగ నుండెను. సంస్థానాధీశుల సభవలన బ్రిటిషు ఇండియాకును, రాజాకులకుకూడ నష్టము కలుగును. వీరిలో ననేకులు నిరంకుశాధికారులే యైనప్పుడు వీరిని బాధ్యతా ప్రభుత్వమున పాల్గొన నిచ్చుట సాయకరము

కాంగ్రెసు లోని విధానమున జేర్చొనబడినట్లు కాసన సభలకు కార్యనిర్వాహక వర్గమునై సభికారముండవలెను. భారత ప్రభుత్వము దారుణమయినదియ అని ప్రోత్సహింపదు జాతులపకరింపదనియు మాంటాగ్యూ గారే బలికియున్నారు. కావున అధికారమును ప్రజలహస్తము గావించు టవసర ము. కాంగ్రెసు-లోని విధానము మనకు ప్రసాదించబడుదనుక దేశములో సంత్వష్టి సూచకముగు శాంతివాసింపి, అందోళన మంతము నొంద జాలదు.

అమృతబజారు పత్రిక.

మాంటెగు మెన్యుఫ్రెగ్టర్ సంస్కరణ విధానము మొత్త ముమీద సంత్వష్టికరమిది, అంగీకరింప దగియున్నదా; లేక ఆసంతృప్తికరముగనుండి, తీరస్కరింప దగియున్నదా? ఈ విషయముననే మితవాదనామధ్యులై, రెండు, మూడు డజ నుల ఆచంచులను గలిగియున్న సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారికిని, భార తీయ్యాధికులకైన విశ్వేంద్రము కచ్చిసెడి. ఈ విషయమునుగూర్చి గత ఆదివారమున ఇండియాను సంఘభివనమున సమావేశమైన ప్రత్యేక పంగ రాష్ట్రీయసభయందు చర్చ జరిగినది. అప్పుడు పదిమంది మాత్రమే యావిధానమున కనుకూలముగను రెండు వందల కంటే తక్కువగు యిందులకు ప్రతికూలముగను వోట్ల నిచ్చి ఈ విధానము తృప్తికరముగ లేదను వా రందులో కొన్ని వంచి లక్షణములులేవని చెప్పటలేదు. ఇది మిగుల సందర్భముగ నున్నదను వారు కూడ నిందు లోపముల లేవని ను దువుటలేదు. ఈ విధానము నందలి మంచి చెడ్డలను జేర్చొను నవ్యు డరెండురెండుముల వారికి నంతగా అభిప్రాయ భేదముండ జాలదు. కాని యీ విధానమును సుమ్రముగ పరిశీలించనప్పు డుమాత్రము మీరికే భేదభావములు కలుగుచున్నవి.

దీని నెట్లు మనము పరిశీలించవలయును? సుప్రసిద్ధరాజ నీతిజ్ఞులగు నిరువురు ప్రముఖులచే సంసిద్ధపరచబడిన యీ విధా నము దోష రాహిత్యముగ నున్నదని మనకుంగీకరింప వలెను. ఇట్టి విషయములలో యందలి ప్రధానమాత్ర చర్చలన విధాన స్వభావమును గుర్తించగలము.

భారతమంత్ర ములను పార్ల మెంటు సభవారు చెల్లించు అధికారముదక్క, ఆలోచనసభా యతుడగు రాజప్రతి నిధియే భారతదేశ పాలనమున సర్వాధికారము గలిగియు న్నారు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లీ భారత ప్రభుత్వమున కుపాంగములేగాని వేరుకావు.

పంగ దేశపు భూస్వాములసంఘమువారి విజ్ఞాపనమున దెలుపబడినట్లు దేశపాలనమంతయు భారత ప్రభుత్వమువారి చేతియందేయున్నది; రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లీ ప్రభుత్వపు టంత ర్భాగములే. ఈ సంస్కరణములయం దవలంబించబడిన ద్వం ద్వపాలనా విధానకర్తలగు కర్మిసు గారుకూడ రాష్ట్రీయ ప్రభు త్వములకు వ్యక్తిత్వము లేకున్నదనియు, భారత ప్రభుత్వమే మరి యొక పేరుతో రాష్ట్రీయ లయందు విలసిల్లుచున్నదనియు నుడివి యుండిరి.

రాష్ట్రీయములలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వస్థాపనమున కీ విధానము వాస్తవాంతరముగ నుండవని కొందరి అభిప్రాయము. ఇదినిజమగునెడల భారతీయ ప్రభుత్వాధికారమును నిర్ణయించి, కొంత అధికారమును కానములమున రాష్ట్రీయ ప్రభు త్వము హస్తగతము గావించు టవసరము. ఇందుములమున నిరంకుశాధికారులవద్దనుండి ప్రజలకు కొంత అధికారము లభించు టకు వీలకలుగును. ఇట్టి విషయము లీ సంస్కరణ విధా నమున నెచ్చటనైన గలవా? ఈ విషయములను మన మితవా దులు మనకు జూపగలరా? ఈ విషయము వారి వద్దనుండి ప్రత్యుత్తరము నందుటకు దేశజులు నిరీక్షించుచున్నారు.

ఈవిధముగ భారత ప్రభుత్వపు టధికారమును తగ్గించు టకుగాని, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అధికారమును మోచిం చుటకుగాని, తన్మూలమున పాలనాధికారము కాసనసభలకు వశమగుట కవకాశములుగాని యీవిధానమున గానరాకున్నవి.

చింతామణిగారు, సంస్కరణములు.

సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికయందు చింతామణి గారు (రీడరుప్రతికా సంపాదకులు) తమ సంతకముతో నొక వ్యాసమును వ్రాసి యిట్లు లెక్కెను:—సంస్కరణములందు వివరింపబడిన ప్రతి సమస్య విషయమునను, ప్రతి సూచన విషయమునను రిపోర్టును తయారుచేసినవారు సానుభూతితో డను, ఈ దారభావములతోడను భారతీయాశయములను సంత్వ ష్టి పఱచుటకు విశేష ప్రయత్నమును చేసినది యొప్పు కొనుటకు ప్రతివానితోను ఏకీభవింప వ వ స ర ము లేదు. వ్యవహారములందు నాకునుభవము గలిగిన 28 సంవత్సరములం దును జాతీయవాదులమగు మేము ఇదివరకు పలుక గలుగు చుండిన వాక్యములను రిపోర్టునందున రాజకీయ పుత్రములందు రాజప్రతినిధి యొక్కయు హిందూ దేశాంగ కార్యదర్శియొక్క యు సంతకములతో చూచుట కిదియే ప్రథమపర్యాయము. ఆ ప్రకటనమునందు అనేక భాగములు గొప్పయొక్కయు, ఇతర పూర్వ రాజకీయ నేత్రుల యొక్కయు భావములే యైయున్నవి.

బాలురే విరులు

విజయనగర రాజుల కథలు	0-3-0
చిత్తూరు రాజుల కథలు	0-4-0
దిల్లీ చక్రవర్తుల కథలు	0-4-0
గోల్కొండ నవాబుల కథలు	0-2-0

ఈ చరిత్రలచే మన బాలురు మీరు లగుదురు.
889 మా నేజరు, కలాభివర్ధని,
రాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు, గోదావరి జిల్లా

లాభము పొందు సమాచారము

సకలవిధముల యందును గ్యారంటీ.
మా కంపెనీయందు శ్రొత్తమోస్తరుల
అతీసుందరమైన వనికనము గల

నగలు అమ్మబడును.

దయచేసి మా క్యాటలాగును రప్పించి, ఒకతూరి అర్థరథ ఇవ్వండి. మా వద్ద నగలుతీసికొనినవారు మరల ష కొక్కరికద్ద కొనరకుట మాకు నిశ్చయము. మీరు అర్థరథ చేసినాసిన ఇది వాస్తవమని మీకే తెలియును. (1284)

Address: The New Bombay Jewellery
Manufacturing Co.,
95, Sowcarpet, Madras.

కాలతు కమిషనువారి నివేదికము.

ఇండియా దొరతనమువారు నివేదికమును గూర్చి చేసిన తీర్మానము ప్రకటించబడినది. సంఘమువారు నివేదికమును చాల ననుబంధ గ్రంథమును పంపిరి. అనుబంధ గ్రంథమునందలి విషయము చాల రాజద్రోహ సూచకమగుటచే దానిని ప్రకటించుట సముచితముగాదనిరి. ఇండియా దొరతనమువారు నివేదికమునంతను చదివి కొద్దిభాగమును మాత్రము వదిలి తక్కిన దాని నంతను ప్రకటించ నిశ్చయించిరి. అనుబంధముల ప్రకటించబడవు. భారతయువకులను భవనిరహితముగ నధికారముతో సరాజకాపరాధ గ్రంథములను చదువుటవలన మొదటి నీడేశమున సరాజకవీర్యమును పొందినది. దీనినిగూర్చి సంఘము వారు లిఖితనిదర్శనముల నధికముగ పరిశీలించి సంగ్రహముగ ను సమీక్షముగను వివరించిరి. తన్ని వారణాసునకు వారు కొన్ని సూచనలను చేసిరి. అందులకు గవర్నరు జనరలుగారు సంఘ మువారికి వందనముల నర్పించిరి.

జర్మను లీడేశమున కుట్రలను గావించిరి. ఆమెరికాలో ను జపానులోను అరాజకమును వ్యాపింపజేయుటకు కొందరు యువకులను నియమించిరి. ఆంగ్లప్రతిభల నాధ్యాయము వేదజల్లుబడిన. ఇందులకు కొంటుజిమ్మరుమాను చాలాకొత్తా హమునుకలిగించెను. బంగాళమున సరాజకులకు జర్మనులు తుపాకులు మున్నగువాని నందజేసిరి. హంఫ్రీ బటేరియాలలోని జర్మను ఏజెంట్లు వారి నందజేసిరి గాని భారతీయులు రాజధక్తి భరితులగుటచే జర్మనుల పన్నాగము సాగలేదనిరి.

సూచనలు

నిషిద్ధ గ్రంథములను దాచువారిని శిక్షించుటకును రాజద్రోహమునకు శిక్షింపబడినవారి యొద్దనుండి 2 సంవత్సరముల కు పూచీకత్తును పుచ్చుకొనటకును కాశ్వతాధికారమునిచ్చు కాసనముండవలెను. ముగ్గురు న్యాయమూర్తులు సంచారముచేయుచు నిట్టికేసులను విచారణ చేయదగినను. జ్యూరరులు అత సరులుమున్నగు వారుండ నక్కరలేదు. ప్రభువిచారణయు తీసికొనుండ గూడదు. గవర్నరు జనరలుగారు ప్రకటించినంతట శిక్షాగ్రక నివారణార్థములగు ఏర్పాటులు జరుగవలెను. ముద్దాయి సాక్ష్యమియ్యవచ్చును. చనిపోయిన లేక హాజరుకాని సాక్షుల సాక్ష్యముగూడ కొన్ని విషయములందు చెల్లదగును. అట్టి విచారణలకు ప్రజలను రానియ్య గూడదు. వానిని ప్రకటించగూడదు. జిల్లా మేజిస్ట్రేటులు విచారణచేయ దగు ననివారు నూచించిరి. ధరావతునుకోరుట, నివాసమును నిర్మయించుట ప్రతికాప్రకటనము కరప్రత ప్రచురణము, సభాప్రవేశము, మున్నగువానిని నిషేధించుట కధికారమిచ్చుట ఒకతెగ. పట్టుకొనుట వెతకుట జర్మనులు గుత్తచేసిన నౌకలవలన గంగా ముఖమున నిరోధమునను నవి రెండవతెగ అధికారములు.

లోకమాన్యతిలకుగారు.

మొట్టమొదట బొంబాయిలో 1898 లో జరిగిన కలతల వలనను రాండు ఆహారవస్తువాత్య 1897 లో నిర్వోరియా చహారాణీ పట్టాభిషేక వర్గంతియ్యున్నవను జరుగుటవలనను ప్రారంభమై 1900 లో బాక్సును హత్యతో సంతమైనది. కుట్ర దారులు బ్రాహ్మణులు. హెచ్చుపండి చిత్తావనులు. శిక్షాస్మృతిని పాటించకుండ సాత్వత్రియూ కొరకు జేయులు యత్నింపవలెనని లోకమాన్య తిలకుగారు బోధించుతరుణమున బొంబాయిలో సరాజకము ప్రబలితది.

బంగాళము.

బంగాళమున వీరేంద్రకుమారుడు ప్రారంభించెను. 1900 నుండి తీర్చమైనది. ఆంగ్లపరిపాలనమును యాభుమాపుట సంకల్పము. ప్రభుత్వోద్యోగులను చంపుట భారతీయ సైనికుల నాశనక్రిని చెడగొట్టుట, దోషితులకుధనమిచ్చుట మున్నగువిధానము లవలంబింపబడిన. ఆరాజకులు మతావేశమును దేశభక్తి ఆవేశమును దుర్వినియోగము గావించిరి. పోలీసువారు కాగుగా పనిచేసిరి.

పంజాబు.

పంజాబులో గాదరు యుద్ధమును చాల దారుణముగా కనుపట్టెను గాని కాసనములను చాలమయ్యెను.

వివినచంద్ర పాటు.

వివినచంద్రపాటుని యువన్యాసముల వలనను అరాజక కుట్రలవలనను దక్షిణ హిందూదేశమున కొన్ని తొందరలు కలుగుటకు కారణమయ్యెను.

సంయుక్త రాష్ట్రములు జెహారు.

జెహారు సంయుక్త మధ్యరాష్ట్రములందరాజకము బహుస్వల్పము. బర్మాయుం దవకాశమే కలుగలేదు. పిమ్మట మహమ్మదీయుల తొందర కొంత కలిగినదని నివేదికమున ప్రాయబడినది. నిర్బంధపాసము విధించుటకు ముందు రహస్య విచారణ జరుగవలెను. నిర్బంధితులను కొందరుపోయి చూచుట కవకాశ మియ్యబడవలెనని వారు ప్రాసిరి.

స్థానిక వార్తలు

నిన్ను జాత్యుద్ధారక సంఘము:—బ్రాడేరు కార్పొరేషను హందీరమీపందున్న నిన్ను జాత్యు సంఘ పాతకాలముందు ఆదివారము 21-వ తేదీ యువ 8 గంటలకు ఎం. ఆర్. జంటనాథన్ గారు “సామ్రా ఆహ్వానము” అను విషయమును గూర్చి యువస్థానించెద

చెన్నపురి శ్రీసంగీతశాల:—ఈ సభవారి జమాన్యమున జూలై 21 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రా 4 - 15 గంటలకు గోఖలేహాలులో వైద్యనాథఅయ్యగారిపాట జరుగును? గోవిందస్వామి పిల్లేగారు షిడీ దక్షిణా మూర్తిపిల్లేగారు కంఠీరాయాను, గోమద్యపిల్లే మృదంగమును వాయింతురు.

ట్రాంబండ్ ప్రమాదము:—గురువారము సాయంత్రము 5 గంటలకు రాయపేట పోలీసుస్టేషనుకు ఎనున్న ఆంగడులలో ఒక 7 ఏండ్ల యిడుగుల బాలిక 5 కొనుమండగా ట్రాంబండ్ లెను ప్రక్కనే ఆ యున్నందున బండి ఆబాలికను త్రోసికొని పోయెను. క్రిందపడి ఒడలి నుండి రక్తము కారుచు తెలివి తప్పి యెను. పోలీసుకమిషనరు ఆర్పిటేజిగారును రాజబా న యణస్వామిపిల్లేగారు నచటకి వచ్చిరి. బాలిక నానుక తీసికొనిపోయిరి. తీవ్రములగు గాయములు తగిలినవి. ఆ బాచేవాస్తీతి ప్రమాదకరముగ నున్నదని తెలియించున్నది. ట్రాయపేటఆనుపట్రిలోని ఒక పరిచారిణికుతురుట.

మహాజనోపకార సంఘము.

చెన్నపట్టణమున హెచ్చుపన్నులు. యుద్ధమారంభమైన పిమ్మటగూడ చెన్నపురి కా. రేవనువారు సరియగు నాధారము లేకుండ హెచ్చుగు య పన్ను విధించుటచే తమ యాగ్రహమును తెలుపుటకు నగ? నందన్ని భాగములలోను సభలను చేయుటకు చెన్నపురి 7 వేయర్లు నిశ్చయించిరి. ఆసభలు ఈనెల 21-వ తేదీ ఆది. ముమొదలు జరుగును. మొదటిసభ 21 - వ తేదీని సా. కాలము 4 గంటలకు పచ్చప్పకళాశాలలో సల్లా గురుస్వా. పిల్లేగారి యధ్యక్షత్వక్రింద జరుగును. మ్యానిసిపలు వ్యవ: ములను బాగుగా నెరిగినవారు పలువురుపన్యసించెదరు. ఆ తీర్మానములు కార్పొరేషను వారికిని గవర్నరు మెంటు వారికిని పంపబడును.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము.

ఎట్టివిధములగు ఆహారములు పోస్తుకలన ఇంగ్లండు నందలి స్నేహితులకు పంపవచ్చునను విషయమున ప్రజలు విశేషాభిప్రాయములను గలిగి యున్నారు 1917 మే 21 వ తేదీని హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు వర్తక సంఘమువారి లై సెన్సు లేకుండ చక్కెర ఆంగ్లదేశమున జిగురుతిచేసి కొనుట నిషేధింపబడిన దని ప్రకటించిరి. కనుక పోస్తుకలన పంప బడు చక్కెర బంగీలు ఇంగ్లండునందు ప్రభుత్వమువారిచే వశ పఱచుకొనబడును. గోధుమిండిని ఈదేశమునండి లై సెన్సు లేక ఎగుమతి చేయగూడ దని ప్రకటించబడినది గాన పోస్తు ద్వారా బంగీలుగా పంపబడు గోధుమిండి ఈదేశమున ప్రభు త్వమువారిచే వశపఱచుకొనబడును. లేయాకు వ్యాపారము గూడ నిషేధింపబడినది. కావున లేయాకు చక్కెర, గోధుమ రవలను ఇంగ్లండునకు పంప బూనుకొనుట వృథాక్రమయ్యను, వృథా వ్యయమును అగును.

యుద్ధబుణ శత్రుములు:—ఈ నెల 19-వ తేదీనాటికి రు 20,58,65,000 ల ప్రత్రము లవచ్చుబడినవి.

మైనరు కాంటిరి వర్క్సుకుగాను అనంతపూరు జిల్లాబోర్డు వారికి 30 వేలరూ॥ లను, ఉత్తరాప్రదేశ్ జిల్లాబోర్డువారికి 1500 రూ॥ లనుబల్లారిజిల్లాబోర్డుకు 22500 రూ, చిత్తూరు జిల్లాబోర్డుకు 20 వేలరూ॥ లను, కడప జిల్లాబోర్డుకు 20 వేలను, గంజాము జిల్లాబోర్డుకు 6 వేలను, గంటూరు జిల్లా బోర్డుకు9585రూ, కర్నూలుజిల్లాబోర్డుకు 30వేలను, నెల్లూరు జిల్లా బోర్డుకు 20 వేలను, విశాఖపట్టణంజిల్లాబోర్డుకు 10 వేలనుప్రభు త్వమువా రొసగిరి.

భీమాం. సం॥ 1874 స్థాపితము. నిలవసాము 5,70,00,000 రూపాయి ఇంతవర కిచ్చివేసినది 5 కోట్ల రూ పాయలు. ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెను, ఎంపొవమెంటు భీమాకన్న సురక్షితముగు వెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసీదారునకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్పుటయే గాక, పాలిసీదారునికి అకాల మరణ మగునేని ఆతని కుటుంబమునకు జీవనో పాధియు కలుగును. స్థిరముగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబములకును ఇది చాల సౌకర్యముగు మార్గము. (672)

Applicatons are invited from respectable Telugu knowing gentlemen for the post of a Travelling agent for the Telugu districts. Most favourable terms to those who can give guarantee of business. Apply to:- W. St. John church, Brnch Secretry. Oriental Assurance Buildings, Post Box No. 8, Madras.

కి 85 నిరాకరింపబడిరి. ఇందువలనను సభి కను ఇంజనీరింగు కళాశాలలను పెట్టవలసిన పనము స్పష్టమగుచున్నది. గత వత్సరమున నీశముగలిగిన విద్యార్థులందు ఆంధ్రవిద్యార్థుల బృగునిర్ధారణచేయుటకు నివేదనమునందు సాధ యులేకున్నను వారిసంఖ్య స్వల్పముగ నుండు తెలియుచున్నది. ఈసంవత్సరమునందు ఇంజ నరగతియందు మువ్వకు మాత్రమే ప్రవేశ మగలిగినటులును సనేకుల దరఖాస్తును నిరా కరణపఱచుటను తెలియుచున్నది. ఈ ప్రవేశ సంధును బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర పురుషుల ను బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థులకు ప్రోత్సాహ ము గలుగజేయుటకై బ్రాహ్మణ విద్యార్థుల మాస్టులు నిరాకరింపబడిన వని వదంతి గలదు. బ్రాహ్మణేతరులకు విద్యావ్యాపనమునకై ప్రోత్సాహమును గలుగజేయుట ముఖ్యమని దేశ యమును గోరువా రంగీకరించగలరు. కాని ప్రోత్సాహమును బ్రాహ్మణ విద్యార్థుల విషే శవలన జేయుట ప్రయోజనకరము గాదు. నిషేధమువలన దేశమునకు సంఘమునకు త్రముమీదను నష్టము గలుగుచున్నది. సంఘమునకు నష్టము రెండవ సంఘమునకు దేశమునకుగాని లాభదాయకముగాదు. మాస్టులు 204 వచ్చినపుడు ప్రవేశము 30 మం మాత్రము గలుగుటవలనను కొత్త ఇంజ నుకళాశాలను స్థాపించుటకుగల యత్యంతావ ము స్పష్టమగుచున్నది. గత సంవత్సరము ను గల 526 విద్యార్థులందు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు 111 కై స్త్రీలు 39 ఆంగ్లో యునులు 8 మహమ్మదీయులు 5 గురుకు లు. ఇంజనీరింగు శాఖయందు బ్రాహ్మణేతరుల వ్యవస్థాపనావశ్యకత విడిత మగుచున్నది. వ్యర్థుల స్థితిగతులను బరిశీలించినపుడు ఉద్యోగి యులములకు జెందినవారు 290 వ్యవసాయ కి జెందినవారు 179 వర్తకము గలవారు 45 గలరు.

విద్యార్థులందు 482 మంది మధ్యతర గతికి జెందినవారు 23 గురు బీదవారు యున్నారు. వీరికి విద్యాధివేతనములనిచ్చి ఇంజనీరింగు విద్యను వ్యాపింపజేయుట దేశాభ్యుదయ మునకు ముఖ్యపనము. బ్రాహ్మణేతర నాయకు లీ యవసరమును గ్రహించి స్వ సంఘ విద్యార్థులకు విద్యాధివేతనముల నిచ్చి సాంఘి కులను దేశమును నుద్ధరించుటకు బూనుకొనుట సంఘాభిమాన ప్రకృతి యును సాధనము. ప్ర యోజనము కార్యములవలన గలుగ గలదు గాని వాదముల వలన గలుగదు. గత సంవత్సరము నందు రూ 1,60,352 లు కళాశాల పోషణమున కై వ్యయమయింది. కళాశాలాదాయము 38,614 లు. నికర వ్యయము రూ 1,21,708. ఇంజనీరింగు కళాశాలకు సంవత్సరమునకు 1,21,708 రూప్య ములు వ్యయముచేయుట నిశ్చయముగాదు. సంవ త్సరమునకు 78 లక్షలు ఆదాయము గల ఒక కృష్ణామండలము ఇంజనీరింగు కళాశాలను పోషిం చగలదు. దేశమునందు సాంకేతిక విద్యకు జేసెడి వ్యయమువలన ప్రజల కధికమైన లాభము గలుగ గలదు. ఉత్తరమండలములం దొక ఇంజనీరింగు కళాశాలను నైద్య కళాశాలను స్థాపించుటకై ఆంధ్రులు పాలకులను చిరకాలము నుండియును ప్రార్థించుచున్నారు. శాసనసభలయందు ఆంధ్ర దేశ ప్రతినిధులు ప్రశ్నలను వేసిరి. తీర్మానముల నుపసాదించిరి. ఆంధ్రమహాసభయందు తీర్మానము లామోదితముకై పాలకులకు దెలుపబడినవి. అయినను ఆంధ్రుల ప్రార్థనలకు ఫలము గలుగ

లేదు. ఇంజనీరింగు కళాశాలయొక్క గత సవ త్సర నివేదనమును పరిశీలించినపుడు ఆంధ్రుల విన్నపములబలము పరిష్కృతులగుచున్నది. చెన్న పురి నాష్ట్రమునకు నీటిపారుదలకు సంబంధించిన పనులు విశేషభాగము కృష్ణాగోదావరి డెల్టాలకు సంబంధించి యున్నవి. నీటి పారుదల విషయము నందు తెలుగు దేశమునందు రయుకుల కష్టసుఖ ములను గనుగొని సామర్థ్యాది గలిగియుండుటకు ఉద్యోగములు తెలుగుబాషను చెలిసియుండుట యవసరము. రాజనీహేదవరమునకు ఉపా ధ్యాయ శిక్షణ పాఠశాలను స్థాపించుట వలనను శిక్షణకళాశాలయందు జేయు కాంధ్రుల కవకా శము లధికముగ గలిగిన వని పాలకులు తెలుపు చున్నారు. ఇంజనీరింగు కళాశాలకు వెట్టుల వల నను ఇంజనీరింగు విద్య నభ్యసించుట కాంధ్రుల కధికమైన యవకాశములు గలుగుట సహజము. కళాశాల పోషణమునకై సంవత్సరమునకు ఒక లక్షరూప్యములు వ్యయమైనను దీని కనేక రైలు లాభము పాలనమునకును దేశమునకును గలుగగలదు. ఇంజనీరింగు కళాశాలలోని ఉపా ధ్యాయుల నామముల నవలోకించినపుడానామము లం దొక ఆంధ్రుని పేరైనను గానబడదు. ఇంజ నీరింగు కళాశాలయందు ఆంధ్రవిద్యార్థులకుగాని ఆంధ్రోపాధ్యాయులకుగాని ప్రతిపత్తిలేదని నివే దనము తెలుపుచున్నది. ఇందువలన కళాశాలా నిర్వాహకులపై పక్షపాతాలోపణము చేయుట లేదు. కాని ఆంధ్రుల విద్యాభివృద్ధికిని ఆంధ్ర దేశాభ్యుదయమునకును ప్రత్యేకముగ నాంధ్ర దేశమునందు ఇంజనీరింగు కళాశాలా స్థాపనా వశ్యకత వెల్లడి యగుచున్నది.

జిల్లాలు	విజయపూర్	కర్నూలు	కర్నూలు	కర్నూలు	కర్నూలు	కర్నూలు
కంజం	...	1	1	...	12	14
విశాఖపట్టణం	...	4	...	1	3	8
కోదాగు	...	6	5	18	21	45
కృష్ణా	...	2	8	7	14	41
గుంటూరు	...	2	1	2	11	16
బళ్లారి	1	1	2
అనంతపురం	1	1
కర్నూలు	2	1	3
నెల్లూరు	...	1	...	2	3	6
మద్రాసు	...	8	4	4	17	33
చెంగల్పట్టు	...	8	4	8	9	19
కడప	...	1	1	2	2	6
నార్కట్ పల్లి	5	6	6	17
చిత్తూరు	...	1	2	...	5	8
పాతం ఆర్కాడు	1	4	8	13
తంజావూరు	...	14	12	6	42	74
తిరుచనాపల్లి	...	5	8	3	15	31
మధుర	...	8	8	2	9	17
రామనాథపురం	...	2	4	6
తిరువల్వేలి	...	9	10	1	16	36
కోయంబుత్తూరు	...	8	1	3	6	18
పేలం	...	4	2	2	1	9
మలబారు	...	8	3	8	17	36
పాత్ కడప	...	9	8	2	4	18
పుదుకోట	...	2	2
కొచ్చి	...	5	...	3	1	9
తిరువాన్కూరు	...	10	8	1	3	22
మైసూరు	...	8	1	1	1	11
మైదరాబాదు	...	1	1
సిలోన్	...	2	1	3
కూక్	...	1	1
మొత్తము.	115	88	79	244	521	

ఇంజనీరింగు కళాశాలలను పెట్టవలసిన పనము స్పష్టమగుచున్నది. గత వత్సరమున నీశముగలిగిన విద్యార్థులందు ఆంధ్రవిద్యార్థుల బృగునిర్ధారణచేయుటకు నివేదనమునందు సాధ యులేకున్నను వారిసంఖ్య స్వల్పముగ నుండు తెలియుచున్నది. ఈసంవత్సరమునందు ఇంజ నరగతియందు మువ్వకు మాత్రమే ప్రవేశ మగలిగినటులును సనేకుల దరఖాస్తును నిరా కరణపఱచుటను తెలియుచున్నది. ఈ ప్రవేశ సంధును బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర పురుషుల ను బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థులకు ప్రోత్సాహ ము గలుగజేయుటకై బ్రాహ్మణ విద్యార్థుల మాస్టులు నిరాకరింపబడిన వని వదంతి గలదు. బ్రాహ్మణేతరులకు విద్యావ్యాపనమునకై ప్రోత్సాహమును గలుగజేయుట ముఖ్యమని దేశ యమును గోరువా రంగీకరించగలరు. కాని ప్రోత్సాహమును బ్రాహ్మణ విద్యార్థుల విషే శవలన జేయుట ప్రయోజనకరము గాదు. నిషేధమువలన దేశమునకు సంఘమునకు త్రముమీదను నష్టము గలుగుచున్నది. సంఘమునకు నష్టము రెండవ సంఘమునకు దేశమునకుగాని లాభదాయకముగాదు. మాస్టులు 204 వచ్చినపుడు ప్రవేశము 30 మం మాత్రము గలుగుటవలనను కొత్త ఇంజ నుకళాశాలను స్థాపించుటకుగల యత్యంతావ ము స్పష్టమగుచున్నది. గత సంవత్సరము ను గల 526 విద్యార్థులందు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు 111 కై స్త్రీలు 39 ఆంగ్లో యునులు 8 మహమ్మదీయులు 5 గురుకు లు. ఇంజనీరింగు శాఖయందు బ్రాహ్మణేతరుల వ్యవస్థాపనావశ్యకత విడిత మగుచున్నది. వ్యర్థుల స్థితిగతులను బరిశీలించినపుడు ఉద్యోగి యులములకు జెందినవారు 290 వ్యవసాయ కి జెందినవారు 179 వర్తకము గలవారు 45 గలరు.

విద్యార్థులందు 482 మంది మధ్యతర గతికి జెందినవారు 23 గురు బీదవారు యున్నారు. వీరికి విద్యాధివేతనములనిచ్చి ఇంజనీరింగు విద్యను వ్యాపింపజేయుట దేశాభ్యుదయ మునకు ముఖ్యపనము. బ్రాహ్మణేతర నాయకు లీ యవసరమును గ్రహించి స్వ సంఘ విద్యార్థులకు విద్యాధివేతనముల నిచ్చి సాంఘి కులను దేశమును నుద్ధరించుటకు బూనుకొనుట సంఘాభిమాన ప్రకృతి యును సాధనము. ప్ర యోజనము కార్యములవలన గలుగ గలదు గాని వాదముల వలన గలుగదు. గత సంవత్సరము నందు రూ 1,60,352 లు కళాశాల పోషణమున కై వ్యయమయింది. కళాశాలాదాయము 38,614 లు. నికర వ్యయము రూ 1,21,708. ఇంజనీరింగు కళాశాలకు సంవత్సరమునకు 1,21,708 రూప్య ములు వ్యయముచేయుట నిశ్చయముగాదు. సంవ త్సరమునకు 78 లక్షలు ఆదాయము గల ఒక కృష్ణామండలము ఇంజనీరింగు కళాశాలను పోషిం చగలదు. దేశమునందు సాంకేతిక విద్యకు జేసెడి వ్యయమువలన ప్రజల కధికమైన లాభము గలుగ గలదు. ఉత్తరమండలములం దొక ఇంజనీరింగు కళాశాలను నైద్య కళాశాలను స్థాపించుటకై ఆంధ్రులు పాలకులను చిరకాలము నుండియును ప్రార్థించుచున్నారు. శాసనసభలయందు ఆంధ్ర దేశ ప్రతినిధులు ప్రశ్నలను వేసిరి. తీర్మానముల నుపసాదించిరి. ఆంధ్రమహాసభయందు తీర్మానము లామోదితముకై పాలకులకు దెలుపబడినవి. అయినను ఆంధ్రుల ప్రార్థనలకు ఫలము గలుగ

చెన్నపురి రాష్ట్ర విద్యార్థుల సంఖ్యలో నాంధ్ర విద్యార్థుల సంఖ్యను పోల్చినపుడు వారి సంఖ్య స్వల్పముగ నున్నది. కళాశాలయందు గల 521 విద్యార్థులలో నాంధ్రమండలములకు చెందినవారు 150 మంది మాత్రము గలరు. ఈ గణనమువలనను తెలుగుదేశమునందు ఇంజనీరింగు కళాశాలను స్థాపించుట యవసరమని విడిత మగుచున్నది. ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము స్థాపితమైనగాని నాంధ్రుల సహాయప్రాప్తికి సాధనము లేర్పడవని వర్తమాన పరిస్థితును జరిగిలింతుటవలన విడితమగుచున్నది. ఆంధ్రులు స్థిరసంకల్పమును బూని ఏతత్ఫలప్రాప్తికి పాటుపడుట యుక్తము.

జర్మనుల నూతనావస్కందనము.

జర్మనుల నూతనావస్కందనము అయిదు దినముల క్రితము ప్రారంభమైనది. ఈ యవస్కందనము రెండు ముఖములందు ప్రారంభమైనది. రీమ్యుపట్టణమున కుత్తర దిశయందు జర్మనులు గలరు. ఇప్పుడు రీమ్యునకు దక్షిణపూర్వదిశయందు ఇరువదిమైళ్ల వెడల్పుగల ముఖమునందును రీమ్యునకు దక్షిణ పశ్చిమదిశయందు 25 మైళ్లు వెడల్పుగల ముఖమునను జర్మనులు నూతనావస్కందనమును వారంభించిరి. ఈ యవస్కందనమునకు ప్రయోజనము రీమ్యుపట్టణమును వశపరచుకొని ప్యాసిని నగరమునకు మార్గము సేర్పరచుట యని యుద్ధ లక్ష్యము నిర్ణయించుచున్నారు. ప్యాసిని నగరము రీమ్యునకు 60 మైళ్ల దూరమునందు గలదు. రీమ్యు వశమైనను ప్యాసిని నగరమునకు భయము లేదని మిత్రమండలి సేనానాయకులకు విశ్వాసముగలదు. మిత్రమండలికి 15-వ తేదీన ఈ ముఖముననే అవస్కందన మారంభ మగునని చెలిసి యున్నదని మిత్రమండలి యుద్ధ వార్తా హరులు తెలుపుచున్నారు. నేడు జర్మనులు ప్రకటించిన వార్తల యందును నవస్కందన గోళనము దుస్తరమని యను గోళనము లేకది విజయము దుస్తరమని యను ప్రకటించబడినది. ఈ వార్త రెండు విషయములను నిర్ణయించుచున్నది. జర్మనులు విజయమును బడయుటకై సంపూర్ణ ప్రయత్నములను జేసిరి యను కాని విజయము గలుగ లేదనియును తెలియుచున్నది. జర్మనునైస్వములు రెండవదినము నందు ఒక ఫర్లాంగు మొదలు 5 మైళ్లు లోతుగల ప్రదేశమునకు ముందునకు భోగలిగిరి. జర్మనులు చియోజి శాంక్విని ఫ్రీకోర్డు సామాయజి వ్యాధి నము చేసుకొన గలిగిరి. జర్మనులు రీమ్యుకు దక్షిణమున మార్చినదినిదాటి ముందునకు రాగలిగిరి. జర్మను నైస్వములు మొదటిదినమునందు 12 మైళ్ల దూరము పోవలయు నని నిర్ణయించబడినది. వాలు గైదు దినములైనను మూడుచాలుగు మైళ్ల దూరము మాత్రమే కొన్నిచోట్లను పోగలిగిరి. మార్చి మెయి అవస్కందనములతో జూలై అవస్కందనమును పోల్చినపుడు జర్మనుల దుర్బలత్వము స్పష్టమగుచున్నది. జర్మనులు రీమ్యున పడమటిదిశను ముందునకు భోవలయునని చేయుచున్న ప్రయత్నములు విఫలములైనవి. ఇప్పుడు మార్చి నదికి దక్షిణమునగల యడవులందు సమరము జరుగుచున్నది. మార్చి రీమ్యులకు నడుమగల ప్రదేశమునందు జర్మను నైస్వములు కొంతవరకు నిలువద్రొక్కి నిలిచినవి. వడమటి దిశయందు ఇటలీ నైస్వములు ఏంట్విలునుండి నెనుకకు మరల్చినవి. ఫ్రాంచి నైస్వములు మోన్విజము అను స్థలమును జర్మనులనుండి వశపరచుకొనగలిగిరి.

ఈ ప్రస్థానమునందలి ముఖ్యవిషయము అమెరి

కను నైస్వములకును జర్మనునైస్వములకును గలిగిన సంరంభము. అమెరికనులు జర్మనులను మార్చి 15 వైపునకు తరలమగలిగిరి. జర్మనులు అమెరికనులను ప్రతిఘటించుటకు తలపెట్టెరి. కాని అమెరికనుల వర్తకమునకు భంగము గలుగకను జర్మనుల సంకల్పములకు భంగముగలిగినది. అమెరికనులు 1500 జర్మనులను వైదీలను జేసిరి. కొంత సామగ్రిని వశముచేసికొన గలిగిరి. రీమ్యునకు తూర్పుభాగమున గౌరెండు సేనాధ్యక్షుని నాయకత్వము క్రిందను జర్మనులకు విశేషమైన నష్టము గలిగినది. జర్మను లీ యుద్ధమునకై 50 భాగములను సిద్ధముచేసిరినియును నందు కొన్ని భాగము లింకను విలువయున్న వనియును తెలియుచున్నది. ఇంతవరకును జర్మనులు ఒక లక్షమందిని నష్టపడిరి. రూబరు నిర్ణయించుచున్నాడు. జర్మనులు నిలిచియున్న నైస్వములలో క్రొత్త యవస్కందనము వారంభించుట కనకాశములు కలవని తలంచబడుచున్నది. సేనాధ్యక్షుడు ఫాకు గారు చూపిన కాశలము వైఫల్య బడుచున్నది. మిత్రమండలి మంత్రులు సేనానాయకులు యుద్ధ స్థితి సంత్పత్తిరముగ నున్నదని తెలుపుచున్నారు. జేయిలీ క్రానికలు యుద్ధవార్తాహరుడు ఇటులు వ్రాయుచున్నాడు: "అవస్కందన లక్ష్యము విఫలమైనది. శత్రువులు చాలస్సె ఎవరై త్రొక్కిరైలు చేతుట యసంభవము. ఒకవేళ వారు చేరి పరాసుల గమనాగమనములకు నష్టము గలిగించినను విజయము మాత్రము నన్నిటాతము గాదు." ఈ యవస్కందనమునందు అమెరికనుల సహాయమున జర్మనుల సౌకర్యములు విఫలమైతే వని విచిత్రమగు చున్నది. అమెరికనుల బలము హెచ్చిన కొలది జర్మనుల దుర్బలత్వము స్థిరపడి పరాజయము నిశ్చయమగును. వర్తమాన సమయమునందు జర్మనుల పరాజయము శాంతిస్థాపనమునకు సాధనము గాగలదు. జర్మనుల యవస్కందనమునకు ప్రతిఘటనముగ పరాసులు అవస్కందనమును 17-వ తేదీన వారంభించిరి. ఆ యవస్కందనము సిస్టాచ్చు ముఖమునందు గలిగినది. ఈ ముఖమునందు పరాసునైస్వములు అటుగంటలలో జర్మనులు కొన్ని దినములలో జేసిన కార్యములను జేయగలిగిరి. మూడుకుండి తొమ్మిది మైళ్లలోతున విశాలమైన ముఖమున ముందుకు పోగలిగిరి. 4000 వైదీలు 30 ఫిరంగులు సామగ్రిలు పరాసుల వశమైనవి. పరాసులు పోంకిడి మేటు - సిస్టాచ్చు - ఫిస్టా ముఖమును రక్షించగలిగిన జర్మనుల యవస్కందనము సంపూర్ణముగ విరుపయోగమై జర్మనుల పరాజయమునకు మూలము గానచ్చును. రెండు మూడు దినములందు సంభవము గాగల విషయములు ఫలమును నిరూపించు గలవు. మిత్రమండలి వాసుకుల విశ్వాసము విజయ సూచకము.

యుద్ధము - అమెరికాపాయని అభిప్రాయము.

షికాగో నగరమునందు గల యొక ప్రఖ్యాతపాఠకు అమెరికా యుద్ధమునందు జేరుటకు గల కారణముల నొకవి త్రుని తేలియందు వ్రాసి. "వ్యక్తిత్వతంత్ర్యమునకును స్వాతంత్ర్య వికాసమునకును ప్రతి శాశికులను లోకకంటకులైన ప్రబల శ్రమసహారమును మిత్రత్వము ఏర్పడినది. తమకొరకు కాకను మనయందరి కొరకును మానవుల స్వాతంత్ర్య సంస్థాపనమునకై లోకమహాసంగ్రామమును జేయుచున్న మిత్రము మనమిత్రులకును అధిక కష్ట సమకూడుగాక!" యని వ్రాసెను. భారతీయులు యుద్ధవిశ్వాస భారమును కేక్రంచనలేకను వహించుచున్నారను విషయము జగద్విశిష్టము. ముంబై గారి సంస్కరణవిధాన మెటులున్నను భారతీయులకు మాత్రము మహాసంగ్రామమువలనను విమోచనము గలుగదా! స్వాతంత్ర్య క్రియలైన బ్రిటీషుప్రజలు భారతీయుల తరహాపాయమును నిర్ణయించుట మానక స్వాతంత్ర్యస్థాపనమునకు మూలము.

సామాజ్యసభ - భారత ప్రతినిధులు

లండను నగరవాసులైన భారతీయులు భారతీయ ప్రతినిధులైన పాటియాల మహారాజు, సర్ ఎన్. పి. సింహా గార్లు చేసిన విందునకు 50 రాబర్టు బోర్డెను వార్డుమేని మాంపేగుగాయలు కెల్లియండిరి. ఆ సందర్భమునందు బోర్డెను గారు "వలసరాజ్యముల పక్షమున భారతీయుల పురోగమమునందు శుభము కలుగుగాక యని కోరుచున్నాను" అని చెప్పెను. వీరి సద్భావములను కార్యకూపమున రుజువుచేసెడి కాలము వచ్చినపుడు వారి వాక్యముల విలువ తెలియగలదు. యూరపి యనుల ఆకీర్వానములకు కొరకలేదు.

నైస్వమునందు యుద్ధనిర్వహణకార్యములందు

చేసినభారతీయులు

జానుమారునందు చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు నైస్వములు 8652 మందియును నితరపనులకు గాను 2801 మందియును చేరి. చేరినవారి మొత్తము 6453. యుద్ధమునందు జేరినవారి యందు 412 మంది విశాఖపట్టణము జిల్లానుండియును 197 మంది పృథ్వి ల్లానుండియును జేరి. యుద్ధనైస్వమునందు జేరినవారి సంఖ్య సంత్పత్తిరముగ నున్న దని అధికారులు ప్రకటించిరి. శ్రమకులు భూస్వాములు ప్రజలకు ప్రోత్సాహమును గలిగించి వారిని నైస్వమునందు జేర్చుట దేశక్షేమమునకు సంరక్షణముగ సాధనమని గ్రహించుట సమంజసము.

కర్ణాటకపత్రిక - మైసూరు ప్రభుత్వము.

కర్ణాటకపత్రికకు ప్రయత్నము మైసూరు పాలకులు రాజ్యాంగసంస్కరణముల సంతకపరిధానము పంపిరి. కర్ణాటకపత్రిక ఇతరులు ప్రయత్నించిన విధానమునకు మైసూరు పరిపాలన మేల ప్రకృతాశ్రయము వేయవలయునని యాభిప్రాయపడి. ఈ యాభిప్రాయము గారణము కర్ణాటక పత్రికకును ప్రభుత్వమునకును సంతకపరిధాన రూపమునందు గల భేదాభిప్రాయము గావచ్చును. ఆర్థిక సభయందు జరిగిన రహస్యమైన వ్యవహారక్రమమును ప్రయత్నించినది. ఈ సేరములకు శిక్షగాను మైసూరు ప్రభుత్వమువారు కర్ణాటకపత్రిక ఇట్టి సేరములను జేసినదని లోకమునకు ప్రకటించిరి. బ్రిటీషు రాజ్యము నం దిట్టి సేరముచేసినపత్రికల కేమి శిక్ష గలుగనో పాతకు లాహించకలసిన విషయము.

చెన్నపురి ప్రజాలోగ్యము.

చెన్నపురి పురపాలన సంఘముయొక్క ఆరోగ్యకాళాధికారి రాఘవేంద్రరావుగారు ఈనగరమునందలి ఆరోగ్యస్థితిని గురించి ప్రయత్నించిన విషయములు పరిశీలనార్హములుగ నున్నవి. 1918 సంవత్సరారంభము నుండియును నగరమునందు జననములు తగ్గుచున్నవి మరణములు హెచ్చుచున్నవి. 1917 నందు జననములు 1000-కి 45, మరణములు 88 చొప్పునను నుండెను. 1918 నందు ఇంతవరకును జననములు 85, మరణములు 48 చొప్పునను గలిగినవి. వీనికి కారణములు అంటువ్యాధులు గావని పరిశీలన విదితము చేసినది. అంటువ్యాధులు లేనపుడు ఇతర కారణములను నిర్ణయించుట సులభముగాదు. మరణములందు 8 నెలల ఈడుమించని పిల్లలందును 60 ఏండ్లు మించిన మనుజులందును నధికముగ నున్నవి. కారణము వాతావరణ స్థితియును ఆర్థిక స్థితియును నిర్ణయించిరి. ఇంతవరకు వానపక్షిరీతము లేదు. పగలు ఎండలు హెచ్చు. రాత్రులందు శీతలవాతములు అధికము. క్వాంకోక లోగాభివృద్ధికి ఈ వాతావరణస్థితి కారణమై మరణములు హెచ్చినవి. యుద్ధమునలనను ధరలు విపరీతముగ పెరిగినవి. పాలు పడి 1-కి 8 అణాలు. భోజనపదార్థముల ధరలు పెరిగినవి. చెన్నపురికి ఇతర స్థలములనుండి ప్రజాపోషణమున కవసరమైన పదార్థములు నాలినన్ని వచ్చుటలేదు. యుద్ధమునలన పదార్థముల ధరలు హెచ్చినను సామాన్యప్రజాదాయము హెచ్చలేదు. ప్రజల ప్రాణధారణ కష్టమీడించి మరణములు హెచ్చుచున్నవి. ప్రస్తుత పరిస్థితుల నభివృద్ధిచేయగల సామర్థ్యము చెన్నపురి పాలనసంఘమునకు లేదనియును సీమసహజస్థితి సంపత్కారంతము ఉండవచ్చు ననియు రాఘవేంద్రరావుగారు తెలిపిన భావములను పాలకులు గమనింపవలసి యుండును. నగరమునకు ఆహారపదార్థములు వచ్చుటకు తగిన ఏర్పాటులను పాలకులు చేయవలసియుండును. వర్తమాన యుగమునందు లోకమునందంతటను నసంతృప్తియైన ప్రజాక్షయ కారణములు పర్యాప్తము లగుచున్నవి. కై వనిర్ల యములు నువ్వకములుగావు.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్త లి పు డ వే క్షి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి నేకచొప్పున ఈయబడును. పృథ్వికన్న లేదు. ఈ యుద్ధబుణ పత్రములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయ లీయబడును. 1925సం॥లో 100-కి 108 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూపాయలును పత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్యదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తు ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చిప్పి మీ పేరువ్రాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్త న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్,..... 1918.

కో కా థ ప తి,

అయ్యో, ఇందులోరూపాయలచెక్కును లేక రొక్క మును పంపుచున్నాను. దీనికోక యుద్ధబుణపత్రమును (పోమిసరీనోటు *) సొంతదాని నిష్పించిన మీ కేంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామ్యము ఏ సంవత్సరములో సామ్యకాలమునో ఆ సంవత్సర ముందనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు. * 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాడనుచేయవలయును. (పెసరీలో ఇవ్వబడును. ఇట్లు విశ్వసనీయుడు. పేరు.....విభాగము..... (స్వప్రముగ వ్రాయుడు.)

బ రో పా మ హా న ం గ ము ము

(రైతుకు నిజమే)

ఇంగ్లండు

వ్యవసాయపు పనులు

లండను, జూలై 18:—రి లక్షలమంది స్త్రీలును 60 వేలమంది పురుషులును 10 వేలమంది జర్మనులు (ఫ్రెంచీలు) ను పొలములలో పనిచేయుచున్నారు. 20 లక్షల యకరములలో క్రొత్తగా ఆరబలు పాగుచేయబడినది. గోధుమలువోట్లు పంట భూములలో చెరి 7½ లక్షల యకరములు హెచ్చినవి. ఉరల పెద్దల పంటభూమియందు 2½ లక్షల యకరములు హెచ్చి నవి. 1916-1917 సంవత్సరములకంటె పంటలు చాల బాగుగా నున్నవి. ఆమెరికానుండి ఆహారపదార్థములను తెప్పించుకొన వలసరము లే దని పార్లమెంటు ప్రజలసభలో ప్రోటెక్టర్ గారు నుడివరి.

భారతీయుల యాతిధ్యము

లండను, జూలై 18:—లండనులోని భారతీయులు ఇం డియానుండి వచ్చిన భారతీయ ప్రతినిధుల కాలిధ్య మొనగిరి. ఆసభకు బోర్డెన్ వార్డు, మాసీ, మాంటాగూగార్డు మాడవచ్చిరి. గత 18 నెలలలోను జరిగిన విషయములను గమనించినచో ఇం డియా ప్రతినిధులకు సామ్రాజ్యసభలో చేర్చబడుట కెక్కు రును సమ్మతించబడెను. భారతీయులచిరకాలమున నభివృద్ధి నొందుదురుగాకయుని నేటి కెనడా మున్నగు నధినివేశముల వారి పక్షమున నుడువుచున్నానని బోర్డెన్ గారు రనిరి.

మంత్రులలో మార్పు

లండను, జూలై 19:—రాబర్టు సెసిలు ప్రభుత్వ స్థాన మున నర్తించును ఇవాన్సుగారిని శత్రుదేశ నిరోధకమంత్రి గానియమించిరి. సెసిలు ప్రభువును సహాయవిదేశకార్యదర్శని గానియమించిరి. మేజరు జనరలు సేలీగారిని పార్లమెంటు సభలో కార్యదర్శిగా నియమించి ఆయుధనిర్మాణ మంత్రికి దీక్షాపాతీగా పనిచేయ నియమించిరి. ఆహారమంత్రిలకు పార్ల మెంటు కార్యదర్శిగా వాల్టర్స్ ఆప్టెడగారిని నియమించిరి. విదేశకార్యదర్శిని హెచ్చగురుడుటచే రాబర్టు సెసిలు ప్రభువు హెచ్చుభారమును వహించవలెనని లాల్బరు గారు రనిరి.

మరణములు.

లండను, జూలై 16:—డగ్లసు గ్రాహం కాంటెలు, జగ్లగు సింకో నల్లగార్డు చనిపోయిరి.

ప్రాచీన

ప్రాస్తురంగము.

లండను, జూలై 18:—ఈరంగమునందలి సంగ్రామ మిరితిగా జరుగగనిరి తొందరపడి ఎవ్వరను చెప్పగూడ దని లండనులోని ప్రముఖు లుభవదేశించుచున్నారు. ఈనెల 15-వ తేదీన జర్మనులు గొప్పకాంతతోడనే అనశ్చందన మొనరిం చిరి గాని అది నెఱవేరలేదు గాన వారు మరల నత్యధికమగు నిలుక నేజతో మరియొకతావున తలపడుట అసంభవముగాదు.

ఇటలీనేన.

లండను, జూలై 18:—ఇటలీవారు డ్యునునీయముగ నిరోధించుట కలవానే జర్మనులు పోర్స్ని చేరజాలక పోయిరి. పరాగువారు మారనుకు దక్షిణమున జర్మనులకంటె తీక్షణము X తరుచుగ తలపడుచున్నారు. ఆస్ట్రాసు పరాగువారి వశమ గు నట్లున్నది. అని పరాగువారి కవిరమునుండి వార్తవచ్చినది.

జర్మనుల అవస్థందము.

లండను, జూలై 18:—జర్మనుల పత్రిక లలిస్వల్ప ముగ వ్రాసినవి. ఆకస్మికముగ తలపడుట కవకాశము కలుగ లేదు. అందుకలగ విజయము లభించుట కష్టము. జర్మనులొకను ప్రారంభదేశయందే యున్నా రని వాసిస్వేయిటుంగు మున్నగు పత్రికలు వ్రాసెను.

ఆంగ్ల విమానములు.

లండను, జూలై 18:—మెట్టు సాబనువద్ద ఆంగ్లవిమాన ములు నష్టపరచిన రైలుమార్గములు మున్నగువాని ఛాయాపట ములను వార్తాసంఘమువారు ప్రకటించిరి. ఇంజను పెద్దలలో ను కల్పాగారములలోను చాల నష్టము కలిగినది. రెండు రైలుబండ్లు తగులబడినవి. చాల రైలు వారులకు నష్టము కలిగినది. జూలై 1-వ తేదీ నుండి 25 పారులు ఆంగ్లవిమాన ములు వాడినలేవి శత్రువుల రైలుపెట్టెలను పూర్తిగా నాశన ము చేసినవి గాన నిపు డాదారులలో బండ్ల కనబడుటలేదు.

శత్రుసేన.

లండను, జూలై 17:—ఇంతవరకు 27 జర్మను డివి జనులు స్వప్రముగ గుర్తించబడినవి. మరికొన్ని నిలువసేనలుం డును. మొత్తము 50 డివిజను లిందు పోరుచున్నవి. రూప్రెస్ట డివిజనులు హెచ్చుగా రాలేదు. గాన నుత్తరమున తలపడు టకు వారి కవకాశము లేకపోలేదని రూఫివార్త వచ్చినది.

శత్రుసేన.

లండను, జూలై 18:—ఈనెల 15-వ తేదీన జర్మను లు 50 డివిజనులను రావించిరి. వానిలో కొన్ని నిలువలోనే యున్నవి గాన తలపడుటకు శత్రువుల కవకాశము కలదు. మారను విల్బర్న్ మాసిఫులందు శత్రువులు పరానుశోభిల్లి దశ మునకు గురియై విజరికముగ మడసరి. కొండచెరియందు వారి శేవములు గుట్టలుగ పడియుండెను. తూర్పుసాంపేనులో శత్రు వులు ఫీరంగులను కాల్చుచున్నను గూడ పావురములు నిర్భయ ముగ లేఖలను గొనిపోవుటకు బ్రాగుగా నలవాటు పడిన వని పరాను కవిరమునుండి నెడుదయమున తంతివార్త వచ్చినది

ఆంగ్ల సేనల దాడి

లండను, జూలై 18:—రాబెక్కుకు ఆగ్నేయమున యాల్ఫ్రెడ్ మైసేన దాడి సరిపి 30 మందిని పట్టుకొనెను.

విమాననౌకాయుద్ధము.

లండను, జూలై 18:—ఈ నెల 11-16 తేదీల నడు మ విమాననౌకాదళములు తోడ్పడి స్థాందర్బునీరమున శత్రు యుద్ధనౌకలపై గుండ్రులు వదలెను. ఒకశత్రుయుద్ధనౌకకు దెబ్బ తగిలినది. 5 శత్రునౌకావిమానము లచటికి వచ్చెనుగాని వెం టునే మరలిపోయెను. శత్రుల విమానములు మానౌకలపైని గుం డ్రులు వదలెను. మేము 7 శత్రువిమానములను నష్టపరచితిమి. మావి 4 నష్టమైనవి. బ్రిటన్ దగ్గర నీటిమల మునిగిన శత్రు యుద్ధ నౌకను వారు తేల్చుతుండ మా విమానము లభ్యంతరమును కలిగిం చె నని నౌకాదళమువారు ప్రకటించిరి.

ఆంగ్ల విమానములు

లండను, జూలై 19:—ఈనెల 17-వ తేదీన మేము 11½ టన్నుల బాంబులను వదలితిమి. శత్రువుల విమానములు చాలకొద్దిగా వచ్చినవి. మేము 10 విమానములను నష్టపరచితి మి. మావిమాన మొకటికనపడలేదని మున్నులపేగుగారు తెలి పిరి.

శత్రులవస్థంద మాఖ్యాభిప్రాయము.

లండను, జూలై 18:—(6-45) పరాగురంగమునం దున్న డెయిలీ క్రానికలు పత్రికానిలేఖరి ఈ అవస్థందపు ముఖ్యాభిప్రాయములనుగూర్చి వ్రాయుచు (అనగా చాలవచ్చు పురమును మాంటాగ్నిడి రీమ్స్ ఎవర్లే పీఠభూమిని పట్టుకొని మాంట్రీ రైలు ప్రదేశమునగూడ స్వాధీనపఱచుకొని రీమ్స్ పురమును చుట్టవేయు ఆభిప్రాయము) ఇట్లు వ్రాయుచున్నా డు. —ప్రెంచిరింగ మధ్యరక్షణమున నీవిశాలభూమిని స్వాధీ నపఱచుకొననచో, కట్టకడపటి పయత్నమున కిది ఆధారము కావచ్చును. ఈప్రయత్న మెట్టిదియో యూహించవచ్చును గాని, నిట్టితేముగ శిష్టజాలము. శత్రువులు పశ్చిమముఖమున పారి ను న గ ర ము మీ ది కి గాని తూర్పుముఖమున వెళ్లను టోక్ నా స్నీ ల మీ ది కి గా ని వి బృం థిం ప వచ్చును. లూడెన్ డాబ్బు కడపటిస్థానము కొఱకు పిచ్చితో ఈప్రయత్నమును అసాధారణముగా నిలిచియుంచినట్లున్నదని సేనాప్రముఖుల ఆభిప్రాయము. శత్రువుతీక్షణములలో చాలవచ్చు ఎవరేమాంటిమిరెయిలులో దేనిని చేరగలగునని తోచదు. విశేషనష్టముతో వీనిని జయించినను, పరాగుగనునాగనున మార్గములను ఆడ్దగించినను, గ్రామములను కొల్లగొనినను విజయ సమీపమునకురారు.

అమెరికా సేన.

లండను, జూలై 19:—ఎండును మారనులకు నడుమ అమెరికా సేన పరానుసేనతోగూడి శత్రువజ్జితో చాలమైళ్ల వరకును చొరుచుకొని పోయి చాలమందిని ఫీరంగుల నాక్ర మించెనని అమెరికావారు ప్రకటించిరి.

పారిస్టు నగరముపైని విమానములదాడి.

పారిసు, జూలై 19:—రాత్రి 12 గంటలకు విమాన ములు వచ్చెననియు 12-45 గంటలకు విమానములు పోయెనని యు తెలుపు గంటలను ప్రోగించిరి.

నౌకావిమానములు.

లండను, జూలై 19:—ఈనెల 17-వ తేదీ యుద్దయ మున నౌకావిమానములు మరల పోలువైని దాడిసలిపెను. నష్ట ము కనబడినది. అడ్డియాటికు మధ్యనున్న వెగాస్టోదీవిలోని విమానములపైనిగూడ బాంబులను వదలెను.

జనరలు గొర్రాళ్లు ప్రతాపము.

లండను, జూలై 18:—(7-40 ఉద్య) నిన్నటి యుద్ధవివరములను జూడ యుద్ధముఖము తగ్గుచున్నట్లును మొదటనుండి 50 మైళ్ల సేనాముఖమును ఇప్పుడు 25 మైళ్లదే. కిమ్మికు తూర్పున ముగిసినట్లును ముగిసినట్లును కొద్దిమంది మరఫలగుల వైసిగలతో విశేషపట్టును కలిగించుచు నిలుపు కొని గలిగినందులకు విశేషభరంబును జనరలు గొర్రాళ్లుగారి ప్రతాపమును ఉత్సాహకరముగ ప్రశంసించుచున్నారు. ఇరవీసేనా స్థానములు కొన్ని తింతులచాటున, లోతగు గుంటలయందుండి ఒకవారపు మందు సావగ్రీతోన, ఆహారపదార్థములతోన, రిమండికి చాలినంతయందెను. మరఫలంగి ఒక యంత్రము మూలమున ఎత్తుటకును, దించుటకును నీలయియుండెను. ఆ ఫిరంగి యొద్ద నుండు వైసికుడు ఒక ఎత్తు ఫ్లాంకము వై కూర్చుండి యుండును. అతని కిరస్సును ఫిరంగిమూతయొద్దకికనబడుచుండును. కొండలపై రాతిగుంటలు (లోతగునవి) అనేకములు గలవు. ఇట్లు కొద్దిమంది మరఫలగుల వైసికులు శత్రుప్రవాహమును అనేకగుంటలపై ముందుకు నడిపించుచు అత్యంత వైపును గలిగించుచుండిరి. శత్రువులు కొందరు ఫిరంగి వైసికులను చుట్టవేసి యుండ ఫిరంగివైసికులు కట్టకడపటివరకును వారిని నిలిపియుండిరి. ఇతరులు వెనుకకు పోవుచుండ వారిస్థానమును ఫిరంగులతో కొండలకి కట్టుచుండిరి.

పరాసువారి అవస్థులందనము

లండను, జూలై 19:—నిన్న రాత్రి పరాసువారిలకు తెలిపిరి. ఆమెరికా పరాసుసేనాసేనా ముంజెగ్గి రెయిన్సు రంగములందు ఈ నెల 15, 16, 17, 18 తేదీలను జర్మనుల నోకించెను. 16-వ తేదీని ఎయిను ముగనులకు నడుమన 45 కిలోమీటరుల రంగమున జర్మను స్థానములయొద్ద తలపడెను. అందె నీలాంగు పార్శ్వ, ట్రాన్స్ ను, బోరుస్సులను మీదుగా మేము శత్రుస్థానములను సమీపించి నైర్మలిని సోయిసన్నులలో గొనిన పీఠమును చాడిన ప్రాంతమును చేరితిమి. పల్లెలను వార్షి, సరి వోర్కులకు మధ్యతీవ్రమగు పోరుజరిగెను. ఓర్కుకు దక్షిణమునకు ముసేన మారిజిస్ట్రేజనలిపురాల తెన్నును పల్లెలనుచాటి వెళ్లెను. 20 గ్రామములను వెళ్ళువేలమందిని చాల సామగ్రులను వశపరచు కొంటిమి. ఇతర వోర్కుల కేషములు లేవు. 16, 17 తేదీలను మువైమాసికులు బాగుగా తోడ్పడిరి. 16 వ తేదీని మారనువంతెన పైని విరామము తేకుండ బాంబులు వదలబడెను. ఉత్తర దక్షిణతీరములందు జర్మనులపైని మరఫలగులను బాంబుల విధిముగావదలి చాలమందిని హతముచేసి పలుసారులు తరిమి తిమి డార్మన్సురంగము నందలివంతెనపైని గుండ్లనవదిలితిమి. ఆవంతెనదిరిగినది. దానిపై నున్న వారందరూ నడిలోపడిపోయిరి. ౧౭వ 21 టన్నులను రాత్రి 14 టన్నులను వదలబడెను. చాల ప్రేలము ధ్వజము కూలుచున్నట్లు వినుబడినది. మంటలుకనబడినవి. విహారపరమం లభికముగాజరిగినది. 26 శత్రువిహారములు వాశనము చేయుచుండెను 17-వ తేదీని ప్రచండమారుకమును ప్రబల వర్షమును కలిగెనుగాని 12 జర్మను విహారములను వాశనము చేసితిమి. మారను మార్గములపైని 6 టన్నుల బాంబులను వదలితిమి.

పరాసువారి ప్రతిఘటనము

లండను, జూలై 18:—పరాసువారి ప్రత్యేకస్కందము గూర్చి నేటి సాంకేతికము తెలియవచ్చిన వార్తలనుబట్టి ఈయుద్ధము ఉదయము 4-30 గంటలకు 27 మైళ్ల సేనాముఖమున సారంభమయ్యెనని తెలియుచున్నది. టాంకులుకూడ పని చేసెనుగాని ఫిరంగిదళముల ప్రయత్నము ముందుగా వాస్తవ్యు బడలేదు. ఎడమవైపున పరాసువారు ఫాంబెనాయి కెదురుగ నుండు కొండల నాక్రమించుకొని మాంటిడి పోలిగు కలకు విజృంభించిరి. ఈస్థానము సాయుధములకు ఒకమైలు దూరము లో స్థాపించెను. పరాసు వారి వచ్చి నుండి సాయుధములకు చేరువకు 5 మైళ్ళ సేనాముఖమున బ్రెజిల్ని కలకు విజృంభించిరి. ఇది అత్యధికమగు పురోగమము. అత్యధికదూరము పోయినట్లు నిది కి మైళ్ళనంత నుండెను. 4 వేలమంది వైసికులను 30 ఫిరంగులను ఇతరసామగ్రులను పట్టు వడెనని తెలియుచున్నది. ఆమెరికనులుగూడ తోడ్పడిరి. ఇంకను దక్షిణమున ఓర్కులోయ యెదుటనున్న కొండలందు శత్రువులు తొందరతో ప్రతియుద్ధము సలిపిరి. ఆక్రమ యేమి జరిగినదియు తెలియరాలేదు. ఇంకను దక్షిణమున పరాసువారు

చూసి, గూర్చివేల్చెంటు సుహనులకలకు వచ్చి ఆక్రమించుండి బెల్జియమును విజృంభించిరి. పురోగమ పరిమితి నుమారు 8 మైళ్లుండును. కిమ్మికు తూర్పున పరాసువారు ప్రాంతమును పుగమును ముఱు కళపముకొనిరి. పరాసువారి ప్రత్యేకస్కందము కుప్రదము నిర్వహించబడెను. స్థితి అతి సంక్లిష్టమైనది ముగ నున్న దని భావించబడుచున్నది. శత్రువుల ఫిరంగిదళముల ప్రతిఘటనము బలహీనముగ నుండెనుగాని పరాసు వారి ఫిరంగిదళ మతి సామర్థ్యము గలిగి యుండెను. కిమ్మి కురవైపులను జర్మనులు జయించిన దానికంటె పరాసు వారు అధికమగు పనిని నిర్వహించుట ప్రశంసనీయము. సేనాముఖపు నిడివి అంతేయందెను. పరాసువారు 6-గంటలలో శత్రువులు 8-గంటలంగు సర్వీస పురోగమముకంటె అధికమగు పురోగమము సల్పిరి. ఇంతకలకు తెలిసంతమట్టుకు సాయుధమునండి ఒకడిపాటోకలకును సాయుధమునండి కిమ్మికువలకును గల సంయోగస్థానము మనకెరుగుగనుండి క్రెము లోయయందు పరాసువారిస్థానము స్థానమునుండి అగ్నికిగురియై యున్నది. ఈరెండుమార్గములే సాయుధములముగ రంగమునందున్న జర్మనులకు వస్తువరకరములు రాగలుగును. పరాసువారు తమ స్థానములకు నిలుపుకొనినవో జర్మనులశక్తి గుర్తుమగును. వేరువిధముగ ఈ పర్యటన చేర్చుటయందు జర్మనులు విజయము నొందవచ్చును. యుద్ధమునందు ఇంతకలకు గలిగిన యుద్ధ ప్రదర్శనములంగుకంటె ఇప్పుటి పరాసుప్రతియుద్ధము అతిజయ ప్రదమైనది. పరాసువారి రతి ప్రాముఖ్యములగు యుద్ధతంత్ర స్థానములను జయించిరి. పరాసు పురోగమము వలన జర్మను అవస్థులందనముండెను. కిమ్మికు ప్రమాదస్థితి తప్పినదని తలంపవచ్చును. పరాసు వారు తాముకోరిన ముఖ్యప్రదేశముల నన్నిటినిచేరి. మార్షనడికి దక్షిణమున పరాసువారు స్థానిక యుద్ధములందు కొంతకాలము నోడిపోయిరి కాని సరిగా విచారము నుండకున్నను జర్మనులకు తెలస కాల్పుమేరలో నున్నారు. ఇంకనుతూర్పునందు శత్రువులు కొంత కాలమును ముఖ్యముగా మెస్సీజను ప్రాంతమున జయించిరి.

ప్రత్యేక వస్థులందనము

పాడిను, జూలై 19:—ప్రత్యేకవస్థులందనముగూర్చిన వార్తలు క్షిప్రముగా వ్యాపించుచున్నవి. పాడిను ప్రజలక్ష్మ్యత్యాసానంతరైరి. జర్మనులు తరుకడపటి ప్రయత్నమును చేసి రని అందలు నూహించుచున్నారు.

పరాసు శిబిరమునుండినచ్చిన వార్తలు.

లండను, జూలై 19:—గురువారమునాడు రాత్రి 7 గంటల కిటుల తెలుపబడినది: జర్మనులపై నాకస్మికముగ పడితిమి. పండుకొనియున్న వైసికోవోగ్సులను, వెనుకప్రక్క వేలనుకోయున్న వైసికులను పట్టుకొంటిమి. నిన్న రాత్రి గొప్పవర్షము నురియటచే తుపానువైసికులు నిశ్చయముగ పని చేయుటచే శత్రువులు కనిపెట్టాలక పోయిరి. మొదటి గంటలో వెర్కుయని పట్టుబడిరి. పరాసువారి రతివేగముగ తలపడిరి. సావరీనుయొద్ద కిటీచండలమువరకును గల నీటియందు దిగ కొందరు పడినచాటిరి. ఎయినుమారనుల నడుమనున్న శత్రుస్థానముకడ నిడియొక తూర్పుశత్రువులు ఎవెర్సీ, మాంటెగ్నీడి రెయిన్సులకలకు పోకుంటుట కిమార్పు ఏర్పాటు చేయబడినది. మార్షి 21-వ తేదీ కిటీచల మిత్రమండలివారింత వెర్వ ఎత్తున వెన్నును అవస్థులందనమును జరుపలేదు. ఆమెరికావారు వచ్చుటయు శత్రువులు కృశించుటయు సింధులకు కారణమగును. నేను గంట గంటకును ప్రాముఖ్యత విడితమగుచున్నది. ఎడమప్రక్కను ముసేనల సోయిసన్నులలో గొనిన పీఠభూమిని వశపరచుకొనిరి. సోయిసన్ను తెత్రిన్సాముపై గుండ్లను వదలుచుండెను. చాలూ తెత్రిరంగమున శత్రువుల కావారినే సామగ్రులు కావలసి యుండెను. సోయిసన్ను విల్లర్ను కాట రెల్సు ఇను పరాసుగూడ చాల పోట్ల చీల్చబడినది. ఆల్బియను శత్రువుల వెన్నుండి ముందటి గ్రామములలో ప్రవేశించిరి. చాలమందిని చాల ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. ఆల్బియనులలో మాల్బాసిను పోరుజరిగినపిమ్మట మిత్రమండలి వారింతమంది నొక్కడినమున మరల వెన్నుకును వశపరచు కొనలేదు.

ఆమెరికా

ఒక స్త్రీమరును తేల్చుట.
బోననైను, జూలై 16:—క్లాసు రాబర్ట్ న్ను స్త్రీమరును మరల తేల్చిరి.

ఇటలీ

కెడోర్నా ప్రభుత్వము.
లండను, జూలై 18:—కెడోర్నా ప్రముఖులనుగూర్చి ఈనెల 18-వ తేదీని చేయబడిన ప్రకటనము సరిగ గ్రహింపబడలేదు. వారిప్రభు సేనాముఖుల లేరుగాన వారిపేరు లాభాత్రిక నుండి తొలగింపబడినవి. అందువలన నది వారికి కిత్తు యని తలంపనూడదు. కపోరెట్టో పరాజయవినయ మింకను ఆలోచనలోనే యున్న దని అధికారులు తెలిపిరి.

ఇటలీ విమానములు.

లండను, జూలై 18:—ఈ నెల 16 వ తేదీ రాత్రి ఇటలీవిమానములు ఎటుపోలాకోట మున్నగువారిపై 8 వేల కిలోగ్రాముల బాంబులను వదలెనని ఇటలీవారు తెలిపిరి.

జపాను

నై బేరీయా.
టోకియో, జూలై 18:—జపానువారు నైబేరీయాలో విజయము ప్రారంభించుటకుగూర్చి ప్రముఖులందరితోడ నాలోచించుచున్నారు. జనోసభవారు ఈనెల 15 వ తేదీన విషయము నాలోచించిరి. ఈసభలో ననుభవజ్ఞులగు రాజనీతిజ్ఞులుండిరి. జపానువారు జనోస్థానములకు ముఖ్యముగా తోడ్పడవగునని ఈసభవారు నుడిచిరి. జనోస్థానములకు మిత్రమండలి వారందరూ సహాయముగా నున్నారు. త్వలో ఆమెరికా నుండి వారికి సహాయము లభింపవలగు.

స్పెయిను స్త్రీమరును ముంచుట.

మెస్సె, జూలై 17:—గ్రీసునందు స్పెయినురాను బారియగు లావెన్సుచేవేగా లోక స్పెయినుస్త్రీమరులో స్పెయినుకు వెళ్ళుచుండగ జర్మనులంతగ్రామి దానిని టార్పెడోతో కొట్టెను. స్పెయిను పతాకము బాగుగా కనబడుచుండెను. రానుబారియు నతని కుటుంబమువారును కాపాడబడిరి. అతడు రిడికములకు ప్రయాణము చేయు కళగ నే ముందుగా జర్మనులకు తెలియవరచిరి.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా సేనాని.
ఆమెస్టరడం, జూలై 17:—ఫీల్డుమార్షలు కోన్స్టాన్ హోట్టెన్బర్గ్ తాపు కొరికవైని చక్రవర్తి అతనిని సేనాధిపత్యము నుండి తప్పించి అంగరక్షకసేనకు కల్పలుగా నియమించెనని వినిపింపండి తెలివార్త వచ్చెను.

ఆహార నిధి.

ఆహారపదార్థముల కలపునుగూర్చియు దక్షిణరంగమున గూర్చియు ఆలోచించుటకు బాంబు నేడ్లను శివవారమునాడు చాత్రి మంత్రులను కిత్తు వాయువలను రావించి ఆలోచించెను.

వ్యవసాయములు.

బ్యూరీకు, జూలై 16:—కేఫసావోలియాలలో శ్రాత్త కృషిసాయక సేవ వర్షదీనది. వాండ్రందరును సాయుధులు. ఫిరంగులు కూడ గలవు. చాల పట్టణముల నాక్రమించిరి, వ్యవసాయపు పనులనునిలిపిచేసిరి. భూస్వాములందరు తొందరగా పారిపోవువట్లు చేసిరి. జర్మనులపైకులు బాగుగా కావలిగాయుచున్నను పూలియాలోని పంటసంతయను వారు వాశనముచేసిరిని కాగోనండి క్లాసుపత్రికకు తెలివార్త వచ్చెను.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు

మొగల్టూరుపట్టణ పెద్ద పాళెములో విశేషముగా జనులు గుంపు కూడుటవలన కలరా ప్రారంభమగునని భయముగు చున్నది. ఈ నెల 20-వ తారీఖున ప్రారంభమై అటు అదివారముల వరకు జరుగనున్న రాబోవు భవాని అన్యూనారి ఉత్సవమునకు పోదలచుకొని యున్న యాత్రికులు వారు సదరు ఉత్సవమునకు పోవుటవలన వానున్న అపాయమును గురించి ముందుగా ఇందువలన హెచ్చరింపబడుచున్నది. (255)
హెల్తుడిపాట్లపెంటు కే. రాఘవేంద్రరావు, 17-వ తేది జూలై 1918. ఆక్లింగు హెల్తు ఆఫీసరు.

The Great War.

(Reuter's Agency)

Western Front

Situation Distinctly Good.

LONDON, July 17.—2.55 P.M.
It is authoritatively stated that hitherto twenty-seven German divisions have been identified as actually engaged while, including reserve divisions, probably about fifty enemy divisions are participating in the offensive. Prince Rupprecht's reserves have not been sufficiently drawn upon to exclude the possibility of an attack in the north. The situation is officially regarded as distinctly good.

German Divisions Engaged.

Open to Enemy to Pursue Attack.

LONDON, July 18.—3 P.M.
Reuter's correspondent at French headquarters telegraphing this morning says:—Fifty German divisions were brought up on the 15th July some of which have not been engaged. So it is open to the enemy to pursue the attack. The enemy suffered most heavily at Montmirail Massif advancing under the eyes of the French artillery observers and piles of dead can be distinguished on the slopes of the hills. A notable feature in eastern Champagne was the smooth working of the carrier pigeon service under the German bombardment.

Blow Elsewhere Probable.

LONDON, July 18.
Authoritative quarters in London advise caution in predicting the course of events on the Western front. Undoubtedly the German attack on the 15th was intended to bring off a great strategic success but as this has not materialised it is not improbable that they will utilise the large number of divisions still in reserve to deliver an even more powerful blow elsewhere.

Aim of the Offensive.

Enemy's Plans Already Doomed.

LONDON, July 18.
The 'Daily Chronicle' correspondent at the French headquarters, referring to the apparent aim of the offensive, namely, to seize Chalons and the wooded plateau called Montagne de Rheims Eprenay, and Montmirail and thus to secure Rheims by envelopment, says:—This vast stretch of the French centre, when occupied, would be the base for a further final operation, the nature of which can only be guessed, possibly either an attack westward against Paris or eastward against Verdun, Toul and Nancy. The correspondent says:—This strategy in the opinion of competent soldiers is an extraordinary lapse on the part of General Ludendorff savouring of the infatuation of a last stake. It is already doomed. There appears to be no immediate prospect of the enemy reaching Chalons, Eprenay, or Montmirail, but if they did so at a huge cost they would be nearer victory, however much they inconvenienced French communications or ravaged the countryside.

German Experts' Comments.

AMSTERDAM.—Comments in the German press on the offensive are characterized by singular restraint. The military correspondent of the 'Vossische Zeitung' admits the difficulty of utilizing the factor of surprise and says that without surprise success can hardly be expected. He thinks that the Germans are only at the beginning of the offensive. Other experts take the same line.

Gen. Gouraud's Methods Praised.

Machine Gunners Held Up A. S. U. R.

LONDON, July 18.—7.40 A.M.
Yesterday's accounts show that the battle-line is shrinking and is now twenty-five as compared with fifty miles at the outset. Correspondents are most enthusiastic over General Gouraud's methods east of Rheims in lightly holding the Marcon-villiers Massif with scattered machine-guns who discharged their task very heroically, often paying the supreme sacrifice. Some of these posts were skillfully hidden in deep dugouts surrounded by barbed wire and were able to accommodate six men with provisions and ammunition for a week. The machine-gun was raised and lowered by a lever, the gunner sitting on a platform on top with only his head and the gun-barrel protruding. There were numerous concrete blockhouses on the crests of the hills. Thus a handful of machine-guns were able to hold up the waves of assault for hours, and inflict the most terrible losses. Many were surrounded and resisted to the last; others cut their way back at the point of the bayonet.

Photograph of Damage Caused.

Enemy's War Traffic Reduced.

LONDON, July 18.
The Press Bureau has issued a striking photograph of the damage caused by the raids of the British Independent Air Force on the German railway system at Metz-Sablon. It shows exceptionally well the destructive bursts in engine sheds and workshops, the remains of two incinerated trains and the great damage to the network of lines. A significant feature is the almost complete absence of rolling stock, thus showing that the 25 raids since June 1st upon this important junction have materially reduced the enemy's war traffic.

French Counter-Attack.

Twenty Villages Taken.

Great Booty and a Large Number

of Prisoners.

LONDON, July 19.—2.3 A.M.
Last night's French communique said:—After breaking the Germany offensive on the fronts of Champagne and

Montagne De Rheims on the 15th, 16th and 18th July the French in conjunction with the American troops on 16th July, advanced to attack the German positions between the Aisne and the Marne on a front of forty-five kilometres. Starting from the front of Amblesy-Longpont-Troesnes-Bourzeches we considerably advanced into enemy lines and reached the plateau commanding Soissons on the southwest and the region of Chaulin. Violent fighting is going between Villers-Gisdon and Normy-Sur-Ouq. Our troops south of the Ourcq passed the general line of Marizy-Gervieve-Hautvillers-Belleu. Over twenty villages were recaptured and several thousands of prisoners and important booty was taken. Nothing important occurred elsewhere. Our aviators participated most brilliantly in the battle on the 10th July and 17th July. Our bombing machines on 16th July ceaselessly attacked the Marne bridges Germans detaching on the northern and southern banks were machine-gunned and bombed and lost heavily and were frequently scattered. A bridge thrown on the front of Dormans was flooded with projectiles and collapsed and conveyances crossing it were engulfed. Twenty-one tons of explosives were dropped in daytime and fourteen tons at night on enemy rear. Explosives and fire and much damage were caused. There were numerous air fights. Two enemy German machines were killed, disabled and five balloons set on fire. Gale and torrential showers occurred on the 17th July nevertheless good results were obtained. Twelve German machines and four balloons were felled and destroyed. Six tons of explosives were employed in attacks on the Marne crossings.

LONDON, July 19.—4.5 A.M.
The American communique says:—American troops co-operating with the French between the Aisne and the Marne penetrated enemy lines to a depth of several miles capturing many prisoners and guns.

LONDON, July 18.—11.40 P.M.
A British communique says:—The Yorkshires made a successful raid southwestward of Rebecq taking thirty prisoners.

LONDON, July 19.—12.30 A.M.
In a communique with regard to aviation F.M. Sir Douglas Haig says:—We dropped eleven and half tons of bombs on the 17th July on dumps, railways and bridge works. Few enemy machines were encountered. We shot down three aeroplanes and drove down one. One British machine is missing. We also shot down six balloons in flames.

The French Counter-Attack:

Great Success.

LONDON, July 18
News received this evening concerning the French counter-offensive, shows that the attack began at 4.30 in the morning on a front of twenty-seven miles. Tanks participated but there was no artillery preparation. On the extreme left the French captured heights overlooking Fontenoy and progressed to Mont-De-Paris which is within a mile of Soissons and reached the ravine of the river Crise close to Soissons on a front of five miles to Brezancy. This is the maximum advance being nearly eight miles at the deepest point. It is reported that four thousand prisoners were taken and thirty guns captured besides other material. Americans took part and further south again on the heights overlooking the valley of the Ourcq, enemy reacted first in somewhat hasty counter-attack, but no information has yet been received as to what happened there. Still further south the French are on outskirts of Chony and Neuilly St. Front and from there to Belleu and the average depth of advance is about three miles. East of Rheims the French recaptured Prunay. The Counter-offensive succeeded extremely well and the situation is regarded as extremely promising. Absence of artillery reaction was very weak, whereas the French counter-battery work was most efficient. The noteworthy fact is that the French accomplished a great feat, then was achieved by the German drive on both sides of the Rhine. The length of the front is the same while the French advanced in six hours practically double the distance that the Germans covered in three days. So far as is known at present, the junction of the line from Soissons to Ouchy-De-Chateau and from Soissons to Fismes is under direct observation and fire from the new French position on the Crise Ravine. These two lines are the only ones by which the Germans in Soissons-Rheims Salient can be supplied and if the French position can be maintained the German situation there will be extraordinarily difficult. Possibly however Germans may succeed in otherwise linking up the lines. The French counter-attack may be regarded as one of most brilliant pieces of work in the war. They obtained important strategic positions and advances ended the German offensive. Rheims is now considered comparatively safe. The French reached all their first objectives. The French lost some ground in local fighting south of the Marne. But are still within effective range of German bridges though possibly they have lost direct observation. Enemy have gained ground further east in a good many sectors, especially west of Massiges.

Last Bolt Shot.

PARIS.—News of the splendid counter-offensive spread rapidly. Parisians are overjoyed and general opinion is that the Germans have shot their last bolt.

LONDON, July 19.
Reuter's correspondent at American headquarters wiring at 1.30 Thursday evening says:—After passing morning's third objectives Americans and French south of Soissons launched a second attack at noon and swept on so fast that cavalry was thrown in late in afternoon. All headquarters staffs tonight are well inside territory captured in morning. Americans south of Soissons until noon counted 2,500 prisoners and fifty guns, also immense material including a number of aeroplanes which enemy had been unable to remove. Many prisoners were still not counted. Americans north of Chateau Thierry captured more prisoners and an equal quantity of material. Attack progressed so far that enemy in vicinity of Chateau Thierry is in risky position. American troops are very elated and have received warmest thanks from the French commander. Attack in the afternoon was even more dashing, only here and there did badly frightened Germans attempt to stand and Americans rushed these with revolver, rifle and bayonet.

LONDON, July 19.
Reuter's correspondent at the French Headquarters wiring at seven Thursday evening says:—The Germans were so completely surprised, that officers were captured in bed and men taken cutting eye fields behind the first lines. Heavy thunderstorm and violent rain last night enabled storm troops to take up positions unobserved and may account for enemy's lack of vigilance. Numerous prisoners were taken the first hour. The French advanced with great dash. One battalion crossed the river at Savieres waist deep. Operation hitherto may be judged as a big diversion on the flank of the enemy salient between Aisne and Marne, with a view to arresting enemy's offensive towards Eprenay and Montigny-De-Rheims. This is the first time since March 21st that Allied command has taken the initiative on such a scale and is doubtless due to the wearing down of the enemy and the arrival of Americans. Wiring at eleven in the evening the same correspondent says:—Importance of to-day's success becomes hourly clearer. On the left wing our troops captured the high plateau overlooking Soissons from the southwest and east, or here under fire. Soissons, Thierry highway which is the main feeder of enemy front in Chateau Thierry sector. Soissons-Villers, Cotelet railway is also cut at several points. Infiltration movements were effected by cavalry riding through gaps in enemy's retreating line and establishing themselves in villages further ahead. Haul of men and guns is the largest the Allies have made on any one day since battle of the Marston in October.

Italian Front

General Cadorna's Removal.

Recent Announcement Explained.

LONDON, July 18.
It is officially explained that a wrong inference has been drawn regarding the announcement of the 18th July concerning General Cadorna and others. They were placed on the retired list because they were no longer holding active commands. But this in no way implied that they were being punished, more particularly as the whole subject of the Caporetto defeat is still under consideration.

LONDON, July 18.
An Italian communique says:—On the night of the 16th Italian naval airships and aeroplanes dropped eight thousand kilograms of bombs on military works and maritime fortress at Pola.

Effect of Italian Counter-Attack.

LONDON, July 18.
Reuter's correspondent at French headquarters telegraphing at midnight says:—It was brilliant Italian counter-attack that prevented the Germans from reaching the important point of Pourcy. The French are delivering counterattacks as frequently as and more vigorous than the enemy attacks, especially south of the Marne where there are indications that stabilisation is at hand.

LONDON, July 19.—12.45 A.M.
The Italian official communique says:—Naval aircraft again bombed Pola on the morning of the 17th July on both occasions with visibly good effect. They also successfully bombed Hangars in the Isle of Lagosta in the middle of the Adriatic. All machines safely returned.

Great Britain

Indian Residents' Dinner to Sinha and Patiala.

Sir R. Borden's Goodwishes to India.

LONDON, July 18.
Sir Robert Borden, Mr. Ward, Mr. Massey and Mr. Montagu were present at the luncheon given by the Indian residents in London to the Indian representatives to the Imperial Conference. Responding to the toast of the guests Sir Robert Borden said nobody could look back on the events of the last eighteen months without feeling how necessary and desirable had been the inclusion of India in the Imperial gatherings. On behalf of Canada and indeed of all the Dominions he wished the people of India goodspeed in the great advance which lay before them.

Allies Food Position.

Britain's Arable Area Increased.

LONDON, July 18.
In the House of Commons Mr. Prothero stated that over three hundred thousand women, sixty thousand soldiers, and ten thousand German prisoners and interned aliens were now working on the land. The arable area in Britain had been increased by over two million acres. The wheat and oats acreage had each increased by three quarters of a million acres and the potato acreage by nearly a quarter of a million. Given an average harvest the food position of the Allies was decidedly better than in 1917 or 1916 and the relief to our tonnage, by not having to bring supplies from America was of the greatest assistance.

Ministerial Changes.

Lord Robert Cecil to Assist Mr. Balfour

Greatly.

LONDON, July 19.
The Press Bureau announces that Mr. Worthington-Evans has been appointed to succeed Lord Robert Cecil as Minister of Blockade. Lord Robert Cecil has been appointed Assistant Foreign Secretary. Major General Seely has been appointed Parliamentary Secretary to act as Deputy for the Minister of Munitions and Mr. Waldorf Astor has been appointed Parliamentary Secretary to Food Ministry. Owing to the increasing burdens of the Foreign Secretary, Mr. Balfour expressed his wish that Lord Robert Cecil should take larger and more responsible part in the work of the Foreign Office.

Obituary.

LONDON, July 17.
The death is announced of Mr. Douglas Graham Campbell and of the juggler, M. Paul Cinquevalli.

France

Air Raid on Paris.

LONDON, July 19:—7.5 A. M.

PARIS.—Air raid warning was given at midnight and all clear was sounded at 12.45 A. M.

Central Powers

Events in Austria.

A Field-Marshal Believed.

LONDON, July 17.

AMSTERDAM.—A Vienna telegram states that the Emperor has written a letter to Field-Marshal Conrad Hotzendorf granting his request to be relieved of his command and appointing him a Colonel of the Bodyguard, hereditary.

Cabinet Suddenly Convoked.

Count Seidler suddenly convoked the Cabinet and party leaders on Saturday night to consider the menacing food situation and the news from south-western front.

New Peasants Movement.

Podolia Harvest Destroyed.

LONDON, July 17.

ZURICH.—According to a Cracow telegram the "Ozas" reports a new peasants movement in the Governments of Kiof and Podolia. The men are well-armed including artillery and have occupied several towns. They have stopped agricultural work and compelled landowners to make a hurried flight. The bulk of the harvest in Podolia has been destroyed in spite of the close guard kept by German soldiers.

Japan

Japan and Siberia.

Advice of Japanese Statesmen Sought.

LONDON, July 18.

TOKIO.—The Government is seeking the advice of the Special Diplomatic Commission and of the Genro or Council of Elder Statesmen before finally deciding to intervene in Siberia. The Genro on July 15th heard the Government's report concerning the proposed despatch of troops thither. It is believed that the Genro fully supports the Government which is stated to have practically decided to help the Czech-Slovaks. It is believed that the latter also have the moral support of the Allies and will soon receive material assistance from America.

General

Spanish Steamer Torpedoed.

LONDON, July 17.

ATHENS.—A Spanish steamer, with the Spanish Minister to Greece, M. Lopez De Vega, on board 'en route' for Spain has been torpedoed by a German submarine. The steamer flew the Spanish flag. The Minister with his family were rescued. Germany had been notified of M. Lopez De Vega's departure six days previously.

Clan Liner Refloated.

London, July 16.

BUENOS AYRES.—The Steamer 'Clan Robertson' which was beached in the river had been refloated.

The Blight of the Turk.

The following has been received from Reuter's Special Correspondent in Mesopotamia:—

It was like the Turk to blow up the Church at Kirkuk. It was a mere shell of a building without a roof, and it had been used as a cemetery; but it dated from the fourth century and was the only monument of historical interest in the place dedicated to the martyrs whose torture under persecution persuaded Yazidig to become a Christian. The Turks used the place as an ammunition dump and blew it up the night they left Kirkuk though there were German graves in it.

The Turk has not yet repaired the ravage of his ancestor Hulagu. It is a long time since the sacking of Baghdad, but he is still destroyer though the ravages are associated with him more often as the outcome of neglect. The blight where he governs is as certain as famine after drought. In Mesopotamia the greatest sterilising agent the world has known. Every ancient embankment where ran some fertilising canal, every relic of the civilised generations that preceded him, every barren treeless acre on the Tigris bank is a reproach to them.

One has always known that territories subject to the Osmanli lie dead under his hand, and a year or two in Mesopotamia has given us some insight into the cause of the decay. The Turk is a Providence for himself only, and that only for the hour. An Ottoman Governor of a province that nature intended to be fruitful is like a greedy, hungry and irresponsible child left in charge of jam cupboard and pantry—mere appetite without provision. There is an authentic tale of a Turkish administrator in Syria who boasted that his budget showed no expenditure at all; it consisted entirely of receipts. All the officials from the Mutassarif down drew no pay but lived on questionable perquisites, while repairs, maintenance, public works were simply neglected. In Mesopotamia the Turkish system was to farm out districts to the Sheikh. A Sheikh would offer such and such a sum for the land watered by a certain canal and its affluent. The purchaser was given no security of tenure and so was not encouraged to effect improvements. The high rates forced him to grind down the cultivator. The system was as vicious politically as it was economically for the Turkish Government ruled by dividing rousing the hostility of one Sheikh against another by making them bid for each other's districts.

Pavropage was one of the most valuable sources of a Wali's income. The revenue officials received a nominal salary. Their aim was to enrich themselves to remit as much money as possible to Constantinople and to invest

as little as possible in public works and agricultural development. In Mesopotamia owing to the effects of continual misgovernment and the lack of control of irrigation the area cultivated and the yield harvested varied from year to year. Thus there crept in the evil of the fluctuating assessment. The assessor took just as much as he thought he could exact and was indifferent whether the "Fellah" was left a living wage. The natural consequence of the system was to discourage outlay and initiative. It amounted to a tax on improvements as the cultivator experimented at his own risk; he was out of pocket if he failed, whereas the greater part of his profits were absorbed in revenue if he succeeded.

The stock in trade of the successful assessor was optimism—a high appreciation of the value of crops. It was a flimsy and not a stable optimism and the assessor was open to disillusionment at a price. Mahmoud Effendi visiting the fields of the cultivator, Ali Ibn Hussein, would hold up his hands in wonder "Marvellous." He would exclaim "I have never seen better crops in my life—a yield of 400 to the hectare at least." The cultivator would receive his compliment with a very face. "Aha, not 40" he would protest. After a little discussion profitable to the assessor, the difference between 400 and 40 might be reduced in favour of the cultivator. The assessor might even be induced to write down 40 in his book if the cultivator was prepared to pay; but the price of depreciation would not leave much in hand for the payment of the modest tax. Nor could Ali Ibn Hussein evade the revenue collector. If he were slow in paying his dues, a body of mounted gendarmes would be sent to stay with him and he would have to feed these guests and their horses until it was borne in on him that it was cheaper to pay.

The Turk has no idea of maintenance. He is a conservative without the art of conservation. He is pleased with expensive civilised toys, but as quick to forget and neglect them as a child. Thus for mechanics and aviators he is largely dependent on the Hun. He will order the most up-to-date medical appliances and leave them to rust in his hospitals where the patients are lying in the most filthy and unsanitary surroundings with their wounds septic and unhealed. We had an example of this the other day in the field ambulance at Haditha which we entered the morning after the enemy had abandoned it. The Turk in his character of destroyer is fond of felling trees, but he never plants them. I hear the neighbourhood of Erzerum has been deforested within a radius of very miles. Possibly under a happier regime there might have been shade along the banks of the Tigris from Bagdad to Baghdad.

Y would think sterilization was a cult with the Turk. The Ottoman Government have evolved an excellent and elaborate agricultural system on paper, but in practice it doesn't work. It is the same with education. It was found, upon investigation, that many of the schools referred to in the files of the department existed only on the map. Bagdad, a city with a population of over 200,000 boasted only of four Government school buildings. As for instruction, the attempt to suppress the indigenous Arabic with its traditions of culture and learning and to introduce Turkish in its place was in keeping with the general policy of blight. Turkish, too, was the language of the Law Courts, though it was a tongue not understood by the mass of the population. The judicial system, like the Revenue and Educational, was excellent on paper, but in fact the salaries paid to the judges and the subordinate staff were so inadequate that the best men were not attracted, and it was impossible for a decent standard of honesty and efficiency to be maintained.

Some idea of the difficulties of the present civil administration may be gathered from this summary of the shortcomings of our predecessors. There are exceptional, Turks of course, and genuine reforms, but I do not think that those who know the Osmanli best will consider this statement of his administrative deficiencies exaggerated. The cleansing of the Augean stable, so far as it had been carried, provides a clean sweep. We began with the introduction of an honest tax-collecting system. This meant the ascertaining and definition of the rights of the labourer tenant, landowner, and the state and is no easy inquiry. At the same time, the Revenue Board were busy with the restoration of agriculture, with what success the green crops from Samarra to Hilla on the Euphrates and the blossoming of the desert around Baghdad bear daily witness. The removal of administrative blight is not so capable of evidence, but our work in that direction is keeping pace with the physical cultivation of the country. A system of civil justice has been established, based on existing organisations and traditions, so far as they are sound, and largely employing native agency. Problems of administrative reform offer a happy escape from the business of destruction in which the greater part of mankind is engaged. It is early yet to gauge what we have been able to do for the people, but it is a comforting thought that, even allowing a large margin for mistakes, we must have done more in a couple of years than Turkish reforms have accomplished in a century. We could not have done less.

Naval

Enemy Destroyers Machinegunned.

London, July 18.

The Admiralty states that from the 11th to the 16th of July the Air Force units co-operating with the navy bombed and machine-gunned enemy destroyers off Flinders coast directly hitting one destroyer on one of these occasions. Five enemy seaplanes approached but immediately withdrew. Enemy aircraft has been active and attacked our bombers. We destroyed three seaplanes and drove down four. Two British are missing and two crashed after collision. Our bombers hindered enemy attempts to salvo the destroyer recently sunk off Zeebrugge.

His Majesty the King-Emperor has been graciously pleased to appoint Major-General B. H. Maharaja of Patiala Honorary Colonel, 15th Ludhiana Sikhs.

The Straits Council ordinance is less drastic than those passed in Jamaica and Hongkong. Men between the ages nineteen and fortyone are liable to go on active service of the only ground for exemption being that the person is indispensable to the trade which is necessary for the prosecution of war.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

A Government of India resolution announces the issue of a report by the Sedition Committee comprising of Justice Rowlatt, President, Sir D. Basil Scott, Justice Sastri, Sir V. V. Savarkar, Mr. P. C. Mitter, Members, and Mr. J. D. V. Hodge, Secretary. The report is published in full except the omission of certain passages and appendices which have been considered unsuitable for general reading. The recommendation of the Committee will now be considered.

The Rowlatt Commission Report Issued.

The History of Sedition Traced.

The Origin of Revolutionary

Conspiracy in India.

SOME PORTIONS OMITTED.

SIMLA, July 19.

A Government of India resolution is published announcing the issue of the Rowlatt Committee report. The following is the main portion:—The Committee have now submitted their report accompanied by a volume of appendices informing the Government of India at the same time that they are doubtful whether the matter contained in the supplementary volume is suitable for publication as it reproduces literature of a very inflammatory character. The Government of India have examined the report carefully and decided to publish it with a few omissions which are marked by asterisks. These are made solely in the public interest and do not in any way affect the argument of the Committee and the conclusions which they have reached. For the reason given by them it has been decided to withhold from publication the volume of appendices. It is manifestly inexpedient that the pernicious matter which it reproduces should obtain publicity. The miserable history of sedition in India has all too often shown and the report amply testifies how the seeds of violence are first sown especially in the enthusiastic but inexperienced mind of youth by access to the literature of anarchy and crime. The report which is unanimous in its basis largely on an enormous mass of intricate documentary evidence and gives a full and concise account of the origin and growth of revolutionary conspiracy in India while the ramifications of the movement and the inter-connection of its varying phases in different provinces are traced with admirable clearness and precision. In conclusion the committee submit their recommendations regarding the steps required to meet the difficulties that have arisen and they will now be taken into consideration. In announcing the publication of the report the Governor-General-in-Council takes the opportunity of expressing his high appreciation of the labours of the committee and of the manner in which the results of their investigations have been presented.

Germans at the Root of the Matter.

The report of the Sedition Committee assembled last cold weather under Mr. Justice Rowlatt is now published and the findings are unanimous. The report deals lengthily with the sedition movement, throughout India and draws attention to German plots in the country. It shows how Germans employed a number of Indians in America and the Far East to produce anti-British literature which was disseminated as widely as possible and Count Zimmerman is prominently mentioned as the inciter. The Germans also actively participated in the Bengal plot for supplying arms and ammunition through Consular Agents at Shanghai and Batavia and abortive attempts are disclosed for landing arms aimed at the overthrow of British Rule with foreign aid, but this and all other attempts were in the end successfully encountered by Indian loyalty.

The Recommendations of the Committee.

The committee's recommendations cover a wide area. They suggest permanent enticement of provision for the punishment of persons possessing prohibited documents and also requiring security for two years from persons convicted of offences against the State.

The committee also propose punitive and preventive measures to come into force upon notification by the Governor-General-in-Council to include trial of seditious crimes by peripatetic benches, each of three Judges, without juries without assessors and without preliminary commitment proceedings or appeal.

The Committee also suggests procedure (1) whereby the accused might give evidence upon his own behalf, (2) to admit under certain limitations statements of dead or absent witnesses, (3) to enable the public to be excluded from trials and for publication of proceedings to be restricted, (4) to enable District Magistrates to order investigations.

The Committee further suggests procedure for calling into operations separately two grades of powers, viz. for the first group to (1) demand security, (2) restrict residence, (3) require abstention from journalism, distributing leaflets or attending meetings etc., second group (1) to arrest, (2) search under warrant.

Mr. Tilak's Name Dragged In.

The committee states that the first indication of the revolutionary movement was visible in Bombay during the riots of 1893 followed by Rand-Ashraf murders on the anniversary of Queen Victoria's Coronation in 1897 and ending with the murder of Jackson in 1909. Conspirators were Brahmins, mostly Chitpavan, and the Rand murder was committed at a time when Mr. Tilak was publishing incitements to his countrymen to strike a blow for independence and disregard the limitations of the Penal Code.

The Movement in Bengal.

The Bengal revolutionary movement incited by Barindra Kumar Ghose took a violent form in 1907. It attempted to subvert British Rule, assassinate Government officials, disturb the loyalty of Indian army and financed its enter-

prise by plundering and robbing helpless merchants and villagers. The committee allude to the courageous loyalty of the police and attribute the genesis of the movement to perverted religion and equally perverted patriotism.

The Movement in the Punjab.

In the Punjab the Ghadr movement came dangerously near widespread bloodshed and the Defence of India Act and Congress Ordinance proved most useful to cope with the situation.

Mr. Bepin Chandra Pal.

But for Mr. Bepin Chandra Pal's influence and revolutionary plots, the Tinnevely and Pondicherry troubles in South India, would not have occurred.

No Real Root in U. P. & Behar.

In Behar, United and Central Provinces action took no real root and in Burma the movement was arrested. Finally came the plot of a few Mahomedan fanatics to overthrow the Government.

The report also recommends investigation in camera prior to internment etc. and proposes visiting committees for interned or restricted persons.

10 Crores of Rupees being Minted.

Great Import of American Silver into India.

ALLAHABAD, July 19. The "Pioneer" understands:—Since the commencement of the present month three steamers have arrived in India each bringing large amount of American silver the total aggregating to well over thirty million ounces or enough to coin upwards of ten crores of rupees. These form only the initial instalments of the amount secured which will all arrive in due course enabling the mints to keep up a continuous coinage programme though the mints have been handicapped in the last two or three weeks by influenza epidemic which broke out first at Bombay and then at Calcutta. Stocks of rupees actually coined in paper currency reserve continue to show steady improvement.

Government of India.

Indian Munitions Board.

Communique.

(Encouragement of wooden sailing ship construction in India).

The Government of India have under consideration the measures which can be adopted to encourage and facilitate the construction of wooden sailing ships by private enterprise in India.

2. It has now been decided that in respect of wooden sailing vessels (which may be provided with auxiliary engines) the Government of India can promise the following measure of assistance to constructing firms.

(a) Though no guarantee can be given of general immunity from requisition by Government an undertaking is given by the British Shipping Controller that in the event of any vessel, built in India after the present date, being required by Government special rates will be paid taking full account of the conditions under which it was constructed.

(b) The Controller, (Shipbuilding), Indian Munitions Board, will give on application, and at his discretion, such assistance as he reasonably can in the way of technical advice and the supply of plans. Moderate fees will be charged for plans provided by the Controller.

(c) Timber will be supplied by the Forest Department in Madras, Bombay and Bengal at moderate rates and on easy terms of payment, on the security of insurance policies on the vessels. In the case of Burma the Deputy Controller (Timber Supplies) Burma, will assist shipbuilders in negotiations for timber with the firms which hold forest leases there.

(d) The results of enquiries made by the Indian Munitions Board suggest that canvas of suitable quality for use in sails is not at present produced in India. Such information as is available on this point from time to time will be given to enquirers by the Controller (Shipbuilding); but, unless a suitable canvas is manufactured locally, the provision of sail canvas will naturally fall under head (i) following.

(e) Help will be given by the Indian Munitions Board in securing the provision of essential requirements of such metal parts and accessories of the simplest possible construction, as may be procurable in India but which shipbuilders may experience difficulty in getting without assistance.

(f) The Munitions Board will support applications for priority for the importation of accessories, such as anchors and cables, for the construction and equipment of wooden ships, which it may be necessary to obtain from abroad.

(g) With reference to the Indian Companies Restriction Act, 1918, the Government of India in the Finance Department will ordinarily grant licences for the floating of any shipbuilding company which has a fair prospect of being able to commence operations in a reasonable time.

3. Correspondence on the subject dealt with in this memorandum should be addressed:—

To the Controller (Shipbuilding),

Indian Munitions Board,

1, Kyd Street, Calcutta.

Secretary, Indian Munitions Board.

SIMLA,

The 11th July 1918.

Calcutta

Sales of War Bonds.

CALCUTTA, July 19.

The sales of war bonds at Banks and Government offices upto the 19th July amount to Rs. 2058,55,000 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	9,47,93,300
Bombay	5,64,18,800
United Provinces	1,42,42,000
Madras	1,27,09,000
Punjab	1,03,14,900
Burma	60,73,900
Central Provinces	25,70,600
Bihar and Orissa	22,40,400
Assam	3,16,400
Minor Administrations	61,64,600

The Earthquake in Bengal.

Further Details.

CALCUTTA, July 19.

Referring to the recent earthquake a Sylhet correspondent says:—The centre of the disturbance is supposed to be Balesera valley where few bungalows are left standing. Tea factories, leaf houses, engine houses and bridges are destroyed or much damaged. Seven lines were lost in this valley. In Luskurpur valley all pucca buildings have gone down. About the sad news of Mrs. Mumford's death it is said that she ran into the falling bungalow under the impression that her little child was left inside and was killed instantly. Her sister was also killed by the falling walls of the bungalow. Phulcheria valley suffered the most, where not one single building escaped.

Activities of the National

Liberal League.

Employing Agents to Explain

the Montagu Reforms.

CALCUTTA, July 19.

The National Liberal League of Calcutta have employed a number of agents for explaining to the people in the mufasil the main proposals in the Montagu-Chelmsford reform scheme. The League have also written to the members of the Bengal Council and the Chairmen of the District Boards and Municipalities to press for the inclusion of a provision in the Primary Education Bill making it obligatory upon all Local Bodies to earmark a definite and large proportion of their expenditure on education for the education of girls.

Bombay

The New Reform Proposals.

Hon'ble Mr. Sastri's Remarks.

POONA, July 19.

Lecturing last evening before a crowded meeting under the presidency of Mr. H. N. Apte, the Hon'ble Mr. S. Sastri expounded the new reform proposals. He began by saying that now that these proposals were evolved on entirely different principles from the Congress-League Scheme all that they could do was to try and see that the essentials of the latter were introduced in the Government proposals in as full a measure as possible. The bifurcation of the provincial services which formed a conspicuous feature of these proposals was necessitated by the introduction of responsible Government at the very start and their efforts should now be directed to have as many departments transferred to popular control as possible. The provisions conferring the right of leaving fresh taxation exclusively upon Ministers though no doubt exposing them to some amount of popular odium also placed in their hands a power which would be of inestimable value in keeping the supply for reserved services within reasonable limits. They must, Mr. Sastri said, also ask for a similar transfer of departments in the Government of India which they could not consent to regard as a sacrosanct.

Burma

RANGOON, July 18.

The Rangoon zoo now possesses tiger cubs ten days old, believed to be the first born in captivity in the east. Both parents were presented to the zoo four years ago as cubs.

Central Provinces

C. P. Home Rule League.

A Protest Meeting.

BAGPUR, July 19.

At a crowded public meeting held last evening, Mr. Udhoji, pleader, presiding, resolutions expressing disapproval of the policy of repression inaugurated by the Government by prosecuting Mr. Vaidya, Secretary, Home Rule League. A gentleman esteemed by the people for his simplicity of life, singleness of purpose, and selfless devotion to the cause of India; sympathizing with him and his family; bringing to the notice of the Government that the policy involved in the prosecution has wounded the feelings of the people; regretting that this policy should have disturbed the public mind when the Government scheme of reforms was before the public; urging upon the Government the necessity of restoring a calm atmosphere so as to make a dispassionate consideration of the Government proposals of reforms and appealing to the people for opening a fund to render assistance to the accused, were proposed and carried unanimously.

South India

The Gaekwar's Visit to Baroda.

BANGALORE, July 18.

His Highness the Gaekwar of Baroda is on a short visit to Bangalore and stays as the guest of H. H. the Yuvarajah in the Palace. A salute of 21 guns was fired in honour of His Highness's arrival.

His Highness the Maharajah, the Chancellor of the University of Mysore, has reconstituted the Council of the University and has nominated the following gentlemen in addition to ex-officio members:—Sir Leslie Miller Dewan Bahadur J. S. Chakravarti, Rao Bahadur M. C. Ranga Iyengar, Rao Bahadur Mr. Shama Rao, Mr. Mir Humza Hussein, Mr. K. S. Seshachar and Mr. J. C. Rolto.

The Mysore Government has offered facilities to Mysoreans by domicile or birth to subscribe to the 2nd Indian War Loan through the State Life Insurance Department. The scheme enables the purchase of war bonds of 1928 for any amount up to 10,000.

The Mysore Government has directed the registration as criminals of the tribe of Korachara in the Kolar District and the members of the tribe are asked to notify their residence.

With a view to encourage recruiting to the military service the Government of Mysore has issued liberal instructions regarding the grant of lands at the disposal of the Government free of upset price to recruits and men on active list of the army. These rules will apply to the recruits and men on the active list of the Mysore Imperial service troops and Mysore

horse and to natural born or domiciled subjects of His Highness the Maharajah who are recruits or men on active list of British Indian army and are recruited since the commencement of the war. Men who have enlisted whether before or after the outbreak of hostilities will be given preference for the purpose of grant of lands in their own villages or in their taluk if available or in localities specially set apart for the purpose.

The approximate return of traffic of the Mysore State Railways shows a total earning for the week ending 29th June, 1918, of Mysore-Arisikere Railway Rs. 7370 or Rs. 71-9-5 per mile; of Kolar Bangalore City Light Railway Rs. 5153 or Rs. 50-6-9 a mile and of Tarikere-Narasimharajapuram Railway Rs. 490 or Rs. 16-2-8 a mile.

అమెరికను రంగము.

లండను, జూలై 19:—అమెరికను రంగమునందీ చూటరు విశేషం గలరువారము సాయంత్రము 8-30 గంటలకు ఇట్లు

తెలిపి పుచ్చు: ఉదయమువూటల మాడవ ముఖ్యస్థానమును

దాటి అమెరికనులను పరామహాయను, సాయనన్నకు దక్షిణ

మున రెండవయ్యద్దము నారంభించి అతిక్రమగతిని యద్దము

సానించిరి. అక్విక దశము సాయంత్రము చాల నేకటికి వచ్చెను.

మన ముఖ్యకార్యాలయమువారు ఉదయమున మనము జంపించిన

స్థానమునకువచ్చిరి. సాయనన్నకు దక్షిణమున నుద్దాహ్నము

కజకున 2500 వండి కైచీలను 50 ఫిరంగులను విశేషముగ

సానుగియి, కొన్ని విమానములను పట్టుకొనెను. విమానములను

శత్రువులతోని కొని పోవక కోయిరి. కైచీలను కొండటినింకను

తెక్కు పెట్టినెడను. మహాతీయరీసు త్తరమునందు అమెరికనులు.

ఇంతకంటె ఎక్కువమంది కైచీలను విశేషముగ సానుగిని పట్టు

కొనిరి. మహాతీయరీ ప్రాంతమునందున్న శత్రువులకు విషమస్థితి

గలుగునంతకంటె యుద్దము విశ్వంభించెను. అమెరికను సేనలెక్కు

తానావంతములై యుండెను. పరాను సేనాధిపాతి అమెరి

కను సేనలను విశేషముగ నభినందించెను. ముద్దాహ్నమునందు

జరిగిన యుద్దము ఉదయపు యుద్దముకంటె బలవత్తమమై

యుండెను. కొన్ని చోట్ల మూత్రము జర్మనులు నిలుచుండుటకు

చేయబడిన ప్రయత్నములకు భయస్థితి గలిగెను? అమెరికనులు

ఫిరంగులతోను తుపాకులతోను ఈస్థానములపై కురికిరి.

కావలెను.

రాజమహేంద్రవరములోని గవర్నమెంటు యవతి

యువధాన్యముల తెయినింగు మూలము పోషబడియున్న

హాస్టలుకు సంఘమున గౌరవముగల తెయింగు వ్రాహ్మణశ్రీ

యొక రై సూపరింపెండెంబుగా నుండుటకు కావలెను. అమె

నిద్యావతియై, జ్ఞానవంతు రాత్రి, మంచునిజములను నిర్వహణ

శక్తిని గలిగి శ్రీవిద్యయం చా నక్కికలిగి 40 ఏండ్లకుమించిన

వయస్సుగలిగి యుండవలెను. శీకమునెలకు 15 రూలు,

ఉచితనివాస వసతు లొంగ బడును.

ఈ నెల 25 వ తేదీలోపల నుజుణయోగ్యతాపత్రముల

తో దరఖాస్తులను ఉత్తరస్థిలు గరబును మూళ్ళ ఇన్నెస్

క్రైనుగానికి విశాఖపట్టణమునకు సంప్రకోవలెను. ఎన్నుకొన

బడిన నారీమణి ఆగస్టు 1-వ తేదీ నాటికి పనిలో చేరు

టకు సిద్ధముగ నుండవలెను.

మిస్. ఎ. స్వాంతు ఇన్నెస్క్రైను

అఫ్ గరబునుమూల్లు,

(1258)

ఉత్తరస్థిలు, విశాఖపట్టణం.

బాపట్ల ప్రొ. డి. మునసపుకోర్టులో.

O. S. 373/17

నాది:— పూలుకూరి కోటయ్యతండునన్ను కంపిసి మేనేజరు

శ్రీకామశం వీరబ్రహ్మం.

ఎదిరి.

ప్రతివాది:— నగిరివారు ఖాయచందగరకు అందునను

జాల్ రాం,

యోగమీద పూలుకూరి కోటయ్యతండునన్ను కంపిసి

మేనేజరువారు. బాపట్ల ప్రొ. డి. మునసపుకోర్టులో తెచ్చిన

దావా నోటిసు వాయిదాయన్న వార్యనోటిసు వాయిదా

యన్ను 28-8-18 తేదీన అయియన్నది. కాబట్టి ప్రతివా

దికి అక్షేపణ యన్న యెడల సనరుతేది బాపట్ల ప్రొ. డి. మున

సపుకోర్టువారి యెడల హాజరయి తెల్పుకొనవలెను.

(1259)

నాది తి. ప్రిదరు.

చోరగుడి వెంకటాద్రి.

వృత్తాంతములు

(౧) విషపడిత జ్వరము తగ్గుచున్నది.

సేనలో తేరిన మైసూరు జనలకు భరతేంద్ర భూమి చెప్పడమని మైసూరు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి.

పాటిమూల మహారాజు గారిని 15 వ లాడియానా సింగుల పటాలమునకు గౌరవ కర్మలుగా సార్వభౌముడు నియమించెను.

బరోడా నైక్యారు గారు బెంగళూరును మాడ వచ్చియున్నారని బెంగళూరు విశేషి వ్రాయుచున్నాడు. వారు యువరాజుగారి ఆతిథి గానున్నారు. వారు బెంగళూరుకు వచ్చినప్పుడు వారి గౌరవాధ్యక్షము 21 కింగ్స్ గుండు కాల్పుబడినది.

రంగూనులోని మృగప్రదర్శనశాలలో ఒక పులి యానినది. అందు ఇప్పుడు కొన్ని పులిపిల్లలు 10 దినముల యాడవిగలవు. మగ పులియును, ఆడపులియును 4 సంవత్సరముల క్రిందట చిన్నపిల్లలుగా నున్నప్పుడు మృగప్రదర్శనశాల కొనంగబడినది.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ నిర్వాహక సంఘమును మహారాజుగారు సజల సేర్పించి అందు సభ్యులుగ నీక్రింద పేర్కొనబడినవారిని నియమించిరి. ఆధికారసభ్యులుగాక వీరు ప్రత్యేకసభ్యులుగ నందురు. సర్ తల్లీ మిల్లరు డి. బి. జె. ఎస్. చక్రవర్తి, రా. బి. రామారావు, మీరు హుంబాహుస్సేన, కె. ఎస్. శేషచారి, జె. సి. రోల్ గార్లు.

నేమనూ లిబరల్స్:— గంస్కరణముల పట్టికయందలి ముఖ్యమండలము గ్రామములలో నున్నవారికి బోధించుట కి సంఘము వారు కొందరిని నియమించిరి. బాలికవిద్య కొరకు కొంత పెద్ద మొత్తమును స్థానిక సంఘములు ప్రత్యేకించుటకు ప్రాథమిక విద్యాశాసనమునందరకాకమును కలిగించుటకు పరిచేయవలెనని బంగారాసంఘము పురపాలకసంఘము స్థానిక సంఘములు నున్నగువానికి వ్రాసిరి.

గుంటూరు జిల్లా, బాపట్లతాలూకా, ఇనగల్లు, అడ్డవాడీగ్రామాలను వారితే, 12 తేదీన కవికి కొందరువాంకితులగు, శతావధానులగు రామేశ్వర కవులకు సన్మానసభ జరుపబడినది. అందు అడ్డవాడీ గ్రామాలనువారు, వారికి బంగారు పతకములు, కవికిశీరు, అను బిరుదునిచ్చిరి. బహుమానాంతరము, రామేశ్వరకవులు, ఆశుకవిత్వమునందు రామాయణముక యరగంటకాలము గామవివాహమునకు జెప్పిరి.

పదికొట్ట రూపాయలను పోతపోయట:— ఈనెలారంభమునుండి ఆమెరికా స్త్రీయరులు మూడు చాలావెండిన తెచ్చినవి. మొత్తము 3 కొట్టపువ్వులనగా 10 కొట్టరూపాయ నాణెములకు చాలినంత వెండివచ్చినది. ఇంకను క్రమముగా చాలావెండివచ్చును. ఇటీవల విషజ్వరము మొదట బొంబాయిలోను తరువాతి కలకత్తాలోను కనబడుటచే టంకపాలలో పని నిలిచి పోయినది. రూపాయల నిలువ బాగుగానే యున్నదని పయోనీరు పత్రిక వ్రాసినది.

రాజప్రహమునుగూర్చి విచారించుటకు నియమింపబడిన సంఘమువారు (సంఘాధ్యక్షులు న్యాయమూర్తి రోల్ గారు, సభ్యులు సర్ డి. వేనిల్ స్కాట్లు, శ్యామసుందర్ న్యాయమూర్తి సర్ వెర్మిల్ వంటు, పి. సి. మిత్రగార్లు జె. డి. వి. హడ్డిగారు కార్యదర్శి) రిపోర్టులు ప్రకటించిరి హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారి తీర్మానము తెలుపుచున్నది. చదువుట కయోగ్యములని తలంపబడిన కొన్ని భాగములను మాత్రము తప్ప రిపోర్టులంతయు సంపూర్ణముగా ప్రకటించబడినది. సంఘమువారి సిఫార్సు లికముందు యోచింపబడును.

నాగపురములో మొన్నటిసాయంత్రము స్త్రీదరు ఉధోష్టి గారి ఆధ్యక్షతక్రింద నాగపూరు స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శి యగు వైద్యగారిని బంధించి విచారించుటకు ఆక్షేపించుటకు స్వరాజ్యసమితిసభజరగనది. వైద్యగారు అందఱివలన అత్యాదరముతో గౌరవింపబడుచుండునారు. వైద్యగారి యెడలను, వారి కుటుంబమునెడలను సానుభూతిని చూపుచును, ఇట్టి చర్యవలన ప్రజల శాంతభావమునకు భంగముగలిగించుటకు బల

వంతయుగ అందించుచును, ప్రకటింపబడిన సంస్కరణములను నిష్పక్షపాతముగా యోచించుటకు శాంత నాతావరణము సేర్పఱుపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచును, ముద్దు సహాయాధ్యము నిధి సేర్పఱుపబడున తీర్మానములు గానింపబడినవి.

ఒల్లుటు (బంగారము) నందు ఇటీవలి భూకంపమును గూర్చి యావిమ. నుములు తెలుపబడినవి. భూకంపపు ప్రధానస్థానము బలిసేరలోయ, అచ్చట ఒకటిరెండు బంగారాంతిపు తక్కినవన్నియు నేలగులినవి. ఫ్యాక్టరీలును, ఆకులయిండ్లును ఇంజను మండరములును వంతెనలును భ్వంసమయయె. తేక విశేషముగా నష్టమయయె. యున్నవి. లోహమునందు 7 గురు మరణించిరి. లక్ష్మరూపుగు లోయయందు ప్రసిద్ధమండరములన్నియు నాశనమైనవి. మంపుడుసతిగాన తనబంగారా కులుచుండగా లోపల తనబిడ్డ యుండెనని లోపలికి పరుగెత్తెననియు ఇంతలోబంగారాకొలుచి మెరుగణించెననియు తెలియచున్నది. బంగారా గోడలక్రిందనుండి ఆమె సోదరియు మరణించెను. పల్నేకాలలోయయందు ఆతి విశేషవృక్షము కలిగెను. అందు ఒక్క గృహమైనను నీయవలెదు.

గో. శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు పూనాలో మొన్నటి సాయంత్రము హెచ్. ఎస్. ఆస్తి గారు యధ్యక్షతక్రిందసభ్యుల సేయు నూతన సంస్కరణవిధానమును వివరించి కాంగ్రెసు లీగు విధానమున కన్యూనాములపై ఈ విధానమేర్పఱుప బడినది గాన దివిని అవలంబించి సాధించి కాంగ్రెసు సంస్కరణములలోని ముఖ్యమూలములను పరిపాలనమునందు సాధ్యమైనంత విశేషముగా ప్రవేశ పెట్టునట్లు చూడవలెను. ప్రారంభముననే బాధ్యతాయుక్త పరిపాలనా విధానమును ప్రవేశ పెట్టుటవలననే రాష్ట్రీయ పరిపాలనయందు ద్వివిధ భేదములు అవసరమయ్యెను గాన సాధ్యమైనన్ని కాఖలను ప్రజాప్రతినిధులకు సంక్రమించునట్లు మనము ప్రయత్నింపవలెను. క్రొత్తపన్నులను విధించు అధికారమును ముత్రుల కిచ్చుటవలన ప్రజలకును ప్రజలకును మనస్కర్లు గలకకగోయినను, ప్రభుత్వాధీన కాఖల కొరత వ్యయపలుపబడు ధనము న్యాయ మగుమితికి మించకుండ నుంచుటకు వారి కధికార మీయబడినది. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారును కొన్ని కాఖలను ప్రజాప్రతినిధులకు వదిలివేయవలెను హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి ప్రార్థింపవలెను.

చిత్తూరుజిల్లా నారాయణవరం గ్రామంలోయందు శ్రీ హనుమద్గ్రంథాలయము ఉచితపతన మందరము రాత్రి పాతశాల సంఘమునకు యదరాసులో నుండు వానికొలను నుబ్బరావు పంతులుగారు 27 గ్రంథములును, యెస్. రంగభాష్యం శ్రేష్ఠిగారు 424 గ్రంథములును, నూరశెట్టి రాధాకృష్ణశ్రేష్ఠిగారు 9 గ్రంథములును, ముత్తా వేంకట నుబ్బారావుశ్రేష్ఠి గారు 9 గ్రంథములును, వేంకటరామనాయుడుగారు 9 గ్రంథములును, చెన్నాప్రగడ భానుమూర్తి పంతులుగారు 3 గ్రంథములును, జంకొకాటి శ్రీనివాసరావు గారు 2 గ్రంథములును, నూరశెట్టి శేష న్యశ్రేష్ఠిగారు, 1 గ్రంథమును రాట్టెల, వేంకటేశ పెరుమాళ్లు శ్రేష్ఠిగారు 5 గ్రంథములును వెనల అశహసింగి శ్రేష్ఠిగారు 24 గ్రంథములును, రాగూరి నరసమ్మగారు 1 గ్రంథమును, కొటా వరద రాజులు శ్రేష్ఠిగారు 5-గ్రంథములును, మందారం రామస్వామిశ్రేష్ఠిగారు 19 గ్రంథములును, పి. శేష న్యశ్రేష్ఠిగారు 6 గ్రంథములును, మందారం రంగశాయిశ్రేష్ఠిగారు 3 గ్రంథములును, అల్లత్తూరి నాదమునిశ్రేష్ఠిగారు రాత్రి పాతశాలకు కావలసిన పుస్తకములను ఉచితముగా సొంతగిరి.

అవసర రాంధ్ర రాష్ట్రీయసభ ఆగట్టు మొదటి వారములో గుంటూరుపురమున అవసర రాంధ్ర రాష్ట్రీయసభ మహారాజశ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు పంతులుగారి యాధిపత్యముక్రింద జరుపుట కేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. ఈలోపున యవసరమండల సభలుకూడ సమావేశమైవేదికమును పరిశీలించి అవసరరాంధ్ర రాష్ట్రీయ సభకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొని వారిమూలమున ప్రతిమండల సభయొక్క యభిప్రాయములను రాష్ట్రీయసభ కందజేసిన రాష్ట్రీయ సభకు కార్యభారము తగ్గును. ప్రజలకు సంస్కరణములనుగూర్చి కూడ బాగుగ తెలియగలను. కనుక కాలయాపనము నేయక యీ మాసాంతములోపల ఆంధ్రమండల సభలన్నియు తమ యవసర సభల తప్పక జరుపుచునని నిమ్మయన్నాను.

—సుదర్శని.

నరసాపురము ప్రజలవిజ్ఞాపన.

కళాశాలస్థాపనమునకు.

కృష్ణజిల్లాలోని నరసాపురమునం దొక రెండవ తరగతి కళాశాలను నెలకొల్పుటకు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచు నరసాపురము డివిజనులోని ప్రజ లొక విజ్ఞాపనమును పంపించిరి. కళాశాల స్థాపనమునకుండిన కారణములను మనజరు నందు విపులముగ వర్ణించిరి. దానినుండి ముఖ్యవిషయములను క్రింద నుదహరించుచున్నాము:—

నరసాపురము డివిజనునందు నరసాపురము, తణుకు తాలూకాలకులవు. అందు ఏడులక్షల ప్రజలున్నారు. వారిలో చాలమంది క్యవసాయదాతులు. కృష్ణజిల్లాలోని తణుకు, భీమవరము తాలూకాల ముఖ్యపట్టణములకును, గోదావరిజిల్లాలోని రాజోలు ఆమలాపురము తాలూకాల ముఖ్య పట్టణములకును నరసాపురము చాల సమీపమునందుకలదు. నరసాపురమునకు 20 మైళ్ల దూరమునందుగల భీమవరమునంకొక మిమ నహైస్కూలు గలదు. 11 మైళ్లదూరములోనున్న ఆమలాపురమునం దొక హైస్కూలు కలదు. అందు 1200 మంది విద్యార్థులున్నారు. ఆపాతశాలయందు విద్యార్థులెక్కువగుమందుటచే రాజోలు కొత్త పేటలందు హైస్కూల్లను పెట్టదలచి. ఆమలాపురము రాజవోలు నరసాపురము భీమవరము, తాలూకాలందు 50 లక్షల రూప్యముల రివిన్యూ వసూలగును. నరసాపురము పరిశుభ్రమైన పట్టణము. అది వశిష్ట సాయయొడ్డున సాగరసంగమస్థానమునకు 5 మైళ్లదూరము నందుకలదు. గగన నేల యగుటచే యంతకర్మము మరిసినను పట్టణమునందు కాలు తడికాదు. వర్ష కాలమునందు సయితము పట్టణము ఆరోగ్యప్రదమై యుండును. పట్టణమును వెంచితట్టుటకు పశ్చిమదక్షిణ భాగములందు చాల విలకలదు. వాల్తేరు తరువాత సర్కారులందలి పట్టణములందు నరసాపురము ముద్దులునూ ఒకట్టునదియు, ఆరోగ్యప్రదమైన పట్టణమనియు భావించవచ్చును. నరసాపురమునందు బైలరు హైస్కూలు కలదు. దానిని 1852 లో నెలకొల్పిరి ప్రస్తుతమందు 840 మంది విద్యార్థులు దానియందు చదువుచున్నారు. ఒక కమిటీవారు దానిని నిర్వహించుచున్నారు. ఆమలాపురము పాతశాలయందు 1200, తణుకు పాతశాలయందు 520, భీమవరము పాతశాలయందును అంతమంది విద్యార్థులును కలరు. 26 మైళ్ల ప్రదేశపరిమితియందు నాలుగు హైస్కూళ్ళు కలవని వ్యక్తమగుచున్నది. వానియందుచదువు విద్యార్థుల సంఖ్య నానాటికి హెచ్చిపోవుచున్నది. ఆమలాపురము రాజోలుతాలూకాలందు మరిరెండు పాతశాలలు నెట్టుటకు యవకాశము కలదు. రాజధాని యంతకు విశేష జనసంఖ్య కలిగి భాగ్యవంతులమైనదని యెన్నుచున్న కృష్ణజిల్లాయగు బందరునందు మొదటితరగతి కళాశాల యొకటియే గలదు. గోదావరిజిల్లాయందు రాజును హైదరాబాదునం దొక మొదటితరగతికళాశాలయు కాకినాడ యందు రెండవతరగతి కళాశాలయును కలవు. అక్కడ ఆరోగ్యము తక్కువయగుటచేతను పట్టణవాసము ఖర్చుప్రద మగుటచేతను ఇక్కడివారు వారి లాభమును సొందలేరున్నారు. నరసాపురము ఆరోగ్యమైనపట్టణము. అక్కడజీవనము చాకగ జరుగును. అట్టిస్థితిగతులందు నరసాపురమునందు కళాశాలను పెట్టినయెడల పశ్చిమ, మధ్యమ దెల్లా ప్రజలకు మహోపకారమగును. దగ్గరనుండి చాలమంది వచ్చి చదువుకొందురు. కావున కళాశాల వలన సామ్యు నమృతపురము భయమునకెదురులేదు. ఇంతవరకును వ్రాసిన కారణములవలన నరసాపురము నంకొక రెండవతరగతి కళాశాలను నెలకొల్పుట సరమని తెలియకలదు. కావున ప్రభుత్వమువారుచుట తగిన యేర్పాటులను చేయుటకు ప్రార్థితులు.

నరసాపురము డివిజను ప్రజలు.

నోటీసు.

ముహురాజ రాజేశ్రీ ప్రొద్దుటూరుడి మునసముకొర్టు.

అసెంబ్లీ నె 188/1918

వాది:—కొప్పరపు నుబ్బయ్య 29 సం. తండ్రి నుబ్బయ్య వైశ్య వ్యాపారం ప్రొద్దుటూరు.

ప్రతివాదులు:— 1 గోపవరం గోపాలరెడ్డి 46 సం. తండ్రి పేరు తెలియదు. 2 అవుల బాలయ్యగారి ఆదెప్పరెడ్డి 36 సం. కాపులు జరాయుతు వ్యాపారం. సాక్షి 1 ప్రతివాది గోపవరంతాలూకు బడ్డెలి 2 ప్రొ. సాకికొన్నూరు నెందలూరు డి. మునసపుకొర్టుయిలాఖా.

యీ ప్రతివాదులకు యిందువలన తెలియజేయడం యేమకగా పయికోర్టులో వీరిపయిన వారి అయిన కొప్పరపు నుబ్బయ్యగారు 1202-4-3 లకు దావా దాఖలే చేసినయన్నాడు. నదరు నెంబరు 2-8-18 తేదీకి కడపటివానిదాగా వేయబడి యున్నది. నదరు తేదీన ప్రతివాదులు సొంతముగాగాని నకలు మూలము గాగాని హాజర్ కానియెడల యట్లుసార్ది చేయడం ఆవునని యిందువలన తెలియజేయడమయినది.

వాది వక్టీలు.

కె. అనందరావు గారు.

డిప్టిప్రొకొర్టుజేడు, ప్రొద్దుటూరు.

(1257)

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేజ్ కులకు సూచన.

ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరము; కృష్ణానది ప్రాంతములు; ప్రజాభిప్రాయములు; ప్రజాభిప్రాయములు—సంపాదకుడు.

I

గ్రామములను కలరా.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈ వ్యాధి గ్రామమున కలరా వ్యాధి వ్యాపించినది. ముగ్గురు మృత్యువులు చూడబడినవి. ఇంకొకరు ఆసుపత్రికి అనుబంధముగాని కాని యిన్ స్పెక్టరుగాని యిక్కడకు వచ్చియుండిరను.

తాళిరావు గోదావరి జిల్లా. గ్రామవాసి.

II

చెంచయ్యగారి నిర్బంధము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, 18-వ తేదీని మాన్యువల్స్ కింద జరుపబడిన బహిరంగసభలో దర్శి చెంచయ్యగారిని నిర్బంధమున నందుటలో గవర్నరు మెంటువారు చేసిన అక్రమచర్యము సభవారు కండించినది. దర్శి చెంచయ్యగారిని వెంటనే విడుదల చేయుటగాని విచారించి తీర్మానముగాని చేయవలసిందిగా సభవారు ప్రార్థించినది.

దేవులపల్లి వేంకటరామయ్య.

ఆగిరిపల్లి, కృష్ణాజిల్లా స్వరాజ్యసమితిసభ్యుడు.

III

పిల్లవాడు కనుమీచకుండుట.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, 17 సంవత్సరములు వయస్సుగల యెర్రని చాయగలిగిన చేతికి బంగారుమురుగులును, బొట్టరావు చేసి యున్న నాకుమారుడు అల్లిక నరసింహారావు ఇంట్లోనుండి 10-వ తేదీని యింట్లో యెవరికి చెప్పకుండు బయటదేరి వెళ్లి నాడు. ఈ పత్రికా చదువరులకు కనబడినయెడల వారు తెలియజేయ వేడుచున్నాను.

రేపల్లె అల్లిక సుబ్బయ్య వ్రాలు. గంటూరు జిల్లా.

IV

అంధ్రభాషా సమాజము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, కాశ్యపునామ సం॥ శ్రేష్ఠ బ 80 భాను వాసరమున పంతుల వేంకటరమణారావు గారి యగ్రాసవాధి పత్యము క్రింద నిరమాజపు వారసభ గానింపబడెను. అంధ్రాంధ్రమున “మతియు - నాగరికత” యను విషయములను గూర్చియు నాంధ్రమున “గ్రంథాలయములు” అను సంగతిని గూర్చియు ఉపన్యాసము లివ్వబడియెను పిమ్మట పాండవ ప్రవాస ప్రశంస చేయబడెను. ఈ సమాజమునకు తమ గ్రంథముల నిచ్చి యజుతోపకార మొనర్చిన మహాశావులగు శతావధానులు శ్రీమదపతి వేంకటేశ్వర కవిప్రభువులకు కృతజ్ఞతను తెల్పిడియెను యగ్రాసవాధిపతి గారి యవారభావములకు వందనము లాచరించుచు సభ చాలింపబడెను.

నాలిమారు మా. వేంకటరావు జూలై 18 కార్యదర్శి.

V

ఆంధ్ర సేవాసంఘము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈసంఘపురాఖయగు బందరు సోదర బృందమువారు గడిచిన యాదివారము నాడు సభగావించి, క్రొత్త సంవత్సరమునకు క్రింది కాగ్యక్రమమును ప్రారంభింప నిశ్చయించినది: ఈదేవులలోని రాత్రి పాఠశాలను నిరుద్ధితరణే జయప్రథముగా జరుపుట; సంఘశుభ్యులలో బౌద్ధులు కేవలము నెలకొల్పట; పురమునంతట నొక యుచిత గ్రంథాలయమును ఏర్పాటుచేయుట; గాయపడిన వారికి చేయవలసిన ప్రథమ చికిత్సను గూర్చి ప్రజలకు నేర్పుట; జనోపయోగముగు యితర

విషయముల గురించి పత్రమున కొకసారియైన యుపన్యాసముల నిష్పించుట. వీరిలో మొదటి రెండును యవ్వడే ప్రారంభింపబడి బాగుగా జరుగుచున్నవని తెలుపుట కంతయు సంతసింప చున్నాను. మిగిలిన విషయములగూర్చి ప్రయత్నములు జూరుచున్నాను. ఇట్టిప్రయత్నములకు బంధువు పురవాసు లందరును తోడ్పడవలయునని కాగ్యర్థిర్వాహక సంఘమువారు ప్రార్థించుచున్నాను. బందరు. ముఖ్యసోదరుడు.

VI

కొత్తవర్షము పాఠశాలపై.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, కృష్ణాజిల్లా కవులగ్రామమున నొక విద్యాలయము నుమాచేసిందిలేక తొమ్మిదివర్షములనుండి, చురుకు పాడే వేకటనరసింహము పంతులుగారి యాధిపత్యము క్రిందు నేడవర కెట్టి యాటంకములు లేకుండ ననిచ్చిస్తున్న సాగుచున్నది. ఈ అభివృద్ధికలెయు పంతుల వారి శక్తిసామర్థ్యములే కారణమని చెప్పవచ్చును. వీరిలో 4-వ తరగతి మొదలు 8-వ పాఠశాలవరకు బద్ధుగలుపబడును. వీరి సహాయోపాధ్యాయులు గూడ వీరికి మిక్కిలి చేదోడుగా నున్నటుల తెలియవచ్చినది. వీరిలోగాని ప్రత్యేకమున మూడు మాసములకొక సహాయోపాధ్యాయుడు మారినటుల తెలియవచ్చినది. ఈ పాఠశాలలో నుమాచు 100 మంది విద్యార్థులకునుండిగాని ప్రస్తుతివుతు 20 మంది బాలురు మాత్రమేగలరట. వేదప్రభావులు గాంచి, ఉన్నతి తరగతులలో విద్య నిభవించునట్టి విద్యార్థుల నెక్కువందిన తియారు సునర్వకటియూ విద్యాలయమును నరసింహము పంతులుగారును, వారి సహాయోపాధ్యాయులును, ఆకస్మికముగ తలదండ్రులచే మాయ చేయబడి, దుఃఖాభిలో నుండుబడిన చిన్నకుతునీతి, వదిలిపోవుట కడువిచారము. దీనికేమి మూలభవము లేకపోయినను అనేక బీదవిద్యార్థులకు పాఠశాల వేతనములేకయే విద్య నొసంగినది. అట్టి పాఠశాలకు ప్రస్తుతిస్థితి జూడ మిక్కిలి విషాదకరముగ నున్నదని ఎవరుకు కడు విచారము. అహ! “కాలమహిమ”! కాలమెంతలో నెంతవిపరీతముగ మారునో గాన దేశాభిమానులును, విద్యాభిమానులును అయిన మహానుభావు లిట్టిస్థితిలో నున్న యీ విద్యాలయమును, యీ మానవ యుగముందు తిరిగి యున్న తిస్థితికి దెచ్చుటకు ప్రయత్నింతురని నమ్ముచు, వారికి సకలలోకనాయకుండగు సర్వేశ్వరుడు తోడ్పడు గాక యని గోరుచున్నాను.

ఒక శ్రీ యోధిలాసి

VII

నూజివీడుతాలూకా రైతుల విన్నపము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈ తాలూకాయందు గ్రంథాలయములు చాల లెక్కవగా నున్నవి. ఉన్నవియైనను సరియగుస్థితియందున్నవోలేనో సంబోధింపవచ్చు. రైతులభావాభి వృద్ధికి, రైతుల స్థితిగతులు చక్కబడుటయు శ్రీ గ్రామముందు రైతుల జీవితస్థితి పుస్తక భాండాగారములను వార్తాపత్రికా చరణవదిరములను స్థాపించి సోపించుట ముఖ్యమనవలసి తెలిసి కొనవలయును. (ప్రతీరైతుకు పత్రికాపాతకు రైతుకుడల వారహక్కు బాధ్యతలను గుర్తెరింగుటకును, వార్తాపత్రికలను పత్రికాముఖమున చెల్లడివరచుటకును, వార్తాభావాభివృద్ధిని నెంపొందించుటకును గ్రంథాలయములు లావశ్యకములు గాన ఈ తాలూకాలోని వివిధ గ్రామములలో గ్రంథాలయములను త్వరలో స్థాపించుటకు పూనెదరని నాసోదర రైతులను హెచ్చరించు చున్నాను. మనతాలూకా రైతుల సంఘమువారైనను తాలూకాలోని వివిధ గ్రంథాలయములను సరియగుపనిచేయునట్లును, నూతనగ్రంథాలయములను స్థాపింప జేయుటకును బానుకొనవలయును తాలూకాలో యేయేగ్రామములలో గ్రంథాలయము లున్నవి, యెట్టిస్థితిలో నున్నవి, నూతనముగా యేగ్రామములలో స్థాపించవలయునో విచారించి మన తాలూకా రైతులసంఘ ఫిర్యాకార్యదర్శులు, వివరములను తాలూకా రైతుల సంఘకార్యస్థానమువారికి తెలియబర్చిన యెడల రాబోవు నెలవైంబరు మాసమున నూజివీడుగ్రామమున గూడు “నూజివీడు తాలూకా రైతులసంఘ స్థాపించింక కమిటీ” సభతోపాటు మనతాలూకా గ్రంథాలయ ప్రతినిధుల సభసమావేశ పర్వపుట విలుగానుండును. మనతాలూకాకు గ్రంథాలయ సంఘమును స్థాపించుట యత్యంత అవశ్యకము. కాన నాసోదర రైతులు గ్రంథాలయోద్యమాభివృద్ధికి తోడ్పడ వేడుచున్నాను.

ముస్తాబాద్ శంకర వేంకటేశ్వర రావు. జూలై 17 సహాయకార్యదర్శి.

VII

వెద్దాపురము తాలూకాబోర్డుకు విన్నపము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, రామచంద్రపురముతాలూకా రాయవరము ఇంచుమించు 8000 జనాభాకలిగిన వానయోగ్యమైన ప్రదేశము. ఇచ్చట పగటిబడి ఒకటి, రాత్రిబడి ఒకటి, బాలికాపాఠశాల ఒకటి, మిఎకొస్కూలుఒకటి కలదు. ఇవియన్నియు ఎయిడెడ్లు ఎలిమెంటరీపాఠశాలలే. ఇచ్చట మైలలోపున మహేంద్రవాడ, లొల్ల, సావరము, వెదురుపాకయను, రెండు మైలులోపున తొప్పిల్లాడి, కొమరిపాలెము, కొప్పవరము, పాలమూరు, కొంకురుయను మూడు మైళ్లలోపున సోమేశ్వరము, కుతుకలూరు, రామవరము గ్రామములును కలవు సోమేశ్వరము, కలభద్రపురము రోడ్డున కిరుప్రక్కల నున్న మా గ్రామములనుండి రాకపోకల కనుకను మార్గములు కల కూడలి స్థలము. రాయవరము వెదురుపాక, కొంకురు, పాలమూరు గ్రామములలో బోర్డు ప్రాథమిక పాఠశాలలను, మిగతా గ్రామములలో ఎయిడెడ్లు ప్రాథమిక పాఠశాలలను గలవు. ఈపాఠశాల ఎన్నియు తమశక్తికొలది విద్యాభివృద్ధికి పాలుపడుచున్నవి. కాని విద్యార్థులకు తగు మాధ్యమిక ఉన్నత పాఠశాల సౌకర్యములు లేక పోవుటవలన 3,4 తరగతులు వఱకు మాత్రమే తెనుగు చదివి విరమించవలసి వచ్చుటచే “శ్రాఫలో బుట్టి పఖలో మాడె”నను సామెతిగా కొలది కాలములోనే వారియందా విద్యావాసని నిర్మాణముచున్నది. అంతుకలన విద్యాభివృద్ధి ఇనుమంతయు జరుగుటలేదు. ఈ ప్రాంతములోని విద్యార్థులు ఆంగ్ల భాషాభ్యాసమునకు రమారమి ఎనిమిది మైళ్ళ దూరమునన్న రామచంద్రపురమునకో, పదునాణు మైళ్ళదూరమునన్న కాకినాడ, రాజమండ్రి, వెద్దాపురములకో వెళ్వలసి యున్నది.

విద్యాకాఖోద్యోగీయులును బోర్డువారును దయంకరింపబడి బాగుగా నాలూచించి పల్లెటూళ్ల కూడలిప్రదేశములలో మాధ్యమిక ఉన్నతపాఠశాలలనిర్మాణమునకు బోర్డు హిందీప్రజలకు చేయూతనొసంగుట ఆవసరము. అట్టికొరక సఫలము కొఱవ పాఠశాలాభవనములకు సామానులకు కొంత ద్రవ్యము మేమియ తలచు కొంటిమి. కాంటి విద్యాకాఖోద్యోగీయులును బోర్డువారును, రాయవరమున ప్రకృతమున వెద్దాపురము తాలూకానుండి రామచంద్రపురము తాలూకాకు మార్చుచున్న పస్తాపరము స్కూలు నెల కొల్పటకును తరుపరి లోనరి నెకండరి స్కూలు స్థాపింప కాంక్షను దయచేసి విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడుటకును ప్రార్థితులు. ఏతద్విషయమై బోర్డు మెంబర్లు, జిల్లాసంఘమువారు, తాలూకా సంఘమువారును, మాకు తగుసాహాయ మొనరింపఁ ప్రార్థించుచున్నాము.

వైనివ్రాసిన గ్రామములనుండి మహజర్లు పంపవలయునని ప్రజలను హెచ్చరించు చున్నాను. రాయవరము. మల్లిడి సత్తెరెడ్డి. గోదావరి జిల్లా.

వ క ట న.

తెనాలి సంస్కృతకాలేజీలో వేదాంతశిక్షణ వడి క్లాసుకు పాఠము చెప్పటకు భాష్యగ్రంథములు అద్వైతశిక్షణ మొదలగు గ్రంథములు బోధించగల వేదాంతపండితులు కావలయును. విరాళము నెల 1-కి రు 30.

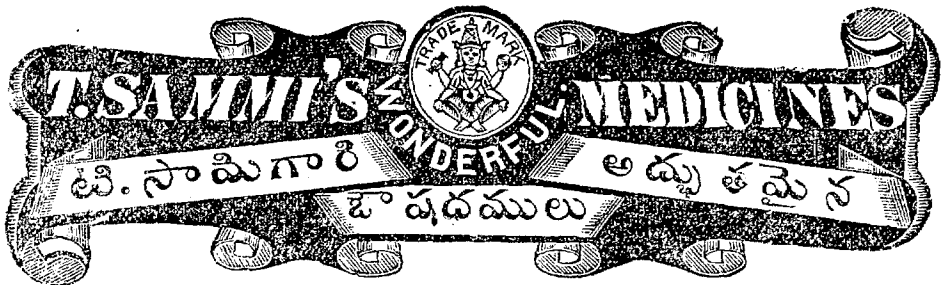
దరఖాస్తులు 7-8-18 లోగా క్రిందు చిరునామాకు పంపేడి.

తెనాలి } పి. ఆంజనేయులు బి. ఎ. 18-7-18 } కరెస్పాండెంటు, సంస్కృతకాలేజీ, తెనాలి.

అమృతమునకు తయారుగ నున్నది

60, గుట్టముల పవరు గలిగినట్టి రస్టన్ మేకర్ క్రూడ్ ఆయిల్ ఇంజన్ యొకటి. దిన మొక్కటికి 400 మూటలు బియ్యము తయారు చేయగల రైన్ మిల్లు మెషనరీతో సహా మా యొద్దనున్నది. వివరములు తెలియగోరువారు ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను. (1252)

మెసర్స్ ఎ. సుబ్రహ్మణ్యం సన్స్. భూస్వాములు, స్వంతదారులు, గుడివాడ.

యీ అద్భుతమైన ఔషధములయొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి యెక్కి విమన్ కమిటీదార్లవల్ల బంగారు పతకమును, వెండిపతకములును బహుమానములుగా నొసగబడి పున్నవి. (1117)

హిందూ తైలము:—నడుమనొప్పి, నరముబాగుటకు కీళ్ల వాయువు, పక్కనొప్పి, కాళ్లు చేతులు పట్టు, పార్శ్వ వాయువు, తలనొప్పి, యింకా యితరవాయువు నొప్పులు, అతి శీఘ్రముగా స్వస్థమగును.

దీని వెల 0-8-0. పెద్దదన్ని 2-8-0.

హిందుకపాయము:—కడుపునొప్పి, కడుపులో పేగులుకూయుట, అజీర్ణము, ఓకిలింపు, భేది, వాంతి భేది, శిశు భేది రక్త భేది, నోటిపుండు, పండ్లనొప్పి, జన్మి, తేలువట్టడం, జలుబు, శ్రీలకు బురుకాలములయందు కలిగెడు కడుపు నొప్పి మొదలయినవిన్ని యింకా కడుపులో కలిగే యే విధ వుయిన నొప్పులున్న అతి శీఘ్రముగా స్వస్థమగును.

దీని వెల రు. 0-10-0, 1-2-0, 2-0-0.

జ్వరనివర్తి:—సాధారణమైన దినాలపేరట నుం డెడి జ్వరములను, చలిజ్వరములు అడవి కొండ జ్వరములు, పిల్లజ్వరములు, యింకా పలువిధములైన జ్వరములను బహు త్వరగా నివర్తియగును.

దీని వెల రూ. 0-8-0, 0-15-0.

టి. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లవీధి, సాహుకారు, చెన్న పట్టణము.

జ్వర హరి

దీనియొక్క నావభేదము తెలుపుకొనితే జ్వర మును నానించుట కిది సాటిలేనిదను. మరేయీ (విష వా (యుజ్వరములకును, నిడివి విడివి వచ్చు జ్వరముల కును యెత్తికొని. కొన్ని నా పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరణకు కలుగవు. కాబట్టి ఏమి నిర్భయ ముగ జ్వరమును సమయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో సెకరి యొక్క ఉత్తరము:—

వకీలు (అటార్ని-ఆట్-లా) సాంగాట్ పాండు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:—మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వర ములను కుదుర్చుటయందు అమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోషపూర్వకముగా తెలిపించెదను. వర్షా కాల మారంభమందు సాల్ నెట్టిలో నుండు నా గ్రామ ములలో కూలీలకు అంబుజ్వరము వ్యాపించి వీడించు చుండగా, హెన్రి పారియొక్క 'జ్వరహరి'నికొని జ్వర వీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థత చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుము.

ప్రతి ఔషధపాపులోను వర్తకుల వద్దను దొరకును సీసాఒకటికి వెల అ.రి. రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగాయీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హెక్టర్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెని,

ట్రేజీ, బాడో అందు కంపెని, ఏజెంట్లు, 15, అరమనకార వీధి, మదరాసు.

(1122)

Agents: Oakley, Bowden & Company,

15, Armenian Street, MADRAS.

ఆత్మజ్ఞానము

కరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మజ్ఞానము.

వయస్సును సహజమును గురించిన కాత్రియాచల్య గ్రంథకర్త:— పా. బుగనాథస్వామిగారు, డి. పి.

విష్ణురెడ్డి చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0

మీనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

. ఈస్ట్ కాస్ట్ 912, మదరాసు.

వాంతి బాంతి నివారణి

ఓమం - కర్పూర్

ఓమం-కర్పూర్ అను ఔషధము అతివిశేషము, కడుపునొప్పి, కడుపులో వాయువు మొదలగు వ్యాధు లును ఖండించుటకు ప్రసిద్ధమైన ఔషధము.

ఒక సీసా ఎనముండుగురిని బ్రతికించినది.

వెన్యెక్ మిషన్ సానైటరీ రెకరడు టి ఎఫ్.

నికల్ సన్ గారు వ్రాసిరి:— వాంతిబేది కలిగినవారికి

మీయొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుణముచేసినందుకు నేను

మిక్కిలి సంతోషముతో సాక్ష్యముచెప్పగలను. 1884వ

సంవత్సరమున దక్షిణఇండియాలోనుండు మన్నారుగుడి

అనే నా పూరిలోనున్న చుట్టుపట్ల గ్రామములలోనున్న

వాంతిబేది విశేషముగా వ్యాపించి ఉండెనుమండె

ను. ఒకరోజున యిద్దరు ముమ్మలు అంగులో ఒకరు

గోలీనుబుట్టోతు - మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి

నుండుటగాను వచ్చిరి. చాలికి మీయొక్క ఓమంకర్పూ

ర్ నుమాను, అనగా వడతరము, సీసా ఒకటి యిచ్చి

వాడుకచేసి విషముచెప్పితిని. పక్షము, అనగా రెండు

చాచుల లోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు నందనములు

చెప్పిరి. ఏమగున విషయము, ముగ్గురు శ్రీమం ఓమం

కర్పూర్ వల్ల కాపాడబడి గని వాతో చెప్పిరి. నాకు

చెప్పిన దృష్టాంతము నిజమని నమ్ముటకు నాకు పూర్ణ

మైన కాగితము లుండెను.

వీరిని యింటిలో నుండుకొనుము.

ప్రతి ఔషధపాపులోను వర్తకులయొద్దను దొర

కును. సీసా ఒకటికి వెల అ. రి. రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల

నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

అమృతవల్లి

1154

మనోరంజకమైన నవల.

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలియందు బంగారుపతక ములను బొందిన కంచనపల్లి కనకమ్మ విరచితము.

దీని వెల 1-4-0.

(గ్రంథశ్రీ మనోహరము. కథ రసవంతము.

భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందించుటకు తగినది.

చిరునామ:— ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

7, తంబుకెట్టివీధి, జి. టి. మదరాసు.

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుకుట

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లయిన

"ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము" ఈ అపూర్వ గ్రంథ

ములో జర్మనీ గారడి, యోగద్యుష్టి, సభకట్టు, పరకాయ

ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, నాష్టలాభము, ఇంస్తి

భా ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రకాశ్రమము, భూతి

తైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్టవేక తమాసాలు,

విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయ

ముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి

యగుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, రకరీతులైన

తలకాయచేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంటలు కట్టుకొని

మాడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయన గజము

యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొద

లగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివి

నీవు అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చు

చున్నాను. ఈ పుస్తకమును అచ్చుచేయుట ఈనెల ఆఖరుకు

పూర్తియగును. ఈ గ్రంథమును ఇతరులకు 15 రూపాయలకు

అమ్మబడును. ఈ గ్రంథము నే (భరణాస్తువారులకు) రు. 4 ల

కే ఇవ్వబడును. భరణాస్తువారులుగా చేరువాడు తమ భరణాస్తు

తోకూడ 1 రూపాయ మూత్రము ముడిచుకొనవచ్చునా తక్షణ

మే యీ క్రింది విలాసమునకు పంపించి తమ చేదును విజ్ఞప్తి

చేయించుకొనినచో అట్టివారికి ఈ పరమరహస్యమైన గ్రంథ

మును మిగత రు. 3 లకు పి. పి. గ పంపబడును. (894-284)

పి.ఆర్. జనార్దను నాయుడు, బంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

ఇనాం!

ఇనాం!!

ఇంగ్లీషు లీవర్ గడియారము

(1241)

ఈ చిన్న గడియారము మిగుల మేల్

నది. మారుటకు అందముగా నుండును.

ఇండియా దేశమునకును ప్రఖ్యాతి పొంది

యున్నది. ఈనెల లోగా తెప్పించుకొను

వారికి మేల్తన ఫావేటస్ నేనా బహు

మాన మిచ్చెదము. త్వరపడము. గడియారము ఒకటికి బహు

మానముతో రూ. 3-8-0. 4 సంవత్సరములు గ్యారంటీ

మేల్తన ముంతటి గడియారముతోలుపట్టుతోనూ రు. 5-12-0.

మేల్తన ముంతటి గన్ మెటల్ గడియారము 7-0-0

W.R. Triumph & Co, 24, Bunder St, Madras.

స్వ దేశ విస్తృతులు

స్వదేశీయము దుచికరము బలకరము. ఆంధ్రదేశమున

ఆంధ్రులకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడినది.

చక్కెరని పాను 1-కి రు. 0-10-0

చప్పని పిల్లలకు రోగులకు పయోగించునది పాను 0-12-0

అల్లంని పాను 1-కి 0-12-0

బాదంని పాను 1-కి 0-14-0

చామ్రుని పాను 1-కి 0-10-0

మాదిరి కావలయునని కోరినయెడల ఎదురకములు కలిపి,

విస్తృతులు రు. 1-8-0 లకు పి. పి. గా పంపబడును.

మొత్తముగా మంచి కనిపించు ఇవ్వబడును.

అంతగా తపాలాబిల్లను పంపినవారికి క్యాలటలాగు పంపబడును.

స్వదేశీయముల అంగడి

1207 నెం. 25, రంగనాథులపేట, నెల్లూరు.

క్యాలటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH

WATCH & Co.

Dersilean Watches

Materials, Tools

BHENDI BAZAAR,

Post No. 9,

BOMBAY.

(881) ఈ తరములు ఆంగ్లభాషలో వాయవలయును.

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు</p> <p>క రో లా.</p> <p>చాపనలేదు, ఏరుచిలేదు, దీర్ఘదాఢ్యము, పులితేపురాదు, భేదము గావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గ అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>1 పాను, 1 పాను సీసాలు సీసా 1-కి వెల రు. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>శ్రీ జను గారి</p> <p>లివరు టూనిక్.</p> <p>వైద్యమందుకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలవలకును, అకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరువుగా నున్నను వెరసి నగు పెంట్రికలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స జో ఫ లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సాల్యూట్ డై పెట్టె 1-కి రు. 2-0-0.</p>
<p>W. E. SMITH & Co., Ltd Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.</p> <p>డ్లబ్బియు. ఇ. సిత్ అందు కో., (లిమిటెడ్) మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు</p>		
<p>మందులు గోరునప్పుడు యీపత్రిక పేరును దాహరించ గోరెదము</p> <p>368</p>		

తాదాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపదేశ సారసరిల్లా

ఆపరిశుభ్రపు రక్తములను జరించు శాస్త్రములకు కీర్తి మవటి వందు. కుర్రపులన, మచ్చలను, గండమాలను పుండ్రను, ప్రాంతిశోషణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (30)

జనావధిసార్వపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యకచ్చిను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును శాస్త్రసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలగజేయును, 16 రోజులవర మందటకు 4 టాస్సుల బుడ్డిలో అమ్ముబడును.

ప్రాప్తిచేయు: **పి. డి. సావంత్, 144, ఫనస్వాడి, నెం 2 బొంబాయి.**
Proprietor P. D. SAVANT, Fataswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

చేప దాహలిపి ప్రకంస

ఇది కెన్నెలకంటే అస్పూర్యమైన నిరదితము.
వెల రు. 4-0-0 పోస్టల్ అధికము.

అంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయత కట్టించు రాయలగారిజ్జి గారికి
ప్రామాణికము. వెల రు. 4-0-0 పోస్టల్ ప్రత్యేకము

అంధ్ర సర్వకళాశాలయము 7, తంబు చెట్టి నీధి, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయెడల చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకును.
అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యెక్కటియే.

వైలెస్ డవ్ అందు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Wailes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంశేసలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపలమువారు వచ్చెకు వచ్చువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్లు:—ది సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండ్ ఇంజనీరింగు వర్క్స్,

తెలలపెట్టె నెం. 553 రు,

369

మదరాసు

ప్రెస్ బ్యూరోలో గోదానప్పకు ఈపత్రిక పేరునూద నుదాహరించ గోరుచున్నాము.

మానుమాక గ్లాసు సిమెంటు

దీనిని క్రొత్తగా బెంగుబూరువా నవ్వులు చక్ర వర్తిగాను కనిపెట్టిరి. మేము సోలు యేజంట్లము. ఇక బాడీలు, చిమ్నీలు, పింగాణి గిన్నెలు బ్రష్ లగునాదు ఇయము నవపరము లేదు. వై నుదహరించబడిన సిమెంటుతో అతికిన అతుకుకొనును. న్యూ ఇండియా కార్యాలయమువారు దీనిని వాడి యున్నారు. దీని ఉపయోగమును చూచి అచ్చెరువు పెందిరి. ఒక అర్ధరూపాయకు ఒక బుడ్డి వచ్చును. 100 గాజునస్తువులను అతుకవచ్చుచు. క్రొత్తనస్తువులను కొని సొమ్మును వృధగ పాడుచేసుకొనుట కంటె ఈసిమెంటును కొనుక్కొనుడు. ఒకమారు ఉపయోగించిన తరువాత దీని యీవశ్యకత మీకే తెలియును. హిందూదేశ గుంటను బగ్గా, స్పైయిలు సెటిలు మెంటు, సింవాళములలో నలు యేజంట్లులు కావలయును. ఏజంట్లుగ నుండగోరువారు యిట్లు వ్రాసికొనవలయును.

ది స్వదేశీ ఇండస్ట్రీయల్ లిమిటెడ్,
(962) కంబీవరం.

స్వదేశ భృదయమునకు

స్వదేశ పరిశ్రమములు అత్యావశ్యకము

దంతమాడ్లములు. కేశ తైలములు, గబ్బు, మొదలగు వానిని చేయు పరిశ్రమలు.

తపాలు ద్వారా సాంగముగా నేర్పబడును.

1 రూపాయి అడ్వాన్సుతో వ్రాసుకొన్న ఈ సంబంధమైన ప్రతిటన మొదలగునవి పంపబడును.

సూచరింతుండెంటు కరెస్పాండెన్సు స్కూలు.
(1141) తెంగుకూరు సిటి,

30) పాశ్చాత్య పేంకటాచల రోజు

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకముయవార కస్తూరిమాత్రల నిష్పక్షైవము పరిశీలించుడు.

ప్రతి తత్వమునను లక్షలలోలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.

ఇండియావారు ముత్రమె క క; బర్మా, సిల్హా, మలియన్టీస్, గోనా, ఫీజి, బెలెండ్, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకముయవార" కస్తూరి ముత్రల సీసా మీ యింట నున్న యెడల, మాటికి తైదులు సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, కేశవాలము, అజీర్ణము, పూర్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజమురోప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరయు సకేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంతము నేవనచే వాత్సర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

ప్రైవెట్లలో వశేషములను లగునట్టియు నుదయోగకరములగు కర్మాటక మాచికలనుండియు యానుభవములను నయూరు లేయమందురు.

రెజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురువులు, ప్రతి సీసానుండియు తీయును; మాది తీసికొనరు.

అనుమానమును, ప్రశ్నించునో గాని ముందును, విశిష్టములైన సీసా కి చూడ, చూడమె.

సీసాలు లోకసాం ప్రైవెట్లలో గల సీసాలు భుజ్యులలోను
15 సీసాలొకసారి కొనుగ 2-0-0
25 సీసాలొకసారి కొనుగ 2-0-0
వచ్చునట్టిగనులకు మాత్రమే యిచ్చు
100 సీసాలొకసారి కొనుగ 2-0-0

